

การเมือง กับโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน กรณีศึกษา : จังหวัดลพบุรี

โดย

นางสาววราห์วรัตน์ ทองเชื้อ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)

สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การเมือง กับโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน กรณีศึกษา : จังหวัดลพบุรี

โดย

นางสาววราห์วรรณ ทองเชื้อ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)

สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

POLITICS WITH UNDERGROUND POWER PROJECTS
LOPBURI PROVINCE

BY

MISS WARAWORARAT THONGCHUEN

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF POLITICAL SCIENCE (POLITICS AND GOVERNMENTS)
PROGRAM IN POLITICS AND GOVERNMENTS FOR EXECUTIVE
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2016
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นางสาววราห์วรรณรัตน์ ทองเชื้อ

เรื่อง

การเมือง กับโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน กรณีศึกษา : จังหวัดลพบุรี

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)

เมื่อ วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2560

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิตา กมลเวชช)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัยวาลัย)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การเมือง กับโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี
ชื่อผู้เขียน	นางสาววราห์วรรณ ทองเชื้อ
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิวดา กมลเวชช
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเมือง กับโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ จังหวัดลพบุรี มีวัตถุประสงค์สำคัญในการวิจัย 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการระบวงการดำเนินงานของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี 2) เพื่อศึกษาวิธีแก้ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหารโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน

ผลจากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้ (1) ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินของเทศบาลเมืองลพบุรี คือ ภาคประชาชน เป็นผู้ริเริ่มก่อตัวและผลักดันให้เกิดกระบวนการทำงาน โดยระบุปัญหาและความเดือดร้อนที่ได้รับ ส่งตรงไปยังผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ได้รับรู้ถึงปัญหาที่ได้รับความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น ให้นำไปสู่การกำหนดนโยบาย เพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาและตอบสนองให้ตรงความต้องการของประชาชน (2) ด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน พบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่มาจากการ ขั้นตอนในนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) เนื่องจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของเทศบาลเมืองลพบุรี นั้นต้องมีการประสานงานและต้องใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานหลายภาคส่วน และการทำงานในโครงการสาธารณะในด้านของการนำสายไฟฟ้าลงใต้ดินครั้งนี้ ยังเป็นเรื่องที่ใหม่ในการดำเนินการและทางเทศบาลและเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนเองก็ยังไม่เคยผ่านโครงการที่มีความละเอียดอ่อน และซับซ้อนแบบนี้มาก่อนจึงทำให้มีผลกระทบต่อการทำงาน

และผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่บ้าง (3) ด้านปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ ของโครงการสายไฟฟ้า
ลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี คือ การเมืองแบบมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และภาครัฐโดยเทศบาลเมือง
ลพบุรี ซึ่งมีมิติทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการให้ประสบความสำเร็จ โดยมี
เริ่มต้นทางการเมืองตั้งแต่การก่อตัวของปัญหา ที่ประชาชนเป็นผู้ร้องเรียน ตลอดจนถึงการกำหนด
นโยบายเพื่อตอบสนองปัญหาของประชาชน ชุมชน (Responsive-ness) ของเทศบาลเมืองลพบุรี
โดยมีผู้บริหาร ผู้นำ และประชาชน เป็นผู้สนับสนุนสำคัญในการดำเนินงาน และนำนโยบายปฏิบัติ จน
เกิดความสำเร็จ

คำสำคัญ: การเมือง, โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน, ความสำเร็จในการดำเนินการ

Independent Study Title	POLITICS WITH UNDERGROUND POWER PROJECTS LOPBURI PROVINCE
Author	Miss Waraworarat Thongchuen
Degree	Master of Political Science (Politics and Governments)
Major Field/Faculty/University	Program in Politics and Governments for Executive Political Science Thammasat University
Independent Study Advisor	Assistant Professor Tavida Kamolvej, Ph.D.
Academic Years	2016

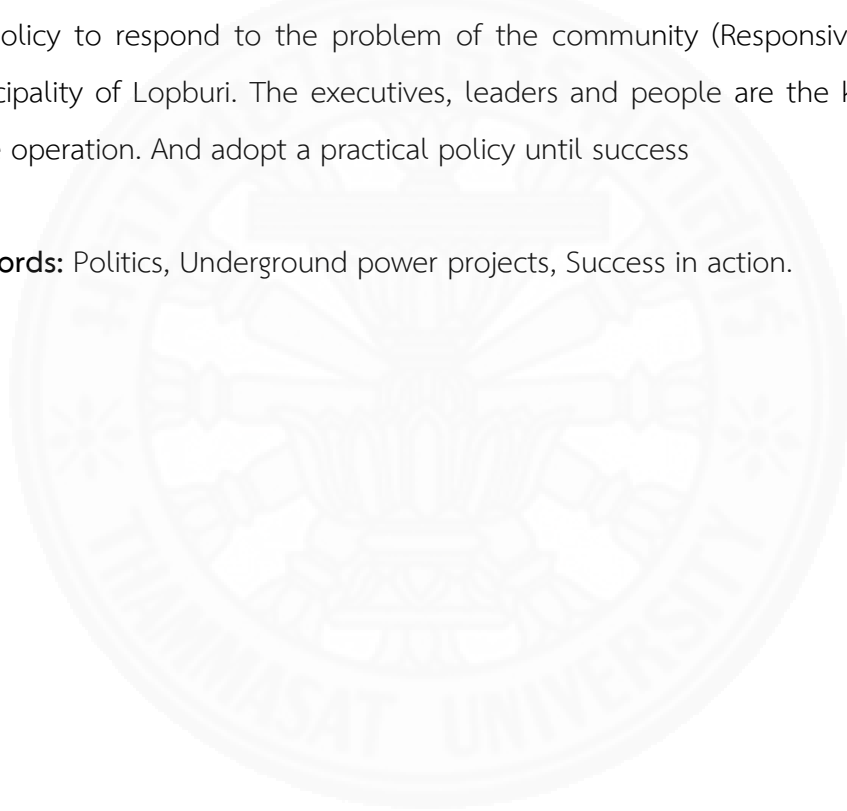
ABSTRACT

A study of Politics with underground power projects Lopburi Province. There are three main objectives of the research: 1) to study the operational procedures of underground power projects; 2) To study the solutions and obstacles in carrying out underground power projects of Lopburi municipality 3) To study the factors that lead to administrative success. Underground power projects Lopburi Province This research is a qualitative research. The population used in this study is the executives, staff, and staff. And people in the area this is an interview with a questionnaire about the success factors of the underground power project.

The results of the research can be summarized as follows: (1) the process of operation of the underground power project of Lopburi Municipality is that the people are initiated and formulated by identifying the problems and shortcomings received. Directly send to the authority to set policy. Get to know the problems that have been caused by the hot. Lead to policy. To solve problems and meet the needs of the people. (2) Problems and obstacles in carrying out underground power projects. It is found that the factors that cause most problems and obstacles are the policy implementation process (policy implementation) of

Lopburi municipality it must be coordinated and resource intensive. And work on public projects in the field of bringing this underground cable. It is a new addition to the operation, and the municipality and its staff have never been through sensitive projects. And this complexity before so it affects the work and the impact on people in the area. (3) The factors leading to success. Of the underground power line project Lopburi is a political part of the people. And the government by Lopburi municipality. The political dimension is an important factor in driving the project to success. With a political start, since the formation of the problem. The people complain. As well as the policy to respond to the problem of the community (Responsive-ness) of the municipality of Lopburi. The executives, leaders and people are the key supporters in the operation. And adopt a practical policy until success

Keywords: Politics, Underground power projects, Success in action.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การเมือง กับโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี” ก็เป็นอีกหนึ่งเรื่อง que แสดงให้เห็นถึงมิติทางการเมืองของการมีส่วนร่วมของภาครัฐ และประชาชน ที่เป็นผู้ผลักดันให้เกิดโครงการสาธารณะเพื่อมาแก้ไขตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้รับความพึงพอใจและเป็นนโยบายที่สามารถสำเร็จได้เพราะ เกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน และงานวิจัยเรื่องนี้จะไม่สามารถสำเร็จได้เลย ถ้าขาดผู้เชี่ยวชาญที่คอยให้คำปรึกษาและให้ความรู้ควบคู่อย่างใกล้ชิดจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิตา กมลเวชช อาจารย์ที่ปรึกษา ที่สละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษาในงานชิ้นนี้เป็นอย่างดี และทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้เพิ่มจากการงานชิ้นนี้อย่างเต็มภาคภูมิ และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์ ที่ให้คำปรึกษาและเสนอแนะแนวทางในทางจัดทำงานวิจัยเล่มนี้ให้ออกมาสมบูรณ์

ทั้งนี้ข้าพเจ้าต้องขอบคุณมิตรภาพดี ๆ ของ MPE 24 ที่คอยเป็นกำลังใจแรงใจให้กันตลอดและไม่เคยทอดทิ้งกันคอยแนะนำให้คำปรึกษากันตลอดระยะที่เรียนด้วยกัน ขอขอบคุณในความรัก ความจริงใจ พี่वास พี่อ้อย พี่สง น้องปี รอมมิน น้องโอ เราจะเป็นพี่น้องกันตลอดไป

และที่สำคัญที่สุด ขอขอบคุณครอบครัว พ่อ แม่ พี่ น้อง ทุกคนที่ให้กำลังใจให้ข้าพเจ้าสามารถผ่านอุปสรรคต่างไปได้ด้วยดี และขอบคุณแรงใจสำคัญ คุณบุญชู ปันสันเทียะ ที่ให้การสนับสนุนในการเรียนทุกประการ

ท้ายสุดนี้ งานการค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะมีประโยชน์ประการใด ผู้ศึกษาขอยกความดีให้กับคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และผู้มีพระคุณที่กล่าวมาข้างต้น แต่ถ้าหากมีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาของน้อมรับไว้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

นางสาววราห์วรรรัตน์ ทองเชื้อ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญภาพ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์	4
1.4 วิธีวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับ	5
1.6 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิด การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	6
2.2 แนวคิด การบริหารจัดการภาครัฐ	10
2.3 แนวคิด การนำนโยบายไปปฏิบัติ	11
2.4 แนวคิด ภาวะผู้นำ	15
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	30

บทที่ 3 โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี	31
3.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดลพบุรี	31
3.2 ภูมิทัศน์และถนนที่มีการดำเนินการ	42
3.3 นโยบายการดำเนินการ	42
3.4 ปัญหา	44
บทที่ 4 ผลการวิจัย	47
4.1 ผลการศึกษาวิจัย	47
4.1.1 ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	47
4.1.2 ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ	54
4.1.3 ด้านการมีภาวะผู้นำ	59
4.1.4 ด้านการมีส่วนร่วม	61
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	64
5.1 สรุปผลการศึกษาวิจัย	64
5.1.1 ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน	64
5.1.2 ด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน	66
5.1.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหารโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน	67
5.2 ข้อเสนอแนะ	69
รายการอ้างอิง	70
ภาคผนวก	74
ประวัติผู้เขียน	82

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 หลักการสำคัญของธรรมาภิบาล	9
3.1 ข้อมูลจังหวัดลพบุรี	37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในประเทศพัฒนาแล้วที่มีความก้าวหน้า ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เราจะเห็นถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและไม่มีการหยุดยั้งที่ควบคู่กันไปในทุกด้าน เพราะการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจะแสดงถึงขีดของศักยภาพทางด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืนของสังคม ความเป็นเลิศทางเทคโนโลยี และทักษะทางสิ่งแวดล้อมที่มีความปลอดภัย ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจภายใต้สภาพแวดล้อมคุณภาพของประเทศนั้นเองด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากการขยายตัวของเมืองที่พัฒนาแล้วทั่วโลก ทั่วทุกพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นทวีปอเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย หรือกระทั่งทวีปเอเชีย ในกลุ่มของอาเซียนเองก็ตาม ซึ่งทั่วทุกประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้า นั้น จะให้ความสำคัญในเรื่องของความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของคนเมืองเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเมืองแห่งเศรษฐกิจนั้นสามารถดำรงอยู่อย่างยั่งยืนทั้งให้ประเทศสามารถพัฒนาต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ต้องเป็นเมืองที่มีความปลอดภัยทุกด้านทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะทำให้ทุกคนอยากเข้ามาร่วมลงทุนทั้งทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม หรือการท่องเที่ยว เพื่อสร้างเม็ดเงินที่จะทำให้เศรษฐกิจได้คล่องตัว ทั้งนี้หนึ่งในความปลอดภัยด้านร่างกายจิตใจ ก็เป็นอีกองค์ประกอบที่ทำให้ทุกประเทศให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งเห็นจากเมืองใหญ่ ๆ ของต่างประเทศ ก็จะมีการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม และทัศนียภาพให้มีความสวยงามและปลอดภัยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว นักธุรกิจและ เป็นหน้าเป็นตาของประเทศนั้นเอง

“โครงการเปลี่ยนสายอากาศไฟฟ้าลงใต้ดิน” ก็เป็นอีกโครงการหนึ่งในประเทศพัฒนาแล้วได้ให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าโครงการอื่น ๆ เลย ซึ่งจะเห็นได้จากการดำเนินการเปลี่ยนสายไฟฟ้าอากาศนำมาลงใต้เพื่อเป็นการเพิ่มความปลอดภัยของสายไฟฟ้า สร้างทัศนียภาพให้สวยงามมากขึ้น ดังเช่น ประเทศ อังกฤษ อเมริกา เนเธอร์แลนด์ ได้ดำเนินการเอาสายไฟฟ้าลงใต้ดิน กันอย่างเป็นที่สวยงาม ในเมืองหลวงของประเทศ ไม่เว้นแม้กระทั่งในโซนเอเชียเองก็ตาม เช่น สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ก็มีการนำสายไฟฟ้าลงใต้ดินเพื่อเพิ่มความสวยงามของทัศนียภาพและเพิ่มในด้านความปลอดภัยให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยว

ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งประเทศที่ให้ความสำคัญของการจัดระบบเปลี่ยนสายไฟฟ้าอากาศลงใต้ดิน ไม่น้อยไปกว่าประเทศต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัย ทั้งยังเพิ่มสภาพภูมิทัศน์ และเสริม

สร้างความเชื่อถือได้ของระบบไฟฟ้า¹ และรองรับความต้องการพลังงานไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้สอดคล้องตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ทัดเทียมกับอารยประเทศ และการก้าวไปสู่การเป็น “มหานครแห่งอาเซียน”

จากแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตั้งแต่ฉบับที่ 1 -11² นั้นจะเห็นได้ชัดเจนถึงการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงประเทศให้ก้าวไปสู่แนวหน้าของสังคมอาเซียน รวมไปถึงการก้าวไปสู่เวทีโลก ทำให้การพัฒนาประเทศยังต้องเดินต่อไปพร้อมกับการปรับปรุงบริบทอันหลากหลายในระยะเวลาเดียวกัน และหนึ่งในแผนพัฒนาประเทศเพื่อก้าวเข้าไปสู่วิถีโลก และการเป็น “มหานครแห่งอาเซียน” ยังต้องอาศัยโครงการที่ทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ ได้ดำเนินการร่วมกันเพื่อพัฒนาประเทศให้ไปถึงเป้าหมายที่วางไว้ด้วยนโยบายขับเคลื่อนประเทศอย่างจริงจัง จากที่กล่าวมาโครงการเปลี่ยนสายระบบไฟฟ้าลงใต้ดินก็เป็นอีกหนึ่งแผน ที่ได้รับการเห็นชอบของคณะกรรมการ³ ให้มีการดำเนินโครงการเพื่อเป็นการพัฒนาประเทศ ในการเพิ่มสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงาม พร้อมรองรับความต้องการพลังงานไฟฟ้าที่เพิ่มมากขึ้น และเสริมสร้างความเชื่อถือได้ของระบบไฟฟ้า ในเมืองหลวงของประเทศไทยกรุงเทพมหานคร และตามเมืองใหญ่ ๆ ในประเทศอีกหลายจังหวัด ได้มีการขับเคลื่อน “โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน” กันอย่างจริงจัง โดยมีการเริ่มดำเนินโครงการมาเป็นระยะเวลา เกือบ 10 ปี ในหลายจังหวัด

จังหวัดลพบุรีก็เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่เริ่มขับเคลื่อน โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินอย่างจริงจัง โดยผู้รับผิดชอบโครงการสาธารณะที่เป็นโครงการใหญ่นี้กับเป็นเพียง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ขับเคลื่อนโครงการให้เดินหน้าและบริหารโครงการที่มีความเสี่ยงสูงในด้านของการบริหารจัดการทั้งโครงการ เพราะเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นแล้วนั้น ลพบุรีถือว่าเป็นจังหวัดเล็กมากที่มีได้ การขับเคลื่อนโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน แต่สามารถบริหารจัดการและดำเนินโครงการสาธารณะได้สำเร็จ และถือว่าเป็นจังหวัดลำดับต้น ๆ ของประเทศที่มีการดำเนินโครงการได้สำเร็จ ด้วยงบประมาณเพียง 22 ล้านบาท ซึ่งงบประมาณดังกล่าวก็เป็นงบประมาณขององค์การส่วนท้องถิ่นเอง ถือ

¹ การไฟฟ้านครหลวง, “แผนการเปลี่ยนระบบสายอากาศเป็นสายใต้ดิน พ.ศ.2551-2556,” http://www.meo.or.th/upload/download/file_de7f51450b0c028d741a8570df35d706.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2559).

² แผนพัฒนาประเทศฉบับที่ 1 – 10, http://www.nesdb.go.th/main.php?filename=develop_issue (สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2559).

³ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “มติคณะกรรมการสำนักงาน,” <file:///F:/PDF%20ตัวอย่างงานวิจัย/มติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ.htm> (สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2560).

ว่าเป็นโปรเจกต์ที่ประสบความสำเร็จที่มีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาครัฐวิสาหกิจ โดยเทศบาลเมืองลพบุรี จับมือร่วมกับ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 (ภาคเหนือ) ร่วมมือจัดระเบียบนำสายไฟลงสู่ใต้ดิน ในเส้นทางหลักของจังหวัดจนเสร็จสมบูรณ์

โครงการฯ ได้เริ่มต้นก่อตัวขึ้น ตั้งแต่ พ.ศ.2549 และสำเร็จช่วงในช่วงปี พ.ศ. 2558 ที่ผ่านมาโดย โครงการเปลี่ยนระบบสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ผู้วิจัยเชื่อได้แน่ว่าการดำเนินโครงการใหญ่แบบนี้ นั้น จะต้องมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการฯ มาโดยตลอดทั้ง ในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ ทั้งภาคการเมืองเอง ภาคประชาชนการมีส่วนร่วม งบประมาณการก่อสร้าง สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และทุกสิ่งที่มีส่วนรวมในการดำเนินโครงการ แต่ทว่าโครงการฯ ก็ยังสามารถเดินต่อ และทำสำเร็จได้ ซึ่งไม่ใช่เป็นเรื่องง่ายเลยทีเดียว ซึ่งหนึ่งในปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จได้ นั้นถือว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เนื่องจากการดำเนินการบริหารโครงการสาธารณะใหญ่ ๆ นั้นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีความพร้อมในการบริหารจัดการที่ดีและต้องมีรายได้และความรับผิดชอบที่สูงมาก เพราะต้องบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น เพราะมีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่น้อยเช่นกันที่ไม่สามารถทำโครงการสาธารณะด้วยตนเองได้สำเร็จ ซึ่งอาจจะเกิดมาจากหลายปัจจัย ทั้งนี้ ผู้วิจัยเองก็มีความสนใจในการศึกษาความสามารถทางการบริหารจัดการ และปัจจัยที่ส่งผลให้โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน นั้นสามารถสำเร็จและเสร็จสิ้นด้วยการบริหารจัดการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ เทศบาลเมืองลพบุรี ได้จัดการดำเนินการซึ่งผู้อยู่เบื้องหลังของความสำเร็จนี้ ได้ใช้กลยุทธ์หรือวิธีใดที่ทำให้โครงการนี้สำเร็จ และการบทบาทที่ขับเคลื่อนให้โครงการประสบความสำเร็จได้นั้น ใช้หลักทฤษฎีในการบริหารอย่างไร และมีวิธีประสานกับกลุ่มต่าง ๆ อย่างไรเพราะไม่ใช่ที่ทุกคน ทุกหน่วยงาน ในจังหวัดจะเห็นพ้องถึงความสำคัญในการดำเนินโครงการเดียวกันทั้งหมด โดยอาจมีผลกระทบในระว่างการก่อสร้างเกิดขึ้นมากมาย เช่น เรื่องปัญหาการจราจร ปัญหาเรื่องความปลอดภัยในเวลาที่สร้าง เพราะปัญหาทุกปัญหาในส่วนของประชาชนได้รับผลกระทบ นั้นก็มีความสั่นคลอนของโครงการอย่างแน่นอน การรับข้อมูลข่าวสารของภาคประชาชนก็ไม่เท่ากัน ดังนั้นการขับเคลื่อนโครงการฯ ให้สำเร็จนั้นเป็นถือเรื่องยากมาก เพราะทุกหน่วยงานที่มีการทำงานประสานกัน มีความสลับซับซ้อน ถ้าไม่มีการบริหารงานที่ดีหรือการจัดการที่ดีแล้วนั้น โครงการก็ยากที่จะสำเร็จลงได้

การดำเนินโครงการให้สำเร็จได้นั้น หนึ่งในแรงผลักดันและขับเคลื่อนที่มั่นคง ก็คงหนีไม่พ้นในเรื่องของการเมือง ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานอย่างแน่นนอน แต่การเมืองที่เป็นแรงขับให้โครงการประสบความสำเร็จนั้น อาจเป็นการเมืองในภาคการมีส่วนร่วมของประชาชน การเมืองในการประสานงานระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ เมืองการเมืองในส่วนของเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้การเมือง

ที่เกิดขึ้นในฐานะตัวแสดงต่าง ๆ นั้นสามารถทำให้โครงการสำเร็จได้เช่นไรหรือผู้ที่ทำให้ตัวแสดงต่าง ๆ นั้นสามารถเข้ามาประสานกันได้อย่างลงตัว และทำให้เป็นแรงสำคัญในการดำเนินโครงการสำเร็จได้

จากที่มา และความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะมุ่งศึกษา ถึงการถอดบทเรียนความสามารถทางการบริหารจัดการ และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการของเทศบาลเมืองลพบุรีที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการบริหารโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน บทบาทของผู้นำในฐานะตัวแสดงภาคการเมืองที่มีบทบาทในการดำเนินการโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี ให้สามารถสำเร็จได้ รวมไปถึงหลักการบริหารจัดการใดที่ส่งผลให้โครงการสามารถสำเร็จได้ ตลอดระยะเวลาในการดำเนินการผู้นำที่มีบทบาทมากน้อยแค่ไหนในการทำให้โครงการสำเร็จลุล่วงลงได้ ผู้ที่มีบทบาทในการดำเนินการที่แท้จริงนั้นเป็นใคร บทบาททางการเมืองมีส่วนสำคัญ มากน้อยเพียงใด หรือภาคประชาชนเข้ามาร่วม เพื่อสามารถนำประสบการณ์และบทเรียนเหล่านั้น มาเป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการต่อไปได้เป็นอย่างดี

1.2 คำถามวิจัย

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรีประสบความสำเร็จ

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี

1.3.2 เพื่อศึกษาวิธีแก้ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี

1.3.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหาร โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี

1.4 วิธีวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ใช้ระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ในด้านเชิงคุณภาพเพื่อนำมาวิเคราะห์และตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ โดยจะดำเนินการดังนี้

1.4.1 เก็บข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ เอกสาร ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความสำเร็จของการบริหารการจัดการ แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำที่สำคัญ ซึ่งประกอบด้วย ความหมายของภาวะผู้นำ ลักษณะภาวะผู้นำ วิธีศึกษาภาวะผู้นำ ความแตกต่างระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหาร หนังสือคำสั่ง รายงานที่มาของงบประมาณ รายงานการดำเนินโครงการ นโยบายแนวทางการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน

1.4.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งหมายถึงบุคลากรและผู้บริหารโครงการฯ ข้าราชการ นักการเมือง เจ้าหน้าที่โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินทั้งภาครัฐ และรัฐวิสาหกิจ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ทั้งภาครัฐ และ รัฐวิสาหกิจที่ร่วมโครงการและมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

1. ผู้บริหาร (นายกเทศมนตรีเมืองลพบุรี)
2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการดำเนินโครงการไฟฟ้าลงใต้ดินในโครงการ สายไฟฟ้าลงใต้ดิน
3. ประชาชนในพื้นที่จังหวัดลพบุรี บริเวณปรังค์สามยอด – ถนนวิชาเยนทร์ ที่มีการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินที่เสร็จสิ้นแล้ว

หลังจากที่เก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้นแล้วนั้นผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลได้มาทั้งหมดเข้ามาวิเคราะห์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหาร โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี และศึกษาวิธีแก้ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.5.1 เพื่อนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินของจังหวัดอื่น ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ต่อไป

1.5.2 เพื่อใช้เป็นแนวทางการในดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรีที่จะเกิดขึ้นอีก ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต

1.6 นิยามศัพท์

การเมือง หมายถึง กลุ่มคนที่เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนกระบวนการและวิธีการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน

โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน หมายถึง โครงการที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นได้มีการจัดบริการสาธารณะ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การเมือง กับโครงการสายไฟฟ้าลง จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้สำรวจวรรณกรรมทบทวนแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ จากหนังสือ เอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์และนำไปใช้ในการกำหนดทิศทางของการศึกษาวิจัย จึงขอเสนอแนวคิดดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- 2.2 แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐ
- 2.3 แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 2.4 แนวคิดผู้นำ และ ผู้นำท้องถิ่น
- 2.5 การมีส่วนร่วม
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบการศึกษา

2.1 แนวคิด การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ข้าราชการประจำและข้าราชการเมืองมีจิตสำนึก ทศนคติ และพฤติกรรมเป็นข้าราชการที่ดีตามรอยพระยุคลบาท มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดั่งงามแล้ว คำถามที่ตามมา ก็คือ หลักการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ ๆ อะไรบ้างจึงจะสามารถทำให้ประเทศไทยมีคุณภาพ มีคุณธรรมและจริยธรรม พร้อมทั้งสามารถปฏิรูประบบราชการ แข่งขันได้ดีในเวทีโลก คำตอบปรากฏชัดอยู่ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๔๕ เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยมีการพัฒนาที่ยั่งยืนบนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย ๖ ประการ ซึ่งประกาศครั้งแรกในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒ ที่สำนักงาน ก.พ. ได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

ประการแรก หลักนิติธรรม ได้แก่การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของ ตัวบุคคล

ประการที่สอง หลักคุณธรรม ได้แก่ การส่งเสริมคนดีคนเก่งให้เข้ามาบริหารกิจการบ้านเมือง สังคม และประเทศชาติ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่รัฐยึดถือ

หลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนใจมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยันอดทนมีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

ประการที่สาม หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานของทุกองค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

ประการที่สี่ หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

ประการที่ห้า หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

ประการที่หก หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า กล่าวคือ ดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ดีในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้สมบูรณ์

หากทั้งภาคราชการประจำ การเมือง ภาคเอกชน และประชาชนร่วมมือร่วมใจกันมุ่งมั่น ให้งานราชการดำเนินไป ด้วยจิตสำนึก ทศนคติ พฤติกรรมที่เต็มเปี่ยมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม พร้อมทั้งใช้หลักการโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ ประชาชนก็จะบังเกิดประโยชน์สุข สังคมและประเทศชาติของเราก็จะพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน และสามารถแข่งขัน ยืนหยัดอยู่ในเวทีโลกได้อย่างแน่นอน¹

หลักธรรมาภิบาล หมายถึง แนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชนและภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม ตามหลักพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ดังนี้

¹ มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด สำนักงาน ก.พ. “บทความนี้นำมาเผยแพร่เพื่อใช้เป็นหลักในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน สังคมและประเทศชาติ,” <https://www.google.co.th/search?q> (สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2559).

1. หลักนิติธรรม (The Rule of Law)

หลักนิติธรรม หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของ ตัวบุคคล จะต้องคำนึงถึงความ เป็นธรรม และความยุติธรรม รวมทั้งมีความรัดกุมและ รวดเร็วด้วย

2. หลักคุณธรรม (Morality)

หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริม ให้อุบลากร พัฒนาตนเอง ไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริต เป็นนิสัย ประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส (Accountability)

หลักความโปร่งใส หมายถึง ความโปร่งใส พอเทียบได้ว่ามีความหมาย ตรงข้าม หรือ เกือบตรงข้าม กับการทุจริต คอร์รัปชั่น โดยที่เรื่องทุจริต คอร์รัปชั่น ใ้มี ความหมายในเชิงลบ และ ความน่าสะพรึงกลัวแฝงอยู่ ความโปร่งใสเป็นคำศัพท์ที่ใ้แจ่มมุมในเชิงบวก และใ้ความสนใจในเชิง สงบสุข ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้สะดวกและเข้าใจง่าย และมีกระบวนการใ้ประชาชน ตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจนในการนี้ เพื่อเป็น สิริมงคลแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานใ้มีความ โปร่งใส ขออัญเชิญพระราชกระแสรบสั่งในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช มหาราช ที่ได้ทรงมีพระราชกระแสรบสั่ง ได้แก่ ผู้ที่มีความสุจริต และบริสุทธิ์ใจ แม้จะมีความรู้่น้อยก็ ย่อมทำประโยชน์ใ้แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้ที่มีความรู้มาก แต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ

4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation)

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การใ้โอกาสใ้บุคลากรหรือผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องเข้ามา มี ส่วนร่วมทางการ บริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือ คณะทำงานโดยใ้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรีกษา ร่วมวางแผนและ ร่วมปฏิบัติ

5. หลักความรับผิดชอบ (Responsibility)

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความ รับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา และเคารพ ในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากกระทำของตนเอง

6. หลักความคุ้มค่า (Cost – effectiveness or Economy)

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อใ้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ใ้บุคลากรมีความประหยัด ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และ รักษาทรัพยากรธรรมชาติใ้สมบูรณ์ยั่งยืน

ภาพที่ 2.1 หลักการสำคัญของธรรมาภิบาล, ดร.ถวิลวดี บุรีกุล, วารสารสถาบันพระปกเกล้า ปี 2546 เล่มที่ 2, <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title> (สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2559).

ธรรมาภิบาล กับ การบริหารแนวใหม่

ธรรมาภิบาลจัดเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครองในปัจจุบัน เพราะโลกปัจจุบันได้หันไปให้ความสนใจกับเรื่องของโลกาภิวัตน์และธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดีมากขึ้น แทนการสนใจเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมดังแต่ก่อน เพราะกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจมีความสำคัญกระทบถึงกัน การติดต่อสื่อสาร การดำเนินกิจกรรมในที่หนึ่งมีผลกระทบต่ออีกที่หนึ่ง การพัฒนาเรื่องของการเมืองการปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น หากจะให้ประเทศมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน การมุ่งดำเนินธุรกิจ หรือปฏิบัติราชการต่าง ๆ โดยไม่ให้ความสนใจถึงเรื่องของสังคม ประชาชน และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นไปได้ไม่ได้อีกต่อไป การมีการบริหารจัดการที่ดีจึงเข้ามาเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญและเริ่มมีการนำไปปฏิบัติกันมากขึ้น

ธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดี เป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจของประชาชน โดยเฉพาะข้าราชการ และพนักงานบริษัทเอกชนเพราะธรรมาภิบาลเป็นการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตั้งมั่นอยู่บนหลักการบริหารงานที่เที่ยงธรรม สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีจิตสำนึกในการทำงาน มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้กระทำ พร้อมตอบคำถามหรือตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและพร้อมรับผิดชอบ มีศีลธรรม จริยธรรมในการทำงาน การคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการรับรู้ ตัดสินใจ ดำเนินการและประเมินผล ตลอดจนร่วมรับผลจากการตัดสินใจร่วมกัน มีการส่งเสริมสถานภาพหญิงชาย และการให้ความสำคัญกับกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งคนด้อยโอกาส ตลอดจนการสร้างความเท่าเทียมกันทางสังคมในการรับโอกาสต่าง ๆ ที่ประชาชนพึงจะได้รับจากรัฐอีกด้วยด้วยธรรมาภิบาล

เป็นทั้งหลักการ กระบวนการและเป็นเป้าหมายไปในตัว การมีธรรมาภิบาลอาจนำมาสู่การมีประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้ในที่สุดและการมีประชาธิปไตยก็นำมาสู่การมีผลทางสังคมคือการมีการพัฒนาประเทศไปในทางที่สร้างความสงบสุขอย่างต่อเนื่องและสถาพร ตลอดจนนำมาสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้โดยสันติวิธี²

จากแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารบ้านเมืองที่ดีนั้นผู้นำ, ผู้บริหารต้องยึดหลักทั้งนิติธรรม และคุณภาพ เพื่อการบริหารไปในทิศทางที่ถูกคั่นรองคลองธรรม ทั้งทางกฎหมายและการประพฤติตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา และประชาชนที่ได้ให้ความนับถือและให้สมกับที่ประชาชนได้เลือกให้เข้ามาบริหารประเทศแทน เพื่อให้ประเทศ และบ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุข และสามารถพัฒนาให้ทัดเทียมกับอารยประเทศได้

2.2 แนวคิด การบริหารจัดการภาครัฐ³

การบริหารงานภาครัฐ (public administration) ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามกรอบแนวคิด หรือตัวแบบระบบราชการในอุดมคติซึ่งแนวคิดดังกล่าวถูกคิดค้นและพัฒนาขึ้นโดยนักสังคมวิทยาชาวเยอรมัน ที่ชื่อแม็คเคเวเบอร์ (Max Weber) โดยหลักการแล้ว การบริหารงานภาครัฐในแนวทางนี้จะเน้นการแบ่งงานกัน ทำตามแนวราบ การแบ่งงานกันทำตามแนวตั้งหรือมีการใช้สายบังคับบัญชา ยึดหลักกฎหมายและบันทึกเป็น ลายลักษณ์อักษร กฎระเบียบ การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งตามหลักอาวุโสและความสามารถ การแยก ผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ขององค์การ

วเรช จันทรศร รวมตลอดทั้ง มุ่งเน้นระบบคุณธรรมมาใช้ด้วย กล่าวได้ว่าการบริหารงานของรัฐบาลในแนวนี้ได้รับความนิยมอย่างมากในอดีต เพราะทำให้เกิดความมี ประสิทธิภาพ และความยุติธรรม สามารถควบคุมการใช้อำนาจดุลพินิจ และทุจริตประพฤติมิชอบ ป้องกันการ แทรกแซงทางการเมือง และการเล่นพรรคเล่นพวก

ทศพร ศิริสัมพันธ์ ที่มีอยู่อย่าง แพร่หลายในยุคสมัยนั้น ต่อมาในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แนวคิดการบริหารงานดั้งเดิม หรือตัวแบบ ประเพณีนิยมก็ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จาก

² ถวิลวดี บุรีกุล, “ธรรมาภิบาล: หลักการเพื่อการบริหารรัฐกิจแนวใหม่,” <http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2559).

³ สุรศักดิ์ ชะมารัมย์, “แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่กับการปฏิรูประบบราชการ,” http://www.esbuy.net/_files_school/00000875/document/00000875_0_20150126-220155.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2559).

นักวิชาการจำนวนหนึ่ง เช่น เฮอร์เบิร์ต ซีม่อน (Herbert Simon) ถึงกับชี้ให้เห็นว่าหลักการบริหารต่าง ๆ เป็นเพียงสุภาษิต (Proverbs) ที่มีความขัดแย้งในตัวที่เกิดขึ้นจริงได้ยากในทางปฏิบัติ และยังสามารถชี้ให้เห็นว่าเป็นการไม่ สมเหตุสมผลที่เราจะทึกทักว่าการจัดการแบบลำดับชั้นจะเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด กล่าวคือ การ บริหารระบบราชการไม่ใช่เป็นวิธีการที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเสมอไปประกอบกับการดำเนินงานของ ภาครัฐในช่วงเวลาก่อนหน้านั้นนอกจากจะไม่บรรลุผลเท่าที่ควรแล้ว ยังได้สร้างปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นตามมาอีก มากมาย

การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award: PMQA) เป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์การเพื่อยกระดับคุณภาพระบบราชการไทยให้มี ศักยภาพและขีดความสามารถเทียบเท่าระดับสากล โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนราชการ ประเมินองค์การด้วยตนเอง ครอบคลุมภาพรวมในทุกมิติ ทั้ง การนำองค์การ การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การจัดการกระบวนการและผลลัพธ์การดำเนินการ⁴

จากแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐ สรุปได้ว่า การบริหารจัดการภาครัฐยังคงมุ่งเน้นในเรื่องการทำงานแบบระบบราชการคือการทำงานเป็นขั้นเป็นตอนยึดหลักการและกฎระเบียบเพื่อให้สามารถควบคุมการทำงานต่าง ๆ ได้ง่ายแต่ดำเนินงานแบบนี้ก็ไม่ได้ผลเสมอไปเพราะในยุคสมัยได้เปลี่ยนแปลงบริบทต่าง ๆ ไปอย่างสิ้นเชิง ต้องดำเนินการให้ชับไวเพื่อรองรับโครงการต่าง ๆ ให้เสร็จสำเร็จได้ไวขึ้น

2.3 แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ⁵

1. การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการศึกษาที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของ ความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมดสามารถบรรลุผลตามนโยบายที่ได้ ตั้งเป้าหมายเอาไว้ เนื้อหาสาระและขอบข่ายของการศึกษาดังกล่าวมุ่งเน้นและครอบคลุมถึงการ

⁴ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, “การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ ภาครัฐ,” แหล่งที่มา :http://www.opdc.go.th/special.php?spc_id=4&content_id=153 (16 กันยายน 2557) (สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2559).

⁵ วรเดช จันทรรุ, *การนำนโยบายไปปฏิบัติ* (คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒน บริหารศาสตร์, 2540), <https://www.gotoknow.org/posts/448023> (สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2559).

แสวงหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติบังเกิดความสำเร็จ

2. การประเมินหรือการพิจารณาตัดสินระดับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ควรพิจารณาจากผลการปฏิบัติในระยะสั้นว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบายเพียงใด และถ้าเป็นไปได้ก็จะต้องดูถึงผลกระทบของนโยบายนั้นในระยะยาวขึ้นว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้เพียงใดรวมถึงการวัดระดับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องและระดับของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อนึ่ง การประเมินความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถทำได้ในระหว่างที่นโยบายนั้นยังอยู่ในกระบวนการของการนำไปปฏิบัติในลักษณะของการประเมิน เพื่อหาทางแก้ปัญหาที่มากกว่าการประเมินเพื่อให้รู้ผลทั้งหมดของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาจนกว่าข้อมูลทางด้านผลกระทบจะมีพร้อม

3. บทบาทของฝ่ายการเมือง มีความสำคัญมาก ในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายใดที่ได้รับความเห็นชอบ ดูแล เอาใจใส่ ติดตามผลอย่างต่อเนื่องจากฝ่ายการเมือง หน่วยงานต่าง ๆ ก็จะทำให้ความสนใจและให้ลำดับความสำคัญในการนำไปปฏิบัติมากเป็นพิเศษ ซึ่งจะมีผลทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีโอกาสประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

4. การเป็นผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ถือได้ว่าเป็นภารกิจหลักของระบบราชการ ซึ่งในที่นี้หมายถึงหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ โดยทั่วไปทุกหน่วยงานมักจะหวงแหนนโยบายหรือโครงการในส่วนที่ตนรับผิดชอบ จะไม่ยอมให้หน่วยงานอื่นมาช่วงชิงเอาไป และจะพยายามขยายขอบเขตแห่งภารกิจหรืออาณาจักรของตนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ตามโอกาสและสถานการณ์ที่อำนวยให้ ยิ่งไปกว่านั้นระบบราชการมักมีแนวโน้มที่จะเลือกนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติแต่เฉพาะนโยบายที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง ความร่วมมือของระบบราชการจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

5. นอกเหนือจากระบบราชการแล้ว ข้าราชการในฐานะบุคคลที่ถือได้ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่งผลอย่างมากต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความเกี่ยวข้องและความสำคัญของข้าราชการในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับระดับหรือฐานะของข้าราชการ ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน ผู้บริหารโครงการ ตลอดจนผู้ให้บริการตามโครงการหรือข้าราชการในระดับล่าง

6. ผู้รับบริการหรือผู้ได้รับผลจากนโยบาย จะมีทั้งในแง่ของบุคคลและในฐานะกลุ่มในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้รับบริการ หรือผู้ได้รับประโยชน์จะเป็นผู้ที่ติดต่อกับผู้มีปฏิสัมพันธ์กับข้าราชการในระดับล่างโดยตรงบทบาทของผู้รับบริการหรือผู้ได้รับผลประโยชน์หากมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม จะมีความสำคัญและส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมาก

7. บทบาทขององค์กรและผู้เกี่ยวข้องจะมีความแตกต่างกันไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทต่าง ๆ ของนโยบาย

8. ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค แบ่งย่อยออกได้เป็นสองขั้นตอนหลัก ขั้นตอนแรก ได้แก่ ขั้นตอนของการแปลงนโยบายออกเป็นแนวทางปฏิบัติหรือออกมาในรูปแบบของแผนงานหรือโครงการแล้วแต่กรณี ขั้นตอนที่สอง เป็นขั้นตอนในการทำให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นยอมรับแนวทาง แผนงาน โครงการ หรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป

9. ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค แบ่งย่อยออกได้เป็น 3 ขั้นตอนหลัก ขั้นตอนแรก ได้แก่ ขั้นการระดมพลัง เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานท้องถิ่นจะต้องดำเนินการในสองกิจกรรม คือ การพิจารณารับนโยบายและการแสวงหาความสนับสนุนในนโยบายจากท้องถิ่นนั้น

10. ตอนที่สองเป็นขั้นการปฏิบัติซึ่งครอบคลุมถึงกระบวนการในการปรับเปลี่ยนโครงการที่ได้มีการยอมรับแล้วออกมาในรูปของการปฏิบัติจริง ขั้นตอนที่สาม ได้แก่ขั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่น หรือความต่อเนื่องครอบคลุมถึงการแสวงหาวิธีการที่จะทำให้นโยบายนั้นถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติกล่าวอีกนัยหนึ่ง ขั้นตอนนี้เป็นการหาทางทำให้นโยบายนั้นได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

11. ปัญหาทางด้านสมรรถนะเป็นปัญหาหลักด้านหนึ่งของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาในลักษณะดังกล่าวจะมีอย่างน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยย่อยต่าง ๆ หลายปัจจัย นับตั้งแต่ปัจจัยทางด้านบุคลากร ปัจจัยทางด้านเงินทุน ปัจจัยทางด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยทางด้านวิชาการ หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในนโยบายนั้น

12. ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุม ซึ่งหมายถึงความสามารถในการวัดความก้าวหน้า หรือผลการปฏิบัติของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ปัญหาในด้าน การควบคุมจะมีอย่างน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ (1) ความสามารถของหน่วยที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบาย (2) ความชัดเจนของกิจกรรม แผนงาน และโครงการที่ถูกแปลงมาจากนโยบาย และ(3) ความสามารถในการกำหนดภารกิจ ตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงานรวมหรือสอดคล้องกับแผนงานหรือโครงการ

13. ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีสูงขึ้นไปอย่างมาก ถ้าสมาชิกในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากนโยบายนั้น

14. ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเกิดจากเรื่องของอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะมีอย่างน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือปัจจัยย่อย ๆ หลาย ๆ ประการนับตั้งแต่ (1) ลักษณะของการติดต่อและความสัมพันธ์ที่หน่วยปฏิบัติมีกับหน่วยงานที่ควบคุมนโยบายดังกล่าว (2) ระดับความจำเป็นที่หน่วย

ปฏิบัติจะต้องแสวงหาความร่วมมือ พึ่งพา หรือทำความตกลงกับหน่วยงานหลักอื่น ๆ และ (3) ระดับของความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยจะสามารถทำงานร่วมกันได้

15. ปัญหาทางด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลที่สำคัญเป็นปัญหาหลักอีกด้านหนึ่งของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาดังกล่าวอาจลุกลามส่งผลไปถึงความล้มเหลวของนโยบายนั้นโดยตรงก็ได้ ถ้าองค์กรหรือบุคคลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูงตลอดจนสื่อมวลชน เป็นอาทิ ไม่ให้ความสนับสนุนทั้งในแง่ของทางการเมือง เงินทุนงบประมาณ ตลอดจนสร้างอุปสรรคในแง่ของการต่อต้าน เตะถ่วงหรือคัดค้านนโยบายนั้น⁶

วรเดช จันทรศร และลิขิต ธีรเวคิน⁷ ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายไปปฏิบัติในระบบราชการไทย ซึ่งให้เห็นถึงงานของ วรเดช จันทรศร และวินิจ ทรงประทุม ที่ได้ทำการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติของกรมประมง ซึ่งเขียนรายงานไว้ในปี พ.ศ. 2530 โดยการศึกษาการประสานการดำเนินงานขอระบบราชการในระดับมหภาคและจุลภาคในการนำนโยบายและแผนพัฒนาประเทศไปปฏิบัติ มองว่าระบบราชการ คือ กุญแจสำคัญของความสำเร็จในการนำแผนพัฒนาประเทศไปปฏิบัติแต่จากการศึกษาพบว่ามีปัญหา 4 ประการในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของกรมประมง คือ หน่วยงานองค์กร กลุ่มบุคคลที่นำนโยบายไปปฏิบัติในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นขาดความเข้าใจในนโยบายของส่วนกลาง หรือนโยบายของกรมหน่วยงานระดับปฏิบัติยังขาดศักยภาพในด้านบุคคล เครื่องมืออุปกรณ์ และงบประมาณขาดการติดตามประเมินผลการปฏิบัติระดับภูมิภาค และท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ ขาดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของกรมระดับจังหวัด เช่น ขาดการร่วมใช้ทรัพยากร เป็นต้น

กิตติ บุนนาค⁸ ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ: การศึกษาวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์ในธุรกิจโรงแรม สอดคล้องกับการศึกษาของ วรเดช จันทรศร และลิขิต ธีรเวคิน

⁶ วรเดช จันทรศร, *การนำนโยบายไปปฏิบัติ* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กราฟิกฟอร์แมท, 2540). [https://www.gotoknow.org/posts/448023%20\(15](https://www.gotoknow.org/posts/448023%20(15) (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2559).

⁷ วรเดช จันทรศร และลิขิต ธีรเวคิน, *การนำนโยบายไปปฏิบัติในระบบราชการไทย* (กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2530). [https://www.gotoknow.org/posts/448023%20\(15](https://www.gotoknow.org/posts/448023%20(15) (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2559).

⁸ กิตติ บุนนาค, “การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ: การศึกษาวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์ใน ธุรกิจโรงแรม,” (ภาคนิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2536) <https://repository.nida.ac.th/handle/662723737/905> (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2559).

ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายไปปฏิบัติในระบบราชการไทยที่ได้ศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติของกรมประมง ซึ่งเขียนรายงานไว้ในปี 2530 มองว่ากุญแจสำคัญของความสำเร็จการนำนโยบายไปปฏิบัติของกรมประมง คือ (1) หน่วยงานองค์การ กลุ่มบุคคลที่นำนโยบายไปปฏิบัติในส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นขาดความเข้าใจในนโยบายของส่วนกลาง หรือนโยบายของกรม (2) หน่วยงานระดับปฏิบัติขาดศักยภาพในด้านบุคคล เครื่องมือ อุปกรณ์ และงบประมาณ (3) ขาดการติดตามประเมินผลในการปฏิบัติงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ และ (4) ขาดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของกรมระดับจังหวัด เช่น ขาดการร่วมใช้ทรัพยากร เป็นต้น

ณรงค์ บุญสวยขวัญ⁹ ศึกษาเรื่อง การตอบสนองของประชาชนและภาคประชาการต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง พบว่า ประชาชนให้การตอบสนองโครงการพัฒนาพื้นที่ปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เนื่องจากประการแรก ความยากจนและด้วยโอกาสจากการพัฒนาในอดีตทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประการที่สอง การที่มีแรงจูงใจจากอาชีพใหม่และวิธีการผลิตแบบใหม่ที่เข้ามาสู่พื้นที่ธุรกิจนากุ้งกุลาดำและไร่นาสวนผสม ส่วนไร่นาสวนผสมเป็นอาชีพเกิดจากการกระตุ้นของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับความช่วยเหลือสนับสนุนทรัพยากร ส่วนภาคราชการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องนั้น การปฏิบัติงานตามโครงการที่เน้นเป็นพิเศษ คือ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน บางหน่วยงานมีการสรรหาบุคลากรและจัดตั้งองค์การหรือศูนย์ปฏิบัติงานพิเศษขึ้นมารองรับการดำเนินงาน ส่วนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดำเนินงานคล้าย ๆ ในระบบราชการปกติ อย่างไรก็ตาม ในแต่ละหน่วยงานมักจะหยิบยกเอางานหรือกิจกรรมหรือโครงการที่ปฏิบัติมาแล้วหรือเคยปฏิบัติหรือกำลังปฏิบัติ แต่อาจจะยังไม่สำเร็จมาผนวกเป็นส่วนหนึ่งของโครงการตามแนวพระราชดำริด้วย โดยที่การเตรียมประชาชนเป้าหมายคงเน้นการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับประชาชนมิให้ต่อต้านขัดขวางโครงการเป็นกิจกรรมหลัก

2.4 แนวคิดภาวะผู้นำ¹⁰

ความหมายของผู้นำและภาวะผู้นำ (Leadership) ความเป็นผู้นำเป็นหน้าที่หนึ่งในหลายๆหน้าที่ของผู้บริหาร ซึ่งความเป็นผู้นำกับ ผู้บริหารจึงแตกต่างกันกล่าวคือ ผู้บริหารเป็น

⁹ ณรงค์ บุญสวยขวัญ, “การตอบสนองของประชาชนและภาคประชาการต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538). <http://www.thaithesis.org/detail.php?id=53413> (สืบค้นเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2559).

¹⁰ แนวคิดภาวะผู้นำ, www.klaengvec.ac.th/32042014/บทที่%2021.docx, (สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2559).

ตำแหน่งที่กำหนดขึ้นในองค์การ มีอำนาจโดยตำแหน่งและ ได้รับความคาดหวังในหน้าที่ เฉพาะเจาะจง จะมุ่งเน้นที่การควบคุม การตัดสินใจ และผู้บริหารจะต้องมีลักษณะของผู้นำ (Leadership) ส่วนผู้นำจะไม่ได้รับมอบอำนาจทางสายงานแต่มีอำนาจโดยวิธีอื่นมีบทบาทที่กว้างกว่า บทบาทผู้บริหารผู้นำจะเน้นที่กระบวนการกลุ่ม การรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการใช้อำนาจกับบุคคลอื่น ดังนั้น ภาวะผู้นำคือศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานของผู้นำและผู้บริหาร จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จขององค์การงานจะดำเนินไปด้วยดีและบรรลุวัตถุประสงค์ ย่อมขึ้นอยู่กับทักษะการบริหารงานซึ่งบุคคลได้ให้ความหมายของผู้นำและภาวะผู้นำ ดังนี้

มาลี จูซา กล่าวว่าผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าในหน่วยงานโดย ได้รับการแต่งตั้ง เลือกลง หรือได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้าและเป็นบุคลากรที่มีอิทธิพลเหนือจิตใจผู้อื่น ในการที่ชักจูงใจให้บุคคลปฏิบัติตามคำสั่ง

วัชรินทร์ พงษ์พันธุ์อักษร กล่าวว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่แสดงพฤติกรรมในการจูงใจ ทำในสิ่งที่เขาต้องการ โดยมีเป้าหมายขององค์การเป็นจุดหมายปลายทาง

เสนาะ ดีเยาว์ กล่าวว่า ภาวะผู้นำ เกิดขึ้นได้จากการพัฒนาบุคคลไม่ใช่เกิดจากคุณสมบัติส่วนตัว คือ เกิดจากพฤติกรรมของผู้นำเอง พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเป็นผู้นำคือความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้อื่น หรือในแง่ของการบริหาร คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บัญชา

เฮอร์เชย์ และบลานชาร์ด ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำ คือกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อ กิจกรรมของบุคคลที่พยายามให้บรรลุเป้าหมายในสถานการณ์หนึ่ง

สุรีย์ภรณ์ ทรรศนียากร กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกในการใช้อำนาจหน้าที่หรืออิทธิพลที่มีอยู่ต่อผู้ร่วมงานในสถานการณ์ต่างๆโดยการจูงใจผู้ร่วมงานให้เกิดแรงจูงใจภายในเพื่อให้ผู้ร่วมงานพึงพอใจให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจและใช้ความพยายามของตนในการปฏิบัติงานโดยทุ่มเทกำลังความคิด กำลังกายความรู้ความสามารถในการช่วยกันแก้ปัญหาเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดา จันทรย์แย้ม กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลหรืออำนาจที่มีอยู่ในการชักนำ หรือโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

ภาวะผู้นำตามแนวคิดของเรดติน ได้คำนึงถึงภาวะผู้นำ 3 ประเภท คือ ลักษณะภาวะผู้นำที่ไม่มีประสิทธิภาพลักษณะพื้นฐานภาวะผู้นำและลักษณะภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพนำมาเปรียบเทียบมีความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้นำหรือนักบริหารที่มีผลงานดีเลิศต้องมีสัมพันธภาพที่ดี

แนวคิดทฤษฎีวงจรชีวิต Life-Cycle Theory

เฮอร์เชย์และบลันชาร์ด ได้เสนอทฤษฎีวงจรชีวิต โดยได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีเรตดิน และยังมียึดหลักการเดียวกัน คือ แบบภาวะผู้นำอาจมีประสิทธิผลหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์องค์ประกอบของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ตามทฤษฎีของเฮอร์เชย์และบลันชาร์ดประกอบด้วย

- (1) ปริมาณการออกคำสั่ง คำแนะนำต่าง ๆ หรือพฤติกรรมด้านงาน
- (2) ปริมาณการสนับสนุนทางอารมณ์ สังคม หรือพฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์
- (3) ความพร้อมของผู้ตามหรือกลุ่มผู้ตาม เฮอร์เชย์และบลันชาร์ด แบ่งภาวะผู้นำ

ออกเป็น 4 แบบ คือ

(1) ผู้นำแบบบอกทุกอย่าง (Telling) ผู้นำประเภทนี้จะให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด และดูแลลูกน้องอย่างใกล้ชิด เหมาะสมกับผู้ตามที่มีความพร้อมอยู่ในระดับที่ 1 คือ (M1) บุคคลมีความพร้อมอยู่ในระดับต่ำ

(2) ผู้นำแบบขายความคิด (Selling) ผู้นำประเภทนี้จะคอยชี้แนะบ้างว่าผู้ตามขาดความสามารถในการทำงาน แต่ถ้าผู้ตามได้รับการสนับสนุนให้ทำพฤติกรรมนั้นโดยการให้รางวัลก็จะทำให้เกิดความเต็มใจที่จะรับผิดชอบงานและกระตือรือร้นที่จะทำงานมากขึ้น ผู้บริหารจะใช้วิธีการติดต่อสื่อสารแบบ 2 ทาง และต้องคอยสั่งงานโดยตรง อธิบายให้ผู้ตามเข้าใจ จะทำให้ผู้ตามเข้าใจและตัดสินใจในการทำงานได้ดี เหมาะกับผู้ตามที่มีความพร้อมในการทำงานอยู่ในระดับที่ 2 คือ (M2) บุคคลมีความพร้อมอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง

(3) ผู้นำแบบเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม (Participation) ผู้นำประเภทนี้จะคอยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการตัดสินใจ มีการซักถาม มีการติดต่อสื่อสาร 2 ทางหรือรับฟังเรื่องราว ปัญหาต่าง ๆ จากผู้ตาม คอยให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้ผู้ตามปฏิบัติงานได้เต็มความรู้ความสามารถและมีประสิทธิภาพ เหมาะกับผู้ตามที่มีความพร้อมอยู่ในระดับ 3 (M3) คือความพร้อมของผู้ตามอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสามารถแต่ไม่เต็มใจที่จะรับผิดชอบงาน

(4) ผู้นำแบบมอบหมายงานให้ทำ (Delegation) ผู้บริหารเพียงให้คำแนะนำและช่วยเหลือเล็ก ๆ น้อย ๆ ผู้ตามคิดและตัดสินใจเองทุกอย่าง เพราะถือว่าผู้ตามที่มีความพร้อมในการทำงานระดับสูงสามารถทำงานให้มีประสิทธิภาพได้ดี เหมาะกับผู้ตามที่มีความพร้อมอยู่ในระดับ 4 (M4) คือ ความพร้อมอยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีทั้งความสามารถแล้วเต็มใจหรือมั่นใจในการรับผิดชอบการทำงาน

ความหมายของภาวะผู้นำ¹¹

ภาวะผู้นำได้รับความสนใจ และมีการศึกษามาเป็นเวลานานแล้วเพื่อให้รู้ว่าอะไรเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยให้ผู้นำมีความสามารถในการนำ หรือมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ได้มีการศึกษาตั้งแต่คุณลักษณะของผู้นำ (traits) อำนาจของผู้นำ (power) พฤติกรรมของผู้นำ (behavior) แบบต่าง ๆ

ในปัจจุบันก็ยังมีการศึกษาภาวะผู้นำอยู่ตลอดเวลา โดยพยายามหาภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลในแต่ละองค์การ หรือในสถานการณ์ต่าง ๆ มีผู้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้หลากหลายแตกต่างกัน เช่น นอร์ทเฮาส์ ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำว่าเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ (trait) ความสามารถ (ability) ทักษะ (skill) พฤติกรรม (behavior) และความสัมพันธ์ (relationship)

โดย ยุคส์ ได้อธิบายว่าสาเหตุที่ความหมายของภาวะผู้นำมีหลากหลายแตกต่างกันไว้ว่า อาจเนื่องจากขอบเขตเนื้อหาและความสนใจภาวะผู้นำในการศึกษาของนักวิจัย แตกต่างกัน ในที่นี้จะนำเสนอทัศนะของนักวิชาการที่ได้นิยามไว้หลากหลาย ดังนี้ ในทัศนะของนักวิชาการต่างประเทศให้ทัศนะไว้หลากหลาย เช่น ภาวะผู้นำเป็นเรื่องของศิลปะในการใช้อิทธิพลหรือกระบวนการใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่น เพื่อให้เขามีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของกลุ่ม

กระบวนการของการชี้แนะและอิทธิพลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกของกลุ่ม (Stoner & Freeman, 1989) เป็นความสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

ความสามารถในการชักจูงผู้อื่นให้ทำตามในสิ่งที่ตนเองต้องการได้ (O'Leary, 2000) เป็นกระบวนการของการมีอิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดความเข้าใจและการเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับเป้าหมายและวิธีการที่ต้องการปฏิบัติให้สำเร็จ อีกทั้งเป็นกระบวนการของการช่วยให้ความพยายามของบุคคลและกลุ่มได้บรรลุถึงเป้าหมายที่มีร่วมกัน (shared goal)

กระบวนการในการตลบันดาลใจ (inspire) ให้บุคคลอื่นทำงานให้ประสบ ส่วน ทัศนะของนักวิชาการไทยได้ทัศนะไว้สอดคล้องกัน เช่น ภาวะผู้นำ เป็นพฤติกรรมส่วนตัวของบุคคลหนึ่งที่จะชักนำกิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (shared goal) หรือเป็นความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำ (leaders) และผู้ตาม (followers) ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน (shared purposes) หรือเป็นความสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

¹¹ ความหมายของภาวะผู้นำ, www.bkkthon.ac.th/news_sources/1015/ความหมายของภาวะผู้นำ.docx (สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2559).

รังสรรค์ ประเสริฐศรี ภาวะผู้นำ เกี่ยวข้องกับการใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นให้กระทำในสิ่งที่ผู้นำต้องการ

สมยศ นาวิกการ เป็นการใช้อิทธิพลของบุคคลหรือของตำแหน่งให้ผู้อื่นยินยอมปฏิบัติตามเพื่อที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มตามที่กำหนดไว้

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ เป็นความสามารถหรือกระบวนการที่บุคคลมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นหรือกลุ่มคน สามารถกระตุ้นจิตใจให้บุคคลอื่นเชื่อถือ ยอมรับ และทำให้เกิดความพยายามและความสามารถที่สูงขึ้นในการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

รัตติกรณ์ จงวิศาล เป็นความสามารถในการบริหารตนเองและครองใจผู้อื่นได้ โดยสามารถใช้คนอื่นให้ทำบางอย่างตามเป้าหมายและแนวทางที่ตนวาดฝันหรือคาดคะเนเองได้

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้อำนาจหรืออิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มยอมปฏิบัติตามความต้องการของตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ทองใบ สุดซารี ภาวะผู้นำเป็นการที่ผู้นำใช้อิทธิพลในความสัมพันธ์ซึ่งมีอยู่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยความสะดวกโดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกันเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย

กวี วงศ์พุ่ม เป็นการกระทำระหว่างบุคคลโดยบุคคลที่เป็นผู้นำจะใช้อิทธิพล (influence) หรือการดลบันดาลใจ (inspiration) ให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มกระทำหรือไม่กระทำบางสิ่งบางอย่างตามเป้าหมายที่ผู้นำกลุ่มหรือองค์กรกำหนดไว้

ธวัช บุญยมนี ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการอิทธิพลทางสังคมที่บุคคลหนึ่งตั้งใจใช้อิทธิพลต่อผู้อื่นให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนด รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กรภาวะผู้นำจึงเป็นกระบวนการอิทธิพลที่ช่วยให้กลุ่มบุคคลสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ และภาวะผู้นำเป็นกระบวนการมีอิทธิพล (influence) ซึ่งกันและกันระหว่างผู้นำและผู้ตามเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (objectives) และเกิดการเปลี่ยนแปลง (change)

จากแนวคิดภาวะผู้นำ สรุปได้ว่า ผู้นำที่ดีต้องเอื้อประโยชน์หรือผู้ส่งเสริมให้เกิดการจัดการความรู้ ได้แก่ บทบาทในการบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ และการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ต้องมั่นจัดการความรู้ ของตนเองให้อยู่เสมอ และแลกเปลี่ยนความของตนเองเพื่อรับสิ่งใหม่ ๆ และถ่ายทอดความองค์ความรู้ของตนเองให้ผู้อื่นด้วยความยินดี

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ หลักสำคัญในการบริหาร การจัดการ ที่นำมาสู่ความสำเร็จของการบริหารโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินจังหวัดลพบุรี ดังนี้

อนุชา เชื้อฮ้อ¹² ได้ศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ คือ กระบวนการทำงานเป็นทีม ของทีมงานต่าง ๆ การเอาใจใส่ของผู้บริหารต่อการดำเนินงานเพื่อรองรับคุณภาพโรงพยาบาล การส่ง เจ้าหน้าที่ไปประชุมเรียนรู้องค์ความรู้จาก พรพ.มากขึ้น การจัดการประชุมการกระจายความรู้ให้ เจ้าหน้าที่ทุกระดับจากตัวแทนที่ได้ไปเรียนรู้มา มอบหมายภาระงานทางคุณภาพกระจายลงถึง เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ มีการติดตามผลงานของทีมงานต่อเนื่อง ทีมนำมีการประชุมความเข้าใจ ปรับทิศทางในการดำเนินงานต่อเนื่องเป็นระยะ และจัดตั้งงานพัฒนาคุณภาพเป็นหน่วยงานภายใน องค์กร

ประหยัด มาลาศ¹³ ได้ศึกษาความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลในอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมใน กระบวนการบริหารงานทุกแนวทาง และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับ ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานให้มากขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ถึงการ บริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม และควรที่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง ควรลดขั้นตอนความซับซ้อนยุ่งยาก ของระเบียบว่าด้วยการให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ให้มีความชัดเจนสะดวกในการปฏิบัติ ควรมีความสำนึกรับผิดชอบในกระบวนการบริหารขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารงานผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรยึดหลักความเสมอ ภาค ตลอดจนให้เกิดประโยชน์ตรงต่อความต้องการของชุมชนสูงสุด

¹² อนุชา เชื้อฮ้อ, “ถอดบทเรียนความสำเร็จในการบริหารงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ โรงพยาบาล โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี,” (การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต, สาธารณสุขศาสตร์ (บริหารสาธารณสุข) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช, 2552), บทคัดย่อ.

¹³ ประหยัด มาลาศ, “ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ใน อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, (พระพุทธศาสนา), มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2556), บทคัดย่อ.

มูทิตา วรกุลยากุล¹⁴ ได้ศึกษาความสำเร็จของการบริหารงานของเทศบาลนครรังสิตเกิดจากปัจจัยหลาย ๆ ด้านรวมกัน โดยปัจจัยพื้นฐานทางการบริหาร 7S's McKinsey ทั้ง 7 ตัว มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการบริหารงาน แต่เมื่อนำมาสร้างสมการพยากรณ์ทำนาย พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานได้อย่างชัดเจน 4 ตัว ได้แก่ ปัจจัยด้านทักษะ ปัจจัยด้านค่านิยม ปัจจัยด้านกลยุทธ์ และปัจจัยด้านระบบงาน จากผลการทดสอบนี้อาจอธิบายได้ว่า องค์กรที่มีการบริหารงาน เชิงกลยุทธ์ มีระบบการบริหารจัดการที่ดี และพนักงานมีทักษะการทำงานที่ดี ตลอดจนการที่ผู้นำและพนักงานมีค่านิยมและจุดมุ่งหมายการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จได้

จากการศึกษาวิจัยทั้งหมดที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่า หลักสำคัญของความสำเร็จในการบริหารจัดการ นั้นจะต้องเกิดจากกระบวนการดำเนินการดังนี้

1. ผู้นำ,ผู้บริหาร,ต้องมีการเอาใจใส่ต่อการทำงาน มีหลักธรรมในชีวิต ทั้งนิติธรรม และคุณธรรม มีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน
2. ทีมงาน,ผู้ปฏิบัติตามต้อง มีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงาน มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติงานของตนเองด้วยความเต็มใจ
3. การดำเนินการต้องมีระบบที่ชัดเจน การทำงานต้องเป็นขั้นตอนเพื่อประสิทธิภาพที่ดีในการทำงานให้ออกมาสำเร็จ และสร้างขวัญและกำลังใจการทำงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาได้
4. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารงานทุกแนวทาง และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานให้มากขึ้น

ฟูใหญ่ริน วสิกรัตน์¹⁵ ได้ศึกษานโยบายและการบริหารงานของนายกเทศมนตรีตำบลบางเสร่ในประสบความสำเร็จได้นั้น นายกเทศมนตรีควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอันประกอบด้วยสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งที่เกิดขึ้นรอบชุมชน และกระแสโลกที่เข้ามาเกี่ยวข้องอยู่ในเขตปัจจัยที่สำคัญดังนี้

1. กระแสความต้องการของประชาชน

¹⁴ มูทิตา วรกุลยากุล, “ความสำเร็จในการบริหารงานของเทศบาลนครรังสิตฯ,” *วารสารวิทยบริการ* ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มีนาคม ๒๕๕๖, 144. file:///C:/Users/user/Downloads/174-353-1-PB.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2559).

¹⁵ ฟูใหญ่ริน วสิกรัตน์, “นโยบายและการบริหารงานของนายกเทศมนตรี กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลบางเสร่,” (การศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554), 99.

2. แนวความมุ่งหวังของนายกเทศมนตรีและสมาชิกท้องถิ่น

3. กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ

รัตนา เพ็ชรสูงเนิน¹⁶ ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้นำเทศบาลที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดี ต้องประกอบด้วย คุณลักษณะเรื่องความสามารถในการเรียนรู้ตลอดเวลา สามารถตัดสินใจ ความสามารถในการมุ่งงานและผลงานเป็นสำคัญ เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถเข้ากับผู้อื่น การเป็นแบบอย่างที่ดีตามวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น และการสร้างฉันทามติและความเข้าใจซึ่งกันและกัน

สุเมธ แสงนันทนวล¹⁷ ได้ศึกษาและวิจัยเรื่อง “ต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาลักษณะการบริหารจัดการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการ บริหารจัดการที่ดี ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จในการบริหาร จัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ๓) เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาพัฒนา เป็นต้นแบบ (Prototype) การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีกรณีศึกษาที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ในเขตพื้นที่ภาคกลาง จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ ๑) องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ๒) เทศบาลตำบลเขาพระงาม อำเภอเมือง ลพบุรี จังหวัดลพบุรี ๓) เทศบาลตำบลบ้านเขยีน อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ๔) องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี และ ๕) องค์กรบริหารส่วนตำบลท่างาม อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยใช้แนวคิดทฤษฎีกระบวนการบริหาร แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ และหลักธรรมาภิบาล เป็นกรอบในการวิจัย และทำการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการ จัดสนทนากลุ่มจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวน ๕๐ คน และทำการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อสนับสนุนผลการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวัด ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๕ แห่ง จำนวน ๘๒ คน * อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย 64 พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕ ๖ ต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลรวมของ

¹⁶ รัตนา เพ็ชรสูงเนิน, “คุณลักษณะของผู้นำเทศบาลที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551), บทคัดย่อ.

¹⁷ สุเมธ แสงนันทนวล, “ต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเทศไทย” วารสารสถาบันพระปกเกล้า, ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2556, 63.

กรณีศึกษา สามารถนำมาสรุปเป็นต้นแบบ (Prototype) การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยได้ ๙ ประการ ได้แก่ ๑) มีผู้นำองค์กรดี ๒) มีการมีส่วนร่วม ๓) มีการบริหารจัดการครบถ้วนสมบูรณ์ ๔) มีการพัฒนา ท้องถิ่น แก้ปัญหา พัฒนาคุณภาพชีวิต ๕) มีจิตใจ “ธรรมาภิบาล” ๖) มีความสามัคคีปรองดอง ๗) มีนวัตกรรม ๘) มีมาตรฐาน และ ๙) มีต้นทุนที่ดี ซึ่งต้นแบบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ ในการพัฒนาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ให้มีการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอยู่ด้วยกัน 5 ประการ ได้แก่

(1) การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ

โครงการที่ประสบความสำเร็จจะต้องเป็นโครงการที่ได้รับความสนใจและความร่วมมือจากประชาชน การที่จะทำให้ประชาชนสนใจและร่วมมือได้ ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดและดำเนินโครงการ เพื่อให้ได้โครงการที่ประชาชนต้องการและพึงพอใจมากที่สุด ดังนั้นก่อนที่จะเริ่มโครงการใดใดผู้บริหารและปฏิบัติงานจะต้องสอบถามและรับฟังความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชน เช่น โครงการเสริมสร้างสุขภาพดีถ้วนหน้า โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตและโครงการส่งเสริมสนับสนุนศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

(2) การร่วมมือกันทำงานอย่างใกล้ชิดระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในการดำเนินโครงการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการ หรือให้ประชาชนจัดทำโครงการเพื่อของบประมาณอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระยะเริ่มแรกประชาชนอาจจะยังไม่มีความรู้ความสามารถในการนำเสนอโครงการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมอบหมายเจ้าหน้าที่ให้เป็นผู้รับผิดชอบในการเป็นพี่เลี้ยงเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในการเขียนโครงการที่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ นอกจากนี้ยังต้องทำหน้าที่ประสานงานเสนอแนะ และอำนวยความสะดวกในการดำเนินโครงการให้แก่ประชาชน เช่น การติดต่อวิทยากรมาให้ความรู้แก่ประชาชน และการสนับสนุนให้ชุมชนหันมาช่วยเหลือและร่วมมือกันมากขึ้น เป็นต้น

(3) การแปลงวิสัยทัศน์ นโยบาย และยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

ในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเพื่อนำมาสู่การปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น โดยการจัดทำและดำเนินโครงการให้เป็นรูปธรรม เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ในการดำเนินโครงการใดใดจะต้องคำนึงถึงการบรรลุวิสัยทัศน์ นโยบาย ยุทธศาสตร์และเป้าหมายของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องสอดคล้องไปในทิศทางเดียว ดังนั้น การถ่ายทอดวิสัยทัศน์ขององค์กรและนโยบายของผู้บริหารให้แก่บุคลากรผู้ดำเนินงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จประการหนึ่ง

(4) การติดตามและประเมินผลโครงการ ในการดำเนินโครงการจะต้องมีการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงการทำงาน และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึงความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งจะช่วยให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับทราบถึงปัญหา อุปสรรคของการดำเนินโครงการและสามารถประเมินได้ว่าโครงการที่จัดทำขึ้นประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด นอกจากนั้นแล้ว ควรมีการประเมินผลถึงความคุ้มค่าของงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการก็จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดสรรงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(5) ความเพียงพอของงบประมาณงบประมาณเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินโครงการ ซึ่งการดำเนินให้สำเร็จจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและเพียงพอ นอกจากนั้นจะต้องคำนึงถึงการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน โดยต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดีขึ้น หากเป็นโครงการที่มีผลให้ประชาชนมีความสุขเพิ่มขึ้น โดยไม่สามารถวัดออกมาในเชิงปริมาณก็ตาม ก็ถือว่าโครงการมีความคุ้มค่าเช่นกัน¹⁸

อรรถัย ก๊กผล ได้ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน Policy Brief ฉบับนี้ได้จากการถอดบทเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 แห่งที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการ โดยได้รับรางวัลด้านการบริหารจัดการต่างๆ มากมายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า เป็นต้น โดยทั้งสององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก

จากการถอดบทเรียนปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการของทั้ง 2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีปัจจัยหลายประการที่มีส่วนส่งเสริมให้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบความสำเร็จทั้งในระดับองค์กรและระดับโครงการ โดยสรุปได้หลัก ๆ ดังนี้¹⁹

¹⁸ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และจังหวัดพิษณุโลก, “ถอดจากบทเรียนในการบริหารจัดการของ ซึ่งได้รับรางวัลการบริหารจัดการดีเด่นในหลายโครงการ,” <http://prp.trf.or.th/trf-policy-brief> (สืบค้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2559).

¹⁹ อรรถัย ก๊กผล, *Best practices ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน* (นนทบุรี : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า, 2546). <http://prp.trf.or.th/trf-policy-brief> (สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2559).

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ
2. มีการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กันภายในระหว่างบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. มีกลไกในการส่งเสริมการทำงานร่วมกันที่เป็นระบบ
4. ผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำสูง
5. บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถและมีความรับผิดชอบ
6. การบริหารงานมีการรับฟังความคิดเห็นจากภายนอก และมีความคล่องตัว
7. มีการแปลงวิสัยทัศน์ นโยบาย และยุทธศาสตร์ ขององค์กรมาสู่การปฏิบัติงานอย่างแท้จริง
8. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมริเริ่มกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
9. มีการติดตามและประเมินผลโครงการดังกล่าวอย่างใกล้ชิด
10. มีความเพียงพอของงบประมาณ

เหตุผลและความจำเป็นของการศึกษาการพัฒนาความสามารถทางการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลจาก สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ปี พ.ศ. 2550 พบว่านับตั้งแต่ที่ได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้รวมที่สามารถนำมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเองเพิ่มขึ้นตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญโดยในปีงบประมาณ 2542 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายได้รวม 100,805 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.22 ของรายได้รัฐบาล และในปีงบประมาณ 2549 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้รวม 327,113 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 24.42 ของรายได้รัฐบาล กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ในช่วง 7 ปี ที่ผ่านมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นถึง 3 เท่าตัว ไม่เพียงแต่รายได้เท่านั้น อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็มากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะงานที่ได้มีการถ่ายโอนจากหน่วยราชการส่วนภูมิภาค เช่น งานบริการการศึกษา งานบริการสาธารณสุข และงานทะเบียนต่าง ๆ เป็นต้น

เมื่ออำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเช่นนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความจำเป็นต้องมีความพร้อมในการบริหารจัดการรายได้และความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการด้านต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลงานที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่นและสาธารณะชนทั่วไป อย่างไรก็ตาม มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนหนึ่งเท่านั้น ที่สามารถรองรับการเปลี่ยน

แปลงดังกล่าวได้ โดยพัฒนาการบริหารจัดการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง (ดังจะเห็นได้จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านั้นได้รับรางวัลในการบริหารจัดการที่ดีจากกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ในขณะที่เดียวกันก็มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับความเป็นไปเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ กล่าวคือ ยังไม่มีการพัฒนาการบริหารจัดการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดีพอจึงส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความพึงพอใจของประชาชนท้องถิ่น

ดังนั้น การศึกษาถึงการพัฒนาความสามารถทางการบริหารจัดการ และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ สามารถนำประสบการณ์และบทเรียนเหล่านั้น มาเป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี ในการพัฒนาความสามารถทางการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถในการบริหารขององค์กรอย่างน้อย 4 ด้าน ประกอบด้วย ความสามารถด้านการพัฒนาท้องถิ่น ความสามารถด้านพัฒนาองค์กร ความสามารถด้านการบริหารการเงินการคลัง และความสามารถในการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งมีมิติทั้ง 4 ด้านนี้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน และถือเป็นหัวใจของการบริหารจัดการองค์กรปกครองท้องถิ่นยุคใหม่ นอกจากนี้ความสำเร็จในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังจะต้องเกิดขึ้นใน 2 ระดับ ได้แก่ ความสำเร็จในการบริหารจัดการระดับโครงการ และความสำเร็จในการบริหารจัดการระดับองค์กร ซึ่งความสำเร็จทั้ง 2 ระดับนี้ จะมีส่วนเกื้อหนุนและส่งเสริมกันและกัน กล่าวคือ หากสร้างความสำเร็จในระดับโครงการได้ก็จะมีผลทำให้การบริหารจัดการในระดับองค์กรประสบความสำเร็จตามไปด้วย และในขณะเดียวกัน หากมีความสามารถในการบริหารระดับองค์กรภาพรวมประสบความสำเร็จ ก็จะมีผลให้การบริหารโครงการต่าง ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้นมีผลสำเร็จลุล่วงได้ง่ายเช่นกัน²⁰

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ในระดับองค์กร) มีอยู่ด้วยกัน 7 ประการ ได้แก่²¹

- (1) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่น
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการทำการวิเคราะห์หาจุดอ่อนจุดแข็ง (SWOT

²⁰ อรรถชัย ก๊กผล, *Best practices ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน* (นนทบุรี : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า, 2546). <http://prp.trf.or.th/trf-policy-brief> (สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2559).

²¹ ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, <http://prp.trf.or.th/trf-policy-brief/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2559).

Analysis) ขององค์กร โดยการระดมความคิดเห็นจากบุคลากรในองค์กร เพื่อให้บุคลากรในองค์กรมีทิศทางในการปฏิบัติงานที่มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน โดยการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นและเสนอแนะแนวทางแก้ไขร่วมกัน ทั้งนี้ได้คำนึงถึงสภาพ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ นอกจากนี้แล้วยังต้องคำนึงถึงยุทธศาสตร์และเป้าหมายของการดำเนินงานของจังหวัด เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับแผนพัฒนาในระดับที่สูงกว่า

(2) การสร้างความรู้ ความเข้าใจและถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่บุคลากรในองค์กร

ผู้บริหารขององค์กรทั้งฝ่ายการเมืองและข้าราชการประจำต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ โดยผู้บริหารได้นำเอาพื้นฐานความรู้และประสบการณ์เชิงธุรกิจมาประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์กร รวมทั้งมีแนวความคิดในเรื่องการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นที่เป็นอิสระมุ่งสู่การรับใช้ประชาชนมาถ่ายทอดความรู้และมุมมองให้แก่บุคลากรในองค์กร เพื่อให้ทุกคนมีความรู้และมุมมองในการดำเนินงานเปิดกว้างและไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพการทำงานให้แก่บุคลากร

(3) การส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน

มีการส่งเสริมการทำงานอย่างบูรณาการ โดยการทำงานร่วมกันระหว่างกอง/ฝ่ายต่างๆ หรือส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานสูงสุด เช่น ในการจัดเก็บภาษีอากร กองคลัง ต้องประสานงานให้ผูช่วยพัฒนาชุมชนกองส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ทำงานในพื้นที่ช่วยจัดเก็บภาษีให้ หรือประสานงานให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานอำเภอจัดเก็บภาษีให้ นอกจากนี้ยังต้องมีการทำงานร่วมกันระหว่างนักการเมือง ข้าราชการและประชาชน และทำงานเป็นทีมจากหน่วยงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงาน

(4) ลักษณะผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำ

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีลักษณะความเป็นผู้นำสูง มีความรู้ความสามารถ กล้าคิด กล้าเปลี่ยนแปลง กล้ารับผิดชอบในการตัดสินใจในการดำเนินงาน มีความมุ่งมั่นในการทำงาน กระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ คิดเร็ว ทำเร็ว และมีความคิดริเริ่มในโครงการใหม่ๆ หรือนวัตกรรมเสมอ โดยนำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้กับการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องมีทัศนคติที่เปิดกว้าง รับรู้ รับฟังสิ่งใหม่อยู่ตลอดเวลา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเสียสละ และอุทิศตนในการทำงานเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

(5) บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถและมีความรับผิดชอบ

ต้องมีการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรได้เข้ารับการอบรมและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำให้บุคลากรสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้

นั้นบุคลากรในระดับปฏิบัติงานต้องมีความรอบรู้ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความรับผิดชอบสูง และอุทิศตน พยายามทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งบุคลากรยังต้องมีความคล่องตัวในการยอมรับกับการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ร่วมกัน

(6) การบริหารงานที่มีความคล่องตัว

ส่งเสริมให้องค์กรมีการบริหารงานที่มีความคล่องตัว โดยการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อลดขั้นตอนในการทำงานให้สั้นลง ทั้งนี้ผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดนโยบายหรือทิศทางการทำงาน ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องนำแผนและนโยบายลงสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร หากผู้ปฏิบัติงานมีปัญหาอุปสรรคในการทำงานจะร่วมกันแก้ไขปัญหาระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน โดยมีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเป็นประจำ

(7) การรับฟังความคิดเห็นจากภายนอก

ในการพัฒนาการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเปิดรับฟังความคิดเห็นจากภายนอก ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน เพื่อช่วยในการเสริมสร้างความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากรภายในองค์กรและเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานและโครงการ เช่น การตั้งสภาที่ปรึกษา รวมทั้งการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารงานและเสนอโครงการตรงตามความต้องการของประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจมากที่สุด นอกจากนี้ยังเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคคลภายนอก เช่น การจัดตั้งสถาบันพัฒนาผู้นำท้องถิ่น โดยมีวิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้และร่วมมือในการดำเนินโครงการ รวมทั้งการศึกษาดูงานหรือโครงการที่ดีและประสบความสำเร็จ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับองค์กรของตน

เนื่องด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นปัจจัยความสำเร็จประการแรกของการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ภาครัฐหาหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินการในการเพิ่มพูนความรู้ (Training Center) ให้แก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจัง โดยหน่วยงานดังกล่าวต้องจัดทำการศึกษาฝึกอบรมและให้ความรู้แก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะเทคนิคที่จำเป็นต่างๆ ในการบริหารองค์กร เช่น การวิเคราะห์หาจุดอ่อนจุดแข็ง (SWOT) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ หรือการจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategic plan) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการฝึกอบรมดังกล่าวต้องเป็นการฝึกอบรมแบบครบวงจรและในบุคลากรทุกระดับ (Full course training) เริ่มตั้งแต่ การจัดฝึกอบรม การประเมินผลการฝึกอบรม การทดสอบภายหลังการฝึกอบรม และ การฝึกอบรมภาคปฏิบัติภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักสูตรในการจัดฝึกอบรม ไม่ควรเน้นเพียงแค่เฉพาะประเด็นระเบียบปฏิบัติทางราชการอย่างที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดำเนินการอยู่เท่านั้นเทคนิคการบริหารจัดการ

องค์กร การบริหารองค์กรเชิงธุรกิจ การวางแผนการตลาดตามความต้องการของประชาชน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นควบคู่ไปด้วยกับประเด็นเรื่องกฎระเบียบทางราชการ

การจัดทำแผนกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ต้องเกิดจากทุกภาคส่วนในท้องถิ่น มิใช่เกิดจากการร่างของกองหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดให้มี “สัปดาห์แห่งการจัดทำแผนกลยุทธ์” ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการระดมสมองของบุคลากรจากทุกภาคส่วนในท้องถิ่น และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการจัดทำแผนฯ การจัดทำแผนฯ ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีผลสำคัญที่จะทำให้แผนกลยุทธ์มีผลในทางปฏิบัติมากขึ้น กำหนดสัดส่วนของโครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีสัดส่วนของโครงการที่มาจากประชาชนร่วมอยู่ด้วย มิใช่เป็นโครงการที่เกิดจากฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่เพียงอย่างเดียว และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดลำดับความสำคัญของการใช้งบประมาณไปยังโครงการที่มาจากประชาชนเป็นลำดับต้น ๆ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมอบหมายเจ้าหน้าที่ให้เป็นผู้รับผิดชอบในการเป็นพี่เลี้ยงเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในการเขียนโครงการที่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ นอกจากนี้ยังต้องทำหน้าที่ประสานงาน เสนอแนะ และอำนวยความสะดวกในการดำเนินโครงการให้แก่ประชาชน เช่น การติดต่อวิทยากรมาให้ความรู้แก่ประชาชน และการสนับสนุนให้ชุมชนหันมาช่วยเหลือและร่วมมือกันมากขึ้น จัดให้มีการสร้างดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPI) ด้านต่าง ๆ ในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการประเมินผลทุก ๆ 1 ปี-2 ปี (การประเมินผลตามดัชนีชี้วัดบ่อยเกินไปจะทำให้เป็นภาระแก่บุคลากรท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรท้องถิ่น) จัดให้มีการชำระระเบียบปฏิบัติทางราชการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อลดขั้นตอนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชั้นลง จัดให้มีองค์กรภาคประชาชนในท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สภาที่ปรึกษาประชาชนในท้องถิ่น เวทีรับฟังความคิดเห็น การจัดตั้งสถาบันพัฒนาผู้นำท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรเหล่านั้นเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารงานและเสนอโครงการได้ตรงตามความต้องการของประชาชนและให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจมากที่สุด

การศึกษาดูงานในท้องถิ่นอื่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี มีโครงการที่ประสบความสำเร็จ และนำมาประยุกต์ใช้กับองค์กรตน ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้²²

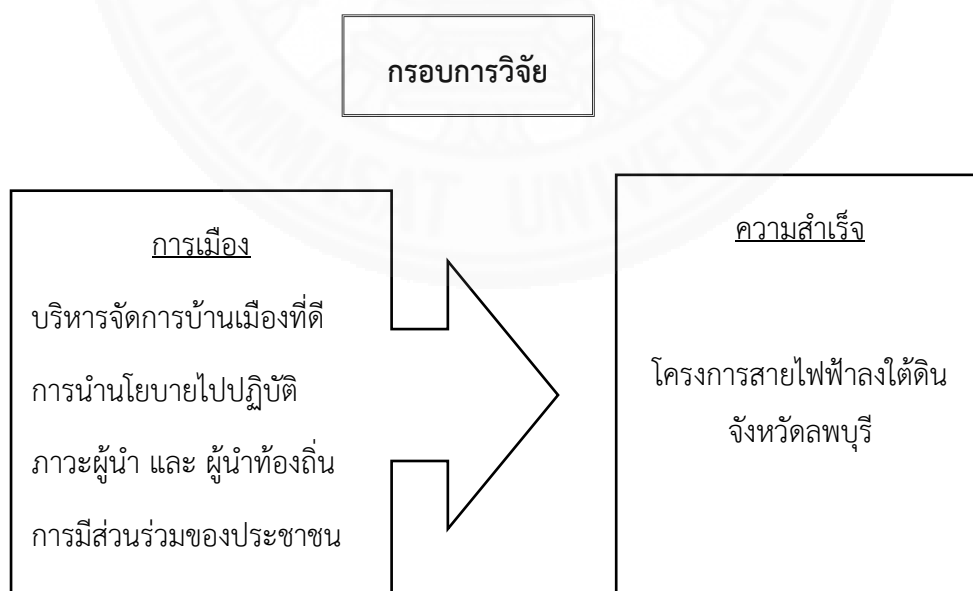
²² ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน Policy Brief, <http://prp.trf.or.th/trf-policybrief/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2559).

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะถอดบทเรียนเรื่องหลักสำคัญในการบริหารการจัดการ ที่นำมาสู่ความสำเร็จของการบริหารโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี ว่ามีหลักการและทฤษฎี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีทิศทางเหมือนหรือสอดคล้องกับกระบวนการในการดำเนินงาน แก้ไขปัญหาและอุปสรรค ที่กล่าวมาข้างต้นหรือไม่

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวความคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาประมวลกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ โดยอธิบายถึงหลักการบริหารงานของการปกครองท้องถิ่นที่สามารถทำให้โครงการสาธารณะประสบความสำเร็จ ทำให้ผู้ศึกษาทราบถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารโครงการขององค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีปัจจัยในการบริหารให้สำเร็จได้จากกรณีศึกษาที่ผ่านมา ผู้ศึกษาจึงสามารถกำหนดกรอบการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ โดยมุ่งศึกษาวิจัยถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยใช้หลักการการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามบทเรียนที่ได้ศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรม

ผู้ศึกษาจึงกำหนดกรอบการศึกษาปัจจัยความสำเร็จครั้งนี้ ทั้งสิ้น 4 ประการ โดยกรอบการศึกษาวิจัยเป็นไปตามแผนภาพที่ 1 ดังนี้

บทที่ 3

โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี

3.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดลพบุรี¹

ลพบุรี เป็นดินแดนเก่าแก่ที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยประวัติศาสตร์ จนถึงสมัยปัจจุบัน โดยในอดีตราวพุทธศตวรรษที่ 12 ลพบุรีรู้จักกันในชื่อว่า “ละโว้” หรือ “ละโว้ปุระ” เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางฝั่งตะวันออกของกลุ่มน้ำเจ้าพระยา เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สามารถติดต่อกับเมืองอื่น ๆ ได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ทำให้เมืองลพบุรี กลายเป็นเมืองท่าสำคัญในการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศและยังเป็นเมืองศูนย์กลางทางพุทธศาสนา ควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการที่ได้ติดต่อกับอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งเป็นศูนย์กลางแห่งอำนาจ ที่สำคัญในขณะนั้น ทำให้รับเอาศิลปวัฒนธรรมของอาณาจักรกัมพูชาเข้ามามากมาย ส่งผลให้มีการ พัฒนาด้านต่าง ๆ จนทำให้ลพบุรีกลายเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมากกว่าเมืองอื่น ๆ ที่อยู่ในเขต กลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ลพบุรีมีฐานะเป็น “เมืองลูกหลวง” โดยเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญของกรุงศรีอยุธยาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ จนถึงสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ เมือง ลพบุรีถูกลดฐานะลงเป็นเมืองจัตวาและซบเซาลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงสมัยสมเด็จพระนารายณ์ มหาราช ลพบุรีกลับมามีบทบาทโดดเด่นอีกครั้ง โดยเป็นเสมือน “ราชธานีแห่งที่ 2” เนื่องจาก สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงเสด็จมาประทับที่เมืองลพบุรีเพื่อว่าราชการในแต่ละปีถึง 8-9 เดือน ทำให้ลพบุรีในสมัยนี้มีความเจริญรุ่งเรือง

ทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม ด้านสาธารณสุข และยังเป็นเมืองสำคัญในการปกครอง จนกระทั่งสิ้นสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ลพบุรีถูกลดความสำคัญลงและถูกทิ้งจนเกือบมีสภาพ เป็นเมืองร้าง

ลพบุรีกลับมามีบทบาทอีกครั้งในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดย พระองค์ทรงให้ความสนใจเมืองลพบุรีมาก ทรงโปรดฯ ให้มีการบูรณะ ปฏิสังขรณ์พระราชวังซึ่งเคย เป็นที่ประทับของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชและพระราชทานชื่อว่า “พระนารายณ์ราชนิเวศน์”

¹ เทศบาลเมืองลพบุรี, “ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลเมืองลพบุรี,” <http://www.lopburimun.com> (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2560).

ในสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้พัฒนาจังหวัดลพบุรีให้เป็นเมืองศูนย์กลางทางการทหาร และมีการวางผังเมืองใหม่ โดยย้ายศาลากลางจังหวัดจากบริเวณพระนารายณ์ราชนิเวศน์มายังสถานที่ตั้งในปัจจุบัน โดยมีคำขวัญประจำจังหวัด คือ

“วังนารายณ์คู่บ้าน ศาลพระกาฬคู่เมือง ปรางค์สามยอดลือเลื่อง เมืองแห่งดินสอพอง เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์เกริกก้อง แผ่นดินทองสมเด็จพระนารายณ์”

จังหวัดลพบุรีเป็นจังหวัดในภาคกลางที่มีประวัติศาสตร์มายาวนาน เดิมเป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก ซึ่งมีภูมิประเทศที่อยู่ในเขตตอนกลางของประเทศ จึงทำเป็นศูนย์กลางทางการทหาร กองกำลังการรบซึ่งสามารถที่กระจายหรือแจกจ่ายกำลังพลอาวุธยุทโธปกรณ์ไปยังภูมิภาคอื่น ๆ ได้สะดวกและรวดเร็ว ทำให้จังหวัดลพบุรีขึ้นชื่อเป็นเมืองทหาร เพราะมีหน่วยทหารที่สำคัญถึง 11 หน่วย จึงทำให้ลพบุรีในปัจจุบันเป็นศูนย์กลางการศึกษา เมืองเศรษฐกิจ เมืองท่องเที่ยว ของภาคกลางตอนบน ซึ่งยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกหลายแห่ง เช่น เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ พระพระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ พระปรางสามยอด ทุ่งทานตะวันที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ที่สำคัญยังได้ชื่อว่าเป็นจังหวัดที่มีลิงอาศัยอยู่มากในใจกลางเมืองลพบุรีบริเวณถนนพระปรางค์สามยอด ทำให้ลพบุรีได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่จังหวัดลพบุรีเป็นจำนวนมาก

ประวัติจังหวัดลพบุรี

ลพบุรี เมืองแห่งความหลากหลาย และต่อเนื่องทางวัฒนธรรมยาวนานกว่า 3,000 ปี ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งยังคงอุดมไปด้วยหลักฐานทางประวัติศาสตร์มากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ หลักฐานที่สำคัญ ได้แก่

- การขุดพบโครงกระดูกมนุษย์พร้อมภาชนะดินเผา อายุระหว่าง 4,500 - 3,500 ปี ที่แหล่งโบราณคดีบ้านท่าแค
- การขุดพบโครงกระดูกมนุษย์ยุคหินใหม่ อายุระหว่าง 3,500 - 2,700 ปี ที่บ้านโคกเจริญ
- การขุดพบโครงกระดูกมนุษย์ยุคสำริด อายุระหว่าง 2,700 - 2,300 ปี ที่ศูนย์การทหารปืนใหญ่
- ชุมชนโบราณในสมัยทวารวดี ซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมประมาณ 1,000 ปี เช่น เมืองโบราณชัยจำปา อยู่ในเขต อ.ท่าหลวง เมืองโบราณดงมะรุ้ม อยู่ใน อ.โคกสำโรง เมืองใหม่ไพศาลี ต.โคกเจริญ
- การพบหลักฐานที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น เหยี่ยวทำด้วยเงิน มีลายฉลุเป็นรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ ตามคตินิยมของอินเดียที่บ้านหลุมข้าว อ.โคกสำโรง แสดงให้เห็นการพัฒนาการของ

เมืองลพบุรี ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 11-14 ว่าพิจารณาจากชุมชนโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ มาเป็นศูนย์กลางทางการค้า และเมื่อได้รับอิทธิพลทางศิลปะ และความเชื่อทางศาสนา ของอินเดีย ก็กลายมาเป็นศูนย์กลางทางศาสนา ในสมัยพุทธศตวรรษที่ 15-18 อิทธิพลทางวัฒนธรรมขอมหรือเขมร ทำให้ศิลปกรรมต่าง ๆ ของลพบุรี มีรูปร่างคล้ายคลึงกับศิลปะเขมรเป็นอย่างมากได้แก่ ปรากฏสามยอด ศาลพระกาฬ ปรากฏแจก

- ลพบุรียังเป็นศูนย์กลางด้านศิลปวิทยาการ ในสมัยสุโขทัย ตามพงศาวดารกล่าวไว้ว่า พ่อขุนรามคำแหง ได้เสด็จมาศึกษาเล่าเรียนที่เขาสมอคอน ในปี พ.ศ.1788 และพ่อขุนงำเมือง ราชโอรสแห่งเมืองพะเยา ได้เสด็จมาศึกษาที่เขาสมอคอนเช่นกันในปี พ.ศ.1797

ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวังขึ้นเพื่อเป็นที่ประทับ ในปี พ.ศ.2209 และเสด็จมาประทับที่ลพบุรีนาน 8-9 เดือน ลพบุรีจึงเปรียบเสมือนราชธานีแห่งที่ 2 รองจากกรุงศรีอยุธยา สมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้บูรณะเมืองลพบุรี ในปี พ.ศ.2406 และสร้างหมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฎขึ้นเป็นที่ประทับภายในพระราชวังของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ยุคหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ราว พ.ศ.2480 จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้พัฒนาเมืองลพบุรี ให้เป็นศูนย์กลางทางการทหาร และวางผังเมืองใหม่ โดยแยกชุมชนและสถานที่ราชการออกจากเมืองเก่า ทำให้ดูสง่างามกว่าเดิมและได้สร้างสิ่งก่อสร้างศิลปะแบบอาร์ตเดโค ขึ้นหลายแห่ง เช่น ตึกซาโต้ ตึกเอราวัณ โรงภาพยนตร์ ทหารบก เป็นต้น

ลพบุรีจึงเป็นเมืองเล็ก ๆ เมืองหนึ่ง ที่อุดมด้วยคุณค่าทางประวัติศาสตร์ชาติไทยและมีความเป็นอมตะนคร ไม่หายไปจากความทรงจำของทุกยุคทุกสมัย

ที่ตั้งและขนาด

จังหวัดลพบุรี ตั้งอยู่ภาคกลางของประเทศไทย บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำลพบุรี มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือตามเส้นทางถนนพหลโยธิน 153 กิโลเมตรหรือตามเส้นทางรถไฟประมาณ 133 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 6,641.859 ตร.กม. หรือ ประมาณ 3,874,846 ไร่

อาณาเขต

จังหวัดลพบุรีมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอตากฟ้าและอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ และ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอบ้านแพรก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และอำเภอพระพุทธบาท และอำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอเทพสถิตย์ จังหวัดชัยภูมิ อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมาและอำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเมืองสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์

ด้านการเมือง/ การปกครอง

จังหวัดลพบุรีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ, 121 ตำบล, 1,122 หมู่บ้าน ในด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง, เทศบาลเมือง 3 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองลพบุรี เทศบาลเมืองเขาสามยอด และเทศบาลเมืองบ้านหมี่ เทศบาลตำบล 19 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 103 แห่ง

1. อำเภอเมืองลพบุรี	7. อำเภอท่าหลวง
2. อำเภอพัฒนานิคม	8. อำเภอสระโบสถ์
3. อำเภอโคกสำโรง	9. อำเภอโคกเจริญ
4. อำเภอชัยบาดาล	10. อำเภอลำสนธิ
5. อำเภอท่าม่วง	11. อำเภอหนองม่วง
6. อำเภอบ้านหมี่	

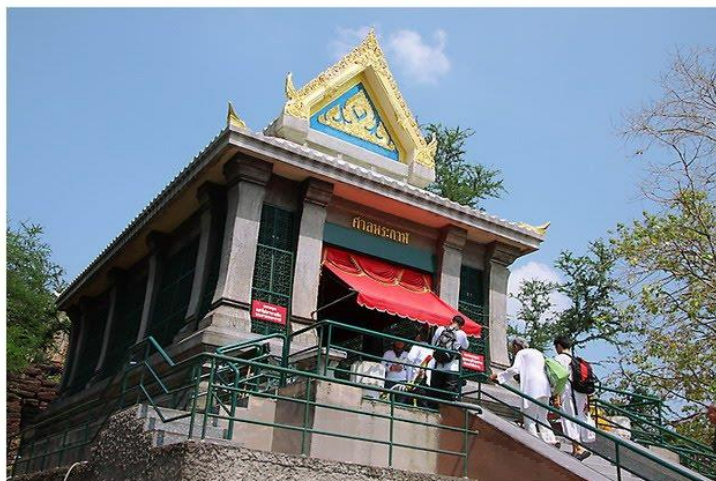
แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

เส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดลพบุรี แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดลพบุรีจำแนกเป็นรายประเภท ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามเกิดขึ้นตามธรรมชาติ
2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุและศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีหรือศาสนา
3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยว อีกรูปแบบหนึ่ง ในลักษณะของพิธี งานประเพณี ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต (เช่น หมู่บ้านชาวเขา สภาพ ชีวิตที่เป็นชนบท)

ศาลพระกาฬ ลพบุรี

ศาลพระกาฬ ลพบุรี ตั้งอยู่ริมทางรถไฟด้านทิศตะวันออกพระปรางค์สามยอด ตำบลท่าหิน เป็นเทวสถานเก่าของขอม สร้างด้วย ศิลาแลงเรียงซ้อนกัน เป็นฐานสูง แต่ก่อนเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “ศาลสูง” ทั้หลัง ซึ่งทำด้วยศิลาทรายสลักเป็นรูปพระนารายณ์บรรทมสินธุ์สร้าง ขึ้นราว พุทธศตวรรษที่ 16 สมัยขอมเรืองอำนาจ วางอยู่ติดฝาผนังวิหารหลังเล็กชั้นบน ณ ที่นี้ได้พบหลักศิลาจารึกแปดเหลี่ยม จารึกอักษร มอญโบราณพ.ศ. 2494 โดยสร้างทับบนรากฐานเดิมที่สร้างไว้ในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชภายในวิหารประดิษฐาน พระนารายณ์ประทับยืน ซึ่งเดิมพระกรและพระเศียร หายไป แต่ต่อมามีผู้นำพระเศียร ของพระสมัยอุทอง และพระกรมาต่อ ตามตำนานกล่าวว่า ที่พระกรหายไปทั้งหมดเพราะ พระกาฬไปรับลูกกระเบิด พระกรจึงขาดหายไปหมด ในบริเวณ รอบศาลพระกาฬ มีลิงประมาณ 300 ตัว เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดลพบุรี บริเวณนี้มีต้นกร่างขนาดใหญ่ (แต่ปัจจุบันมีไม่มาก มีแต่ต้นมะขามเทศ) เป็นที่อาศัยของลิง เมื่อมีคนนำอาหารและผลไม้มาไหว้ที่ศาลพระกาฬ ลิงก็จะเข้ามากิน ทำให้ผู้คนที่เข้ามา สักการะ ส่วนใหญ่ได้ชม ความน่ารักของลิงไปพร้อม ๆ กับการมากราบไหว้ศาลด้วย

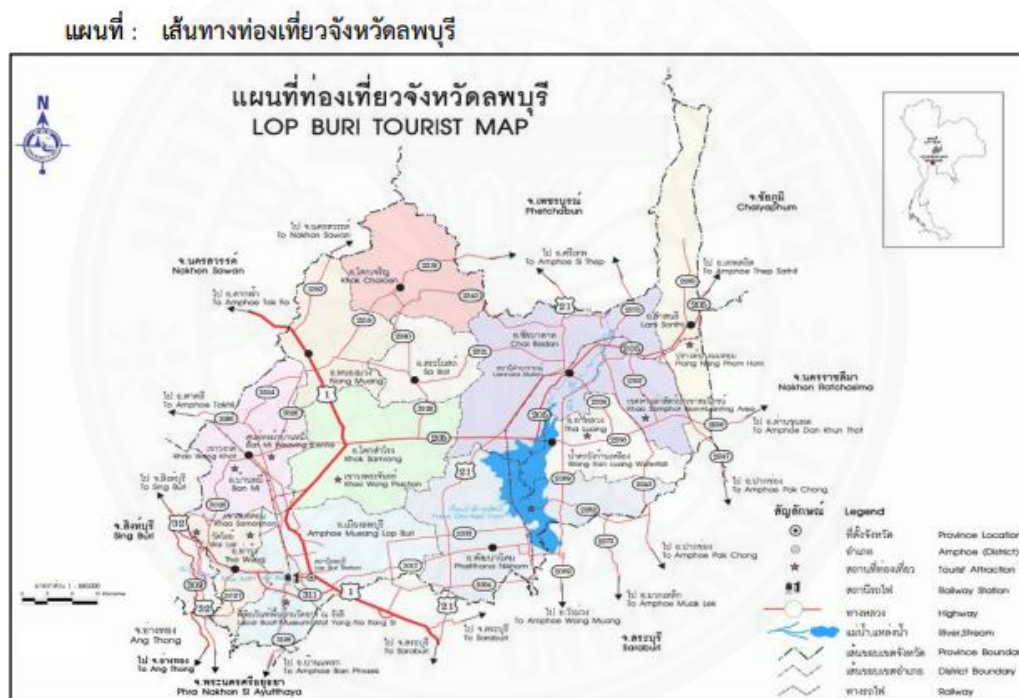
พระปราสาทสามยอด

พระปราสาทสามยอด ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี เป็นโบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวทาง ประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดลพบุรี ปราสาทศิลาแลงแบบเขมรเรียงต่อกัน 3 องค์ เชื่อมต่อกันด้วย मुखกระสัน ภายในบริเวณนอกจากปราสาททั้ง 3 องค์นี้แล้ว ทางด้านทิศตะวันออกของปราสาทประธานมีการต่อเติม วิหารก่ออิฐถือปูน เชื่อมต่อกับปราสาทประธานเพื่อประดิษฐานพระพุทธรูป ในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (ครองราชย์ พ.ศ. 2199 -2231)

ประวัติพระพรangkสามยอด

ลักษณะเป็นปราสาทเขมรในศิลปะบายน (พ.ศ. 1720 - 1773) โครงสร้างเป็นศิลาแลงประดับ ปูนปั้น สร้างขึ้นในรัชสมัยพระเจ้าชัย วรมันที่ 7 (ครองราชย์ พ.ศ. 1724-ประมาณ 1757) เพื่อเป็นพุทธสถานในลัทธิวัชรยานประจำเมืองละโว้หรือลพบุรี ซึ่งในขณะนั้น เป็นเมืองลูกหลวงของอาณาจักรกัมพูชา แต่เดิมภายในปราสาทประธานประดิษฐานพระพุทธรูปนาคปรกทรงเครื่องปราสาททิศใต้ ประดิษฐานรูปพระโลเกศวร (พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร) สีกร และปราสาททิศเหนือประดิษฐานรูปพระนางปรัชญาปารมิตาสองกร กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานในราชกิจจานุเบกษา

ภาพที่ 3.1 ข้อมูลจังหวัดลพบุรี, “ประวัติพระพรangkสามยอด และแผนที่ เส้นทางจังหวัดลพบุรี”

<https://sites.google.com/site/canghwadlphburi1950/home> (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2560).

สถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ พระพรangkสาม ยอด ศาลพระกาฬ พระนารายณ์ราชนิเวศน์ จังหวัดลพบุรีมีพื้นที่ 1,170 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองเป็น 11 อำเภอ ในด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 3 แห่ง (เทศบาลเมืองลพบุรี,เทศบาลเมืองเขาสามยอด,เทศบาลเมืองบ้านหมี่) และมีการคมนาคมติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงสามารถเดินทางมายังจังหวัดลพบุรีได้สะดวกหลายเส้นทางจาก

ถนนทางหลวงแผ่นดิน และเส้นทางสายสำคัญในตัวจังหวัดลพบุรีก็สามารถวิ่งตรงจากถนนทางหลวงแผ่นดินได้โดยตรง เพื่อมุ่งหน้าเข้าสู่สถานท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดลพบุรี พระปรางค์สามยอด โดยถนนปรางค์สามยอดสามารถใช้ทางหลวงหมายเลข 311 ก็สามารรถเข้าชมตัวเมืองและสถานที่สำคัญแหล่งประวัติศาสตร์ หรือจะเข้ามาเที่ยวชมสิ่งที่น่าสนใจอยู่กลางใจเมืองลพบุรีก็ได้เช่นกัน และถนนสายนี้เองที่เป็นเส้นทางของการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี

เทศบาลเมืองลพบุรี

เทศบาลเมืองลพบุรีเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2543 โดยได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาลเมืองตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาล เมื่อปี พ.ศ. 2478 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับ - เล่ม 52 ตอนที่ -หน้า 1730 ลงวันที่ 10 ธันวาคม 2478 และมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 (ถึงรวมฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 11 พ.ศ.2543) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เทศบาลเมืองลพบุรีเป็นขนาดใหญ่จึงได้กำหนดภารกิจและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเป็น 7 ด้านตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และเป็นการสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาเทศบาล นโยบายของรัฐบาล และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อเทศบาลได้ปฏิบัติแล้วจะสามารถแก้ไขปัญหาของเทศบาลเมืองลพบุรีได้เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

เทศบาลเมืองลพบุรีตั้งอยู่ในอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำลพบุรี มีพื้นที่ในความรับผิดชอบประกอบด้วยพื้นที่ตำบลท่าหินและบางส่วนของตำบลทะเลชุบศร มีพื้นที่ 6.85 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,836 ไร่

อาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดต่อกับเทศบาลเมืองเขาสองยอด อำเภอเมืองลพบุรี
- ทิศใต้ ติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลป่าตาลและองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์

เก้าตัน อำเภอเมืองลพบุรี

- ทิศตะวันออก ติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลพรหมมาสเตอร์ อำเภอเมืองลพบุรี

ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองลพบุรีมีทั้งหมด 20 ชุมชน ดังต่อไปนี้

ชุมชนนเรศวร

ชุมชนศรีสุริโยทัย

ชุมชนราชมนู

ชุมชนสระมโนราห์

ชุมชนบ้านป้อม

ชุมชนวัดเชิงท่า

ชุมชนร่วมน้ำใจ 1	ชุมชนร่วมน้ำใจ 2
ชุมชนตลาดล่าง	ชุมชนวัดคลองสายบัว
ชุมชนอุดมวิทยามหาวิทยาลัย	ชุมชนไพบรณีย์
ชุมชนรามเดโช	ชุมชนนครโกษา
ชุมชนสีหราชเดโชชัย	ชุมชนทะเลน้อย
ชุมชนอู่รอร่างเก่า	ชุมชนสันเปาโล
ชุมชนประตู่ผี	ชุมชนศรีปราษฎ์

สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของเทศบาลเมืองลพบุรีตัวเมืองจะเป็นแนวยาวไป ตามทิศตะวันออกและตะวันตกโดยพื้นที่ทางทิศตะวันออกเป็นเนินสูงและลาดมา ทางทิศตะวันตก ซึ่งเป็นบริเวณที่ลุ่ม มีแม่น้ำลพบุรี และลำคลองอีกหลายสายไหลผ่านมีพื้นที่รอบตัวเมืองเป็นพื้นที่ทำการเกษตร

ประชากร

มีประชากรทั้งสิ้น 24,397 คน แยกเป็น ชาย 11,815 คน หญิง 12,582 คน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 18,885 คน แยกเป็นชาย 8,908 คน หญิง 9,977 คน (ข้อมูล 31 ธ.ค. 56)

ด้านสาธารณสุข

ศูนย์บริการสาธารณสุข ของเทศบาล มี 1 แห่ง มีบุคลากรทางการแพทย์ ได้แก่ พยาบาล 9 คน ทันตสาธารณสุข 1 คน มีผู้เข้ารับการรักษา 3,160 คน/ปี ประเภทของการเจ็บป่วย 5 อันดับแรกคือ โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ โรคระบบไหลเวียนของเลือด โรคระบบย่อยอาหาร และโรคช่องปาก โรคผิวหนังรวมเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง โรคระบบกล้ามเนื้อโครงร่าง

การใช้ที่ดิน

พื้นที่ในเขตเทศบาลร้อยละ 50 เป็น ถูกประกาศเป็นเขตหวงห้าม เพื่อใช้ในราชการทหาร และพื้นที่ที่เหลือเป็นโบราณสถานที่ราชพัสดุและที่ดินเอกชน

ด้านการศึกษาและนันทนาการ

สนามกีฬาและลานกีฬาเอนกประสงค์ของเทศบาลฯ มี 9 แห่ง ได้แก่ สนามฟุตบอลหน้าสำนักงาน สนามฟุตบอล โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงฝ่ายมัธยม ลานกีฬาเอนกประสงค์ 2 แห่ง ลานกีฬาเอนกประสงค์ โรงเรียนสังกัดเทศบาลฯ 4 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 แห่ง และลานกีฬาเอนกประสงค์สวนราชานุสรณ์ สนามกีฬาพระรามศวรซึ่งเป็นสนามกีฬาจังหวัด

ห้องสมุด ได้แก่

ห้องสมุดของ กศน.ลพบุรี ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ห้องสมุดสถาบันราชภัฏเทพสตรี

สถานที่พักผ่อน ได้แก่

สวนสัตว์ลพบุรี สวนราชานุสรณ์

พิพิธภัณฑ์ ได้แก่

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พิพิธภัณฑ์หอโสภณศิลป์

(วัดเชิงท่า)

ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เครื่องมือเครื่องใช้ในการดับเพลิง

- รถยนต์ดับเพลิง 4 คัน
- รถยนต์บรรทุกน้ำดับเพลิง 6 คัน
- รถบันไดเลื่อนอัตโนมัติ 1 คัน
- เครื่องดับเพลิงชนิดหาคาบ 11 เครื่อง

พนักงานดับเพลิง 50 คน มีการฝึกซ้อมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปีละ 1 ครั้ง

ด้านสิ่งแวดล้อม

ปริมาณน้ำเสีย 24,300 ลบ.ม/วัน ค่า B O D ในคลองและทางระบายน้ำสายหลัก 18-20 mg/ลิตร มีปริมาณขยะ 100 - 170 ตัน/วัน สามารถกำจัดได้ทั้งหมดโดยวิธีกองบนพื้นและจ้างเอกชนกำจัดวันละ 100 ตัน/วัน รถยนต์บรรทุกขยะ 12 คันที่กำจัดขยะ มีพื้นที่ 33 ไร่ 215 ตารางวา ตั้งอยู่ที่ตำบลทะเลชุบศร ห่างจากเขตเทศบาล 3 กม. ขณะนี้ใช้ที่ดินในการกำจัดขยะไปแล้ว 24 ไร่ คาดว่าจะสามารถกำจัดขยะได้อีก 12 ไร่

สภาพทางโครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดลพบุรีสามารถติดต่อภายในจังหวัดและจังหวัดต่าง ๆ ในภาคกลาง, ภาคเหนือ, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาควันออกตกประกอบด้วย โครงข่ายระบบถนนและทางรถไฟ ส่วนทางอากาศใช้เฉพาะราชการทหารโดยมีสนามบินกองบิน 2 และศูนย์การบินทหารบก

ถนน

ในเขตเทศบาลมีจำนวน 62 สายรวมความยาวทั้งสิ้น 29,423 เมตร ประกอบด้วย ความยาว ถนน ค.ส.ล. จำนวน 17 สาย ความยาว 9,928 เมตร และถนนลาดยาง แอสฟัลท์ จำนวน 45 สาย ความยาว 19,495 เมตร ถนนเป็นเส้นทางที่เทศบาลตัดและขยายให้บริการแก่ประชาชนในเขตเทศบาลให้เพียงพอและมีมาตรฐาน

ทางรถไฟ

มีเส้นทางทางรถไฟผ่าน 2 สาย คือ สายเหนือผ่านอำเภอเมืองลพบุรีและอำเภอบ้านหมี่ และทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือผ่านอำเภอพัฒนานิคม ชัยบาดาล และอำเภอลำสนธิ สำหรับ

รถไฟที่ผ่านสถานีลพบุรีวันหนึ่งจำนวน 37 เที่ยว เป็นเที่ยวขึ้น 19 เที่ยว เที่ยวล่อง 18 เที่ยว และรถดีเซลราง วิ่งระหว่าง กรุงเทพฯ - ลพบุรีและกรุงเทพฯ - บ้านหมี่ เป็นประจำทุกวัน

การประปา

แบ่งเขตการจำหน่ายเป็น 2 เขต คือ การประปาเทศบาลเมืองลพบุรี ใช้น้ำดิบจากคลองชลประทานอนุศาสนนันท์สายชัยนาท - ป่าสัก และจากแม่น้ำลพบุรี โดยให้บริการในเขตเทศบาลในตำบลท่าหิน นอกเขตเทศบาลบางส่วนโดยมีกำลังผลิต 650 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และสามารถผลิตน้ำได้ 450 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ปริมาณใช้น้ำของประชากรประมาณ 170 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมงจำนวนผู้ใช้น้ำประปา จำนวน 4,404 ราย และการประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดลพบุรี โดยใช้น้ำดิบจากคลองชลประทานอนุศาสนนันท์สายชัยนาท - ป่าสักและแม่น้ำลพบุรี โดยมีอัตราการผลิต 2,740 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง (สถานที่การผลิตมี 3 แห่ง) ปริมาณการใช้น้ำ 970 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ปริมาณการใช้น้ำประปาเฉลี่ย 250 ลิตร / คน / วัน

การไฟฟ้า

จังหวัดลพบุรีเป็นที่ตั้งของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 ภาคเหนือ ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ 5 จังหวัด คือ ลพบุรี สิงห์บุรี อุทัยธานี นครสวรรค์ และเพชรบูรณ์ สำหรับในเขตพื้นที่ลพบุรีมีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก 2 หน่วยงาน คือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคลพบุรี และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอโคกสำโรงการให้บริการประชาชนในด้านไฟฟ้าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเทศบาลเมืองลพบุรีมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการติดตั้งซ่อมแซม และค่าใช้จ่ายในอุปกรณ์เฉพาะไฟฟ้าสาธารณะเพื่อให้ความสว่างตามถนน ตรอก ซอย ปัจจุบันมีจำนวนครอบครัวเรือนผู้ใช้ไฟฟ้ามีขอติดตั้งมิเตอร์และมีไฟฟ้าใช้แล้วเฉพาะในเขตเทศบาลเมืองลพบุรีจำนวนทั้งสิ้น 12,489 ครอบครัวเรือน

ผู้นำของเทศบาลเมืองลพบุรี

นายจำเริญ สละชีพ

ปริญญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการบริหารการศึกษา ปี 2553

เกิด 18 มกราคม พ.ศ. 2502

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 555 ถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง
จังหวัดลพบุรี

การศึกษา

ประถมศึกษา โรงเรียนอภิปิทยาศาสตร์

มัธยมศึกษา โรงเรียนท่าเรือวิทยานุกูล

อุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก สาขาบริหารทั่วไป

ประวัติในการทำงาน

1. ประธานชมรมฟุตบอลจังหวัดลพบุรี

2. อุปนายกสมาคมกีฬาจังหวัดลพบุรี
3. นายกสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนอนุบาลลพบุรี
4. นายกสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย
5. ที่ปรึกษาคณะกรรมการสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
6. ประธานสันนิบาตจังหวัดลพบุรี
7. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานลพบุรี เขต 1
8. นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองลพบุรี

3.2 ภูมิทัศน์และถนนที่มีการดำเนินการ

ถนนปรางค์สามยอดเป็นถนนสายสำคัญในการสัญจรของชาวจังหวัดลพบุรี เป็นถนนเส้นหลักใจกลางเมืองลพบุรีที่สามารถวิ่งผ่านไปจังหวัดใกล้เคียงได้ไม่ว่าจะเป็นจังหวัดสิงห์บุรี ชัยนาท อ่างทอง นครสวรรค์ อยุธยา โดยมีเทศบาลเมืองลพบุรีเป็นผู้รับผิดชอบดูแล และตลอดทั้งสายจะเห็นถึงความชุกชุมของสิ่งปลูกสร้างที่อาศัยอยู่ในเส้นทางตลอดสาย ทั้งนี้ถนนสายนี้ยังเป็นถนนสายที่นำสายไฟฟ้าลงใต้ดินเพื่อเป็นการเปลี่ยนสายไฟฟ้าลงใต้ดินให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้า รวมไปถึงภูมิทัศน์ตั้งแต่บริเวณถนนปรางค์สามยอด-ถนนวิชาเยนทร์ ระยะทางทั้งสิ้น 500 เมตร

3.3 นโยบายการดำเนินการ

โครงการสายไฟฟ้าใต้ดินเริ่มมีการก่อตัวนโยบายการดำเนินการมาตั้งแต่ช่วงปี 2539 โดยเริ่มมีการมองเห็นถึงการพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์รวมทั้งเป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดลพบุรีให้มีความสวยงามสมกับเป็นเมืองแหล่งการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แต่โครงการดังกล่าวก็มีการล้มเลิกไปด้วยเหตุผลของงบประมาณ และความไม่พร้อมในการก่อสร้างของหน่วยงานราชการในขณะนั้น และนับจากนั้นมาประมาณ 8 ปี โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินก็ได้มีการหยิบและรื้อโครงการเข้ามาใหม่จากเทศบาลเมืองลพบุรีเนื่องจากมีข้อร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่ในเรื่องของความปลอดภัยในทรัพย์สินที่อาจจะก่อให้เกิดเพลิงไหม้ได้จากสายไฟฟ้า เนื่องจากบริเวณที่บริเวณถนนปรางค์สามยอด - ถนนวิชาเยนทร์ เป็นแหล่งชุมชนที่มีอยู่ใจกลางเมืองลพบุรีและในพื้นที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อด้านโบราณวัตถุของจังหวัดลพบุรีอยู่ สามแห่งด้วยกัน คือ ศาลพระกาฬ และปรางค์สามยอด ซึ่งโบราณสถานเก่าแก่ตั้งแต่สมัยสุโขทัย ซึ่งจะตั้งอยู่บริเวณหัวถนนเส้นถนนพระปรางค์สามยอด ที่มีการก่อสร้างโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน และปรางค์แขก ก็เป็นอีกหนึ่งโบราณสถาน และถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดลพบุรีเช่นกัน ซึ่งปรางค์แขกจะตั้งอยู่บริเวณ ถนนวิชาเยนทร์ ซึ่งจะ

เป็นถนนที่ทอดยาวถึงกัน ประมาณ 500 เมตร และการในพื้นที่นอกจากจะมีโบราณสถานที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดลพบุรีแล้วนั้นในบริเวณเดียวกันก็ยังเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์เชิงสัญลักษณ์ของจังหวัดลพบุรีด้วยเช่นกัน คือ ลิง และในถนนดังกล่าวนั้นจะมีประชากรลิงอาศัยอยู่จำนวนมากโดยประชากรลิง มี 4 สายพันธุ์ ส่วนใหญ่เป็นลิงแสม CRAB-EATING MACAQUE และลิงวอก RHESUS MACAQUE ส่วนอีก 2 ชนิด ซึ่งเป็นส่วนน้อย คือ ลังกัง PIGTAILED MACAQUE ลิงเสน STUMP-TAILED MACAQUE และลิงพันธุ และลิงพันธุผสม อาศัยปะปนกันอยู่บริเวณศาลพระกาฬ โดยยังไม่มี การสำรวจตามหลักวิชาการ แต่คาดคะเน ด้วยสาย น่าจะประมาณ 1,000 ตัว นับว่าเป็นชุมชนลิง ที่ อยู่ใจกลางเมืองมากที่สุดในโลกก็ว่าได้เมื่อมีลิงมากมายขนาดนี้ซึ่งประชากรลิงดังกล่าวจะอาศัยอยู่ตาม ศาลพระกาฬจะครองอาณาเขตจากศาลถึงพระปรางค์สามยอด และ บริเวณตึกหน้าศาลพระกาฬเข้าไปในตัวตึกแถวหน้าสถานีรถไฟ ขยายเขตไปทั่วบริเวณใช้หลังคาตึก สายเคเบิลไฟฟ้า สายโทรศัพท์ เป็นเส้นทางสัญจร และอาศัยนอนตามซอกตึกแถว ลิงพวกนี้เสี่ยงต่อการถูกไฟฟ้าช็อตมาก จะมีลิงตึก ถูกไฟฟ้าช็อตตาย หรือไม่ก็บาดเจ็บสาหัสตกลงมาบ่อยๆ และจะทำให้เกิดไฟฟ้าช็อตและลัดวงจรเป็น ประจำสร้างความเดือนร้อนให้กับประชาชนในบริเวณถนนปรางค์สามยอด – ถนนวิชาเยนทร์ บ่อยครั้ง จึงทำประชาชนที่มีความเดือนร้อนเริ่มมีการร้องเรียนถึงเทศบาลเมืองลพบุรีให้เข้ามาช่วยดูแลปัญหา ของประชาชน

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะให้องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดให้บริการสาธารณะให้ไปตามที่ได้รับ มอบหมาย และกำหนดให้รัฐบาลเป็นผู้จัดสรรเงินอุดหนุนและเงินจากการจัดสรรภาษีและอากร เพื่อให้การดำเนินการด้านบริการสาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการดำเนินการหลักของการ จัดทำโครงการสร้างไฟฟ้าลงใต้ดินจังหวัดลพบุรี ก็ได้เริ่มต้นจากเทศบาลเมืองลพบุรีที่ได้รับข้อ ร้องเรียนจากเสียงของประชาชนในปัญหาของเรื่องไฟฟ้า และความปลอดภัย และได้รับความร่วมมือ กับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 3 เป็นผู้ออกแบบการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน และให้ คำแนะนำในการดำเนินกิจการ

3.3.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เทศบาลเมืองลพบุรี

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 3

การประปาส่วนภูมิภาค

บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน)

3.3.2 การประสานความร่วมมือ

การประสานความร่วมมือในครั้งนี้เริ่มต้นจากข้อร้องเรียนของประชาชนในพื้นที่ ที่ได้ รับความเดือนร้อน โดยเทศบาลเมืองลพบุรี เป็นผู้ดำเนินการ และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคภูมิภาคเขต 3 ภาคเหนือ เป็นผู้ออกแบบโครงสร้างการก่อสร้าง

3.3.3 งบประมาณ

งบประมาณ 22 ล้านบาท การก่อสร้างโครงการสร้างไฟฟ้าลงใต้ดินจังหวัดลพบุรี นั้นเป็น งบประมาณจากเทศบาลเมืองลพบุรีเพื่อใช้พัฒนาพื้นที่ในจังหวัดลพบุรี ตามแผนยุทธศาสตร์การ พัฒนาจังหวัดลพบุรี พ.ศ.2550 - 2560

3.3.4 ระยะเวลา

ได้เริ่มทำการนำสายไฟลงใต้ดินอย่างเป็นทางการ และได้มีการทดลองปล่อยกระแส ไฟฟ้าใต้ดินจากเฟสไฟที่นำลงสู่ใต้ดินว่ามีปัญหาขัดข้องหรือไม่นาน เป็นเวลา 2 เดือนในการทดลอง หลังจากพบว่าไม่มีปัญหาใด ๆ ทางเทศบาลเมืองลพบุรีจึงได้ปล่อยกระแสไฟฟ้าให้ประชาชนในพื้นที่ บริเวณดังกล่าวได้ใช้ไฟฟ้าตามปกติ ระยะเวลาในการดำเนินการดำเนินโครงการ 2 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2556 - 2558

3.4 ปัญหา

พื้นที่บริเวณถนนพราณคสามยอด-ถนนวิชาเยนทร์ ขึ้นชื่อว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มี ชื่อเสียงของจังหวัดลพบุรี โดยประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นมีอาชีพค้าขาย และประกอบธุรกิจ ส่วนตัวทั้งสองฝากฝั่งถนน เป็นอาคารพาณิชย์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งถือว่าบริเวณดังกล่าวได้ เป็นบริเวณเศรษฐกิจในการค้าขายสินค้าในครัวเรือน เครื่องเขียน แหล่งรวมร้านค้าขายทองรูปพรรณ ของจังหวัดลพบุรี รวมไปถึงเป็นที่ตั้งห้างสรรพสินค้า และแหล่งรวมร้านค้าสินค้าแฟชั่นที่เก่าแก่แห่งหนึ่ง ในจังหวัดลพบุรี โดยประชาชนในบริเวณถนนพราณคสามยอด - ถนนวิชาเยนทร์ ได้รับความเดือนร้อน จากการเกิดไฟฟ้าช็อต ระบบวงจรไฟฟ้ามาเป็นเวลานาน ซึ่งสาเหตุบางส่วนได้เกิดขึ้นมาจากประชากร ลิงที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าว เพราะบริเวณดังกล่าวเป็นนั้นจะมีลิงที่อยู่ร่วมกับชุมชนก่อนแล้วได้ อาศัยอยู่ในแถบนั้นเป็นจำนวนมาก และได้รับข้อร้องเรียนจากประชาชนเป็นจำนวนมากถึงปัญหา เรื่องไฟฟ้า ที่ช็อตลงตายเป็นจำนวนมาก กอปรกับมีการระเบิดของหม้อแปลงตลอดระยะเพราะลิงได้ มีการโหนสายไฟฟ้า และทั้งบริเวณดังกล่าวยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อของจังหวัดลพบุรี ซึ่ง เปรียบเสมือนกับสัญลักษณ์ประจำจังหวัดลพบุรี คือ พราณคสามยอด และศาลพระกาฬ สถานที่ คักดีลิตีที่เคารพของชาวจังหวัดลพบุรี และจังหวัดใกล้เคียง จึงทำให้เทศบาลเมืองลพบุรีได้เล็ง ความสำคัญของการดำเนินโครงการฯ นอกจากจะเป็นการแก้ปัญหาเรื่องไฟฟ้าแล้วนั้น ยังเป็นการ

ปรับปรุงทัศนียภาพของแหล่งโบราณสถานของจังหวัดลพบุรีด้วย ซึ่งถือว่าเป็นการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุด ตามแนวนโยบายการพัฒนาเมือง ตามแผนพัฒนาจังหวัดลพบุรี” ทั้งนี้การดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรีมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

เทศบาลเมืองลพบุรีถือเป็นหน่วยงานหลัก และถ้ากล่าวถึงหน้าที่ของเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาลแล้ว ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังได้กำหนดหน้าที่ของเทศบาลไว้ด้วยเช่นกันในมาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ได้ตามภารกิจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เทศบาลเมืองลพบุรีได้เล็งเห็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ตาม พระราชบัญญัติและเล็งไปถึงการพัฒนาปรับปรุงที่สามารถนำมาขับเคลื่อนในส่วนของการทำงานที่เกี่ยวเนื่องกัน จึงได้เริ่มต้นในการจัดทำโครงการขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่ากระบวนการดำเนินงานของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี เริ่มต้นมาจากความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ บริเวณถนนปราณบุรีสามยอด – ถนนวิชาเยนทร์ ได้รับความเดือดร้อนจากการเกิดไฟฟ้าช็อต ระบบวงจรไฟฟ้ามีความไม่ปลอดภัยกับทรัพย์สินและชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวเป็นแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ซึ่งมีประชากรลิ่งได้อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ทำให้เป็นสถานที่ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดลพบุรีเป็นแหล่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าเยี่ยมชมโบราณสถานปราณบุรีสามยอดอย่างต่อเนื่อง แต่ในระยะหลังที่ผ่านมาได้มีการร้องเรียนในส่วนของปัญหาที่เกิดจากประชากรลิ่งที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวได้มีการลดจำนวนลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งเหตุมาจากการปั่นใต้บนสายไฟฟ้าทำให้เกิดไฟฟ้าช็อตหม้อแปลงไฟฟ้าระเบิดลงตายเป็นอันดับสอง² จากรายงานของมูลนิธิเพื่อลิ่งลพบุรี และอีกหนึ่งประการในการดำเนินโครงการฯ ครั้งนี้ถือเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดด้วยไปในคราวเดียวกัน เพื่อเป็นการรองรับนโยบายตามแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลเมืองลพบุรี โดยมีการเสนอโครงการจากการทำประชาคมของพี่น้องประชาชนโดยตรงโดยผ่าน เวทีสาธารณะประชาคม ซึ่งเป็นการลงพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นและปัญหาของประชาชน ทั้งนี้ กองแผนและงบประมาณก็ได้เป็นผู้รวบรวมปัญหาและโครงการที่ประชาชนได้เสนอขึ้นมาจัดทำเป็นแผนพัฒนาเทศบาลเมืองลพบุรี เพื่อได้รับการบรรจุเข้าแผนพัฒนาสามปีแล้วจะมีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการฯ เพื่อนำไป

²ลิ่งลพบุรี, “ปัญหาประชากรลิ่งลดจำนวนอย่างรวดเร็ว,” <http://lmf-lopburi.com/index.php/2013-07-18-11-21-48> (สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2560).

จัดทำเป็นแผนการดำเนินงานประจำปีและจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อดำเนินโครงการต่อไป โดยระหว่างนี้ทางเทศบาลเมืองลพบุรีได้มีการดำเนินการจัดเวทีสาธารณะชี้แจงและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบถึงผลกระทบระหว่างการก่อสร้าง และประโยชน์ที่จะได้รับหลังการก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ผู้บริหารเทศบาลเมืองลพบุรี ถึงกระบวนการการจัดซื้อ จัดจ้างในการดำเนินโครงการไปตามระเบียบปฏิบัติ และกฎหมายที่กำหนดไว้ ถึงหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตามหนังสือคำสั่งและแผนงานที่วางไว้ และได้เริ่มดำเนินการในช่วงปี 2556 ซึ่งผู้บริหารเทศบาลเมืองลพบุรี มีหลักการบริหารงาน

การนำเสนอข้อมูลเป็นการเขียนรายงานจากการสรุปประเด็นในการศึกษาในพื้นที่ที่ทำการศึกษา เพื่อให้เห็นถึงสภาพการณ์ที่แท้จริง จากนั้นนำข้อมูลของแต่ละประเด็นมาวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาที่ได้ และนำเสนอเป็นภาพรวมของการศึกษาในครั้งนี้ จึงทำให้เห็นถึงนโยบายและการบริหารงานโครงการฯ ที่ประสบผลสำเร็จ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทนี้เป็นผลการศึกษา “การเมือง กับการบริหารโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี” จากกรอบการศึกษาวิจัย การเมือง กับสายไฟฟ้าลงใต้ดินที่มุ่งศึกษา ถึงกระบวนการบริหารดำเนินงานของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี เพื่อศึกษาวิธีแก้ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหาร โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี ตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ และได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารเทศบาลเมืองลพบุรี เจ้าหน้าที่ และประชาชนในพื้นที่

4.1 ผลการศึกษาวิจัย

4.1.1 ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

4.1.2 ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

4.1.3 ภาวะผู้นำ และ ผู้นำท้องถิ่น

4.1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชน

4.1.1 ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

หลักธรรมาภิบาล หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) เป็นหลักการบริหารและการปกครองที่สำคัญในปัจจุบัน ที่ทุกหน่วยงานนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กร หรือกำหนดนโยบายและวางแผนแนวทางในการปฏิบัติราชการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพื่อประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้นำมายึดปฏิบัติเพราะการบริหารจัดการที่ดี ส่งผลให้การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตั้งมั่นอยู่บนหลักการงานที่เที่ยงธรรมสุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีจิตสำนึกในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบต่องานที่ตนเองได้กระทำ มีศีลธรรม จริยธรรมในการทำงาน คำนึงถึงส่วนรวมในการ ตลอดจนไปถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พร้อมให้ความสำคัญกับกลุ่มต่าง ๆ สร้างความเท่าเทียมทางสังคมในการรับบริการ หรือรับโอกาสที่ประชาชนพึงจะได้จากรัฐ และเป็นหลักที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมให้เกิดความสงบสุข

ผู้วิจัยเห็นว่าการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี สำเร็จได้ ต้องเริ่มต้นที่ การกำหนดนโยบายที่และวางแผนการดำเนินการให้ไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้และ

หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ก็เป็นหลักการที่มีประสิทธิภาพ ในการกำหนดนโยบาย ได้ทั้งหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักการมีภาวะผู้ รวมไปถึงหลักของความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน ผู้วิจัยจึงได้นำแนวความคิดตามกรอบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มาวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลในการดำเนินงาน การกำหนดนโยบายในการดำเนินโครงการฯ และได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารเทศบาลเมืองลพบุรี เจ้าหน้าที่ และประชาชนในพื้นที่ ได้รับผลการศึกษา ดังนี้

กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองลพบุรี และเจ้าหน้าที่ การดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินเป็นการการตอบสนองความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ เขตเทศบาลเมืองจังหวัดลพบุรี ที่มีมานาน ซึ่งความเดือดร้อนจากการประสบปัญหาของการใช้ไฟฟ้า ดังกล่าวได้มีการร้องเรียนผ่านผู้นำชุมชนและเวทีประชาคมต่าง ๆ ที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรวมในการแสดงความคิดเห็นของทางเทศบาลเมือง นอกจากเรื่องของการใช้ไฟฟ้าแล้วนั้น ก็ยังมีความเดือดร้อนในเรื่องของปัญหาของประชาชนกรลิงที่ ปีนป่ายเสาไฟฟ้าและสร้างรำคาญให้กับผู้คนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวตลอดเป็นเวลา ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ ที่มีเชื่อมต่อกจากสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดลพบุรี คือ โบราณสถานพระปรางค์สามยอด และศาลพระกาฬสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่เคารพนับถือของชาวจังหวัดลพบุรี และจังหวัดใกล้เคียง ทั้งนี้ในพื้นที่ดังกล่าวยังพื้นที่เศรษฐกิจของจังหวัดลพบุรี มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมากด้วย โดยตลอดถนนของพื้นที่ในการดำเนินโครงการ ก่อนเริ่มโครงการฯได้มีการประชุมหารือในส่วนการแก้ไขปัญหาไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ให้มาประชุมและปรึกษาถึงการดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นการในเรื่องของงบประมาณ หรือผลกระทบในระหว่างการดำเนินโครงการ เพื่อให้เห็นพ้องต้องกันในการดำเนินโครงการของการแก้ไขปัญหาให้กับพี่น้องประชาชน โดยผ่านการทำประชาพิจารณ์ และประชุมทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ ไม่ว่าจะเป็นการไฟฟ้า การประปา รัฐวิสาหกิจสายสื่อสารเคเบิล บริษัท ผู้ประกอบการร้านค้า กรมทางหลวง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

ประชาชนเสนอโครงการและความต้องการผ่านการประชุมประชาคมจากนั้นเทศบาลได้พิจารณากลับกรองจากคณะกรรมการว่าโครงการนี้เป็นในส่วนของเทศบาลที่จะสามารถดำเนินการได้และมีการเสนอผ่านมาเป็นลำดับขั้น หรือบางครั้งก็เป็นการเสนอความต้องการโดยตรงจากที่เทศบาลได้ลงพื้นที่รับฟังปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชน โดยชาวบ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ตลอดจนเสนอความต้องการและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจดำเนินโครงการ

ด้วยแต่เทศบาลก็ต้องกลับมาพิจารณาอีกครั้ง เพื่อที่จะให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด³

เทศบาลเมืองลพบุรีได้รับข้อร้องเรียนจากประชาชนถึงปัญหาของการเกิดไฟฟ้าดับ ไฟฟ้าช็อต หม้อไฟฟ้าระเบิด อันเกิดจากสาเหตุของสายไฟฟ้าชำรุด และสาเหตุสำคัญที่เกิดจากประชากรลงในบริเวณพื้นที่ถนนปรางค์สามยอดที่มีการป็นป้ายสายไฟฟ้าในบริเวณดังกล่าวจากประชาชนในพื้นที่ได้รับความเดือนร้อน ตลอดแถวทั้งสองฝั่งถนนเทศบาลได้มีการประชุมและปรึกษาหารือสภาเทศบาลและทำประชาพิจารณ์ ในการแก้ไขปัญหานี้เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่เส้นทางเศรษฐกิจหนึ่งของจังหวัดลพบุรี ซึ่งพื้นที่ชุมชนดังกล่าวจะอยู่ต่อเนื่องจากสถานที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวชื่อดังของจังหวัดลพบุรี คือศาลพระกาฬ และปรางค์สามยอด ซึ่งบริเวณดังกล่าวจะมีประชากรลิ่งอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้พื้นที่มี ไฟฟ้าช็อต และดับเป็นประจำ ทั้งนี้เทศบาลเมืองลพบุรีจึงได้บรรจุโครงการลงในแผนพัฒนา ก่อนจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาพื้นที่ เพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนทั้งรวมไปทั้งการปรับปรุงภูมิทัศน์ในส่วนของการส่งเสริมเรื่องการท่องเที่ยว เพราะปรางค์สามยอดและศาลพระกาฬเป็นสถานที่สำคัญ ที่นักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยวชม⁴

กลุ่มประชาชน ในพื้นที่ดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน กล่าวว่าบริเวณถนนปรางค์สามยอด – วิชาเยนทร์ เป็นพื้นที่ ที่ได้ประสบกับปัญหาไฟฟ้าดับ ไฟฟ้าช็อต มานานและได้ร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจให้มาแก้ไข อยู่ตลอด หลังจากที่มีการร้องเรียนบ่อยครั้งก็ได้มีเสียงตอบจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือเทศบาลเมืองลพบุรีที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหานี้ โดยการจัดทำโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน เพื่อที่จะได้ทำให้ระบบไฟฟ้าดีขึ้น และปรับปรุงภูมิทัศน์ของพื้นที่ให้ดูดีขึ้นด้วย พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่เศรษฐกิจมีการค้าขายตลอดเส้นทางทั้งสองฝั่งฝากถนน เป็นแหล่งที่จำหน่ายสินค้าที่มีชื่อกับจังหวัดลพบุรีมาก ประชาชนในพื้นที่มีความต้องการให้เทศบาลเข้ามาดูแลและช่วยเหลือในการแก้ไขเรื่องไฟฟ้าที่มีปัญหาเรื้อรัง โดยมีการแจ้งผ่านผู้นำชุมชนถึงปัญหาที่ไม่ได้รับการดูแล และรวมไปถึงการร้องเรียนโดยตรงกับเทศบาลเมืองลพบุรี และผู้มีอำนาจในส่วนของการแก้ไขปัญหาเรื่อง

³ จำเริญ สละชีพ, สัมภาษณ์โดย วราห์วรรธน์ ทองเชื้อ, เทศบาลเมืองลพบุรี, 23 ธันวาคม 2559.

⁴ กฤษดา สุพรรณม, สัมภาษณ์โดย วราห์วรรธน์ ทองเชื้อ, เทศบาลเมืองลพบุรี, 25 ธันวาคม 2559.

ไฟฟ้า รวมไปถึงเรื่องของประชากรลิ่งที่ส่วนใหญ่ต้องเสียชีวิตลงวันหนึ่งไม่ต่ำกว่า 1-2 ตัวในการถูกไฟฟ้าช็อต เนื่องจากที่อยู่อาศัยของประชากรลิ่งคือ พระปรารค์สามยอด และศาลพระกาฬ เป็นพื้นที่ ที่อยู่ต่อเนื่องกัน และบริเวณตีกรามบ้านช่องของประชาชนก็อยู่ในพื้นที่เดียวกัน ห่างกันเพียง หนึ่งฝากถนน หรืออีกนัยหนึ่งก็เรียกได้ว่า ประชาชนและลิ่งอาศัยอยู่ด้วยกัน และเป็นมานานแล้ว แต่ด้วยสภาพของเศรษฐกิจมีการขยายตัวเกิดขึ้นจึงทำให้ประชาชนเพิ่มมากขึ้นการใช้ไฟฟ้า ก็มีมากขึ้น และจำนวนประชากรลิ่งก็ขยายพันธ์เพิ่มมากขึ้น ในพื้นที่ประชากรลิ่งจะอาศัยอยู่บริเวณถนนปรารค์สามยอด ชุมชนของไม่มีการก่อกวนจากประชากรลิ่ง ที่มีการปีนป่ายและเล่นกันบนสายไฟฟ้า ทำให้เกิดไฟฟ้าช็อตตายในพื้นที่ดังกล่าว “ความเดือนร้อนจากการไฟฟ้าดับ ไฟฟ้าลัดวงจรถือว่าเป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน โดยที่บ้านดำเนินการค้าขายและอยู่ตรงนี้ตั้งแต่รุ่นพ่อแม่ ปัญหาเรื่องไฟฟ้า และปัญหาเรื่องลิ่งถือว่าเป็นปัญหาใหญ่มากสำหรับพวกเรา ถ้าใครไม่เจอด้วยตนเองก็ไม่รู้หรอก”⁵

เราแจ้งปัญหานี้เขาไปให้เทศบาลเมืองลพบุรีเข้ามาช่วยดูแลทั้งเรื่องของไฟฟ้า และเรื่องของลิ่งที่มาก่อกวน จากปีนป่ายเสาไฟฟ้า ชี้เยี่ยวใส่นักท่องเที่ยว บ้างตัวก็ปีนป่ายไปกัณฑ์สายไฟฟ้าทำให้ไฟฟ้ารั่ว ไฟฟ้าดับ เป็นประจำ ดีมากที่เจ้าหน้าที่มาจัดการเรื่องไฟฟ้า และเอาสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ก็ถือว่าช่วยเรื่องไฟฟ้าได้เยอะ แต่เรื่องลิ่งก็ยังมียู่แต่ก็ไม่ได้สร้างปัญหาให้มากเหมือนแต่ก่อนแล้ว

จากการสัมภาษณ์ภายใต้การดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี เป็นการดำเนินโครงการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ประชาชนได้รับความเดือนร้อนจากปัญหาที่มีมานาน โดยผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนจากที่เห็นได้จากมีการร้องเรียนของประชาชนในพื้นที่เพื่อให้เทศบาลเมืองลพบุรีที่เป็นหน่วยงานของรัฐเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาตามสิทธิที่ประชาชนควรจะได้จากรัฐ ซึ่งการทำงานของเทศบาลเมืองลพบุรีก็เป็นไปตามพันธกิจหลักของเทศบาลเมืองลพบุรี ด้วยคือ 1. สร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานให้เพียงพอต่อการขยายตัวของเมือง 2. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม 3. บริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ 4. จัดการศึกษาตามความพร้อม ความเหมาะสมของประชาชนในท้องถิ่น โดยให้ได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 5. บริหารจัดการ โดยยึดหลักความเป็นธรรมความโปร่งใส ความประหยัด ความประสิทธิภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามหลักธรรมาภิบาล การบริหารจัดการที่ดี

⁵ ผู้ประกอบการร้านค้าบริเวณพื้นที่ดำเนินโครงการฯ, สัมภาษณ์โดย วราห์วรรณ์ ทองเชื้อ เทศบาลเมืองลพบุรี, 20 ธันวาคม 2559.

(Good Governance) ของเทศบาลเมืองลพบุรีได้มีการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ซึ่งมีทั้งสิ้น 6 ประการ จะแยกผลได้ดังนี้

1) หลักนิติธรรม ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 แผนการกระจายอำนาจเป็นแผนที่กำหนดกรอบแนวคิด เป้าหมายและแนวทางการกระจายอำนาจให้เป็นไปตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อให้การกระจายอำนาจบรรลุเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540

เทศบาลเมืองลพบุรีมีการทำงานยึดมั่นตามกฎหมาย ระเบียบราชการ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ตามนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 ที่กำหนดว่า “รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น”⁶ ปฏิบัติ พ.ร.บ.ท้องถิ่น ถึงสิทธิ์และหน้าที่ของ การปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินโครงการ ใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุดและมีแนวนโยบายการพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง โดยนำวิสัยทัศน์มาแปลงเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์ในการบริหาร ซึ่งมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการสร้างไฟฟ้าลงใต้ดิน คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 1 พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ตามแนวทางการพัฒนา 1.1 ปรับปรุงพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้คุณภาพได้มาตรฐานสามารถรองรับการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน⁷ โดยงบประมาณในการดำเนินการก่อสร้างโครงการสร้างไฟฟ้าลงใต้ดินนั้นเป็นงบประมาณในการโครงการตามเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2556 (จากรายรับ – รายจ่ายนอกงบประมาณ)ได้จัดเก็บเองของเทศบาลเมืองลพบุรี⁸

⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2540/A/055/1.PDF> (สืบค้นเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2559).

⁷ เทศบาลเมืองลพบุรี, “รายงานติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล 3 ปี (พ.ศ.2556-25560) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558,” <http://www.lopburimun.com> (สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2560) .

⁸ เทศบาลเมืองลพบุรี, “ประกาศรายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘),” <http://www.lopburimun.com> (สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2560).

2) หลักคุณธรรม เทศบาลเมืองลพบุรี ยึดหลักการบริหารในระบบคุณธรรมโดยเล็งถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ตามหลักเกณฑ์ของวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่มีข้อกำหนดไว้ว่า การบริหารราชการตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายคือ ประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ

การดำเนินกิจกรรมทางด้านการเมือง และการจัดการบริหาร นับว่าเป็นกระบวนการสำคัญที่จะผลักดันให้การบริหารงานในด้านต่าง ๆ ของเทศบาลประสบผลสำเร็จ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมเป็นหลัก และเพื่อให้ประชาชนอยู่ เย็นเป็นสุขร่วมกัน จึงกำหนดแนวทางในการดำเนินการไว้ จากบทสัมภาษณ์ของประชาชนในพื้นที่บริเวณที่มีการก่อสร้างโครงการสร้างไฟฟ้าลงใต้ดิน ที่แสดงถึงหลักคุณธรรม ในการดำเนินการของการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมก่อน ประโยชน์ส่วนตัว

จากการการลำดับความสำคัญของโครงการที่มีการประชุมร่วมกันของคณะผู้บริหาร เทศบาลเมืองลพบุรีในการหยิบยกโครงการที่จะพัฒนา ก่อนเป็นอันดับต้น ๆ ของแผนพัฒนาสามปี เทศบาลเมืองลพบุรี ซึ่งเทศบาลเมืองลพบุรีได้มุ่งเน้นถึงการแก้ปัญหาให้กับพี่น้องประชาชนในพื้นที่เป็นอันดับแรก ทั้งนี้โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน เน้นในเรื่องการแก้ไขปัญหาเรื่องไฟฟ้า ซ้อต หม้อไฟฟ้าระเบิดแล้วก็ยังเป็นการอนุรักษ์จำนวนประชากรลิงให้ไม่ลดลงอย่างรวดเร็ว มีความปลอดภัยทั้งทางด้านคนและลิง ทั้งนี้ยังเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ที่สวยงามให้โบราณสถานสำคัญของจังหวัดลพบุรี ด้วยด้วย ซึ่งมองให้หลักการเลือกโครงการแล้วผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เป็นโครงการที่เหมาะสมกับคุณธรรม ของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

3) หลักความโปร่งใส ดำเนินการบริหารงานเทศบาล เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลในทุกขั้นตอน การบริหารงานเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ จะเร่งรัดปรับปรุงให้หน่วยงานต่าง ๆ พัฒนาระบบการทำงาน ให้สามารถเป็นหน่วยงานที่ ให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งการสนับสนุนการ เมืองภาคพลเมืองและสภาประชาชน โดยมีการจัดเวทีประชาคม การประชุมกรรมการชุมชน เพื่อรับฟังปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ ตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2548

ทั้งนี้การในการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินจังหวัดลพบุรี มีการตั้งงบประมาณประจำปี เทศบาลเมืองลพบุรีได้มีการลงพื้นที่เพื่อสอบถามความต้องการของประชาชนและรับทราบปัญหาตามนโยบายของเทศบาลและมีการทำประชาพิจารณ์ก่อนที่จะทำโครงการดังกล่าว รวมไปถึงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ โดยผู้บริหารเทศบาลจะคอยกำกับ

4) หลักความมีส่วนร่วม เทศบาลเมืองลพบุรีมีการบริหารเน้นการบูรณาการร่วมกันในเทศบาลที่ประกอบด้วย สำนัก กองต่าง ๆ ที่จะนำนโยบายไปทำให้เกิดการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม มีแผนงาน กิจกรรมที่ต่อเนื่องและการสร้างเสริมการมีส่วนร่วม เช่น การรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ และมีการพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน นำระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเข้ามาใช้เพื่อให้สามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ จัดให้มี การฝึกอบรมสัมมนา และพัฒนาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างของเทศบาล อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่ม ชีตความรู้ความสามารถและพัฒนาให้เกิดจิตสำนึกในการให้บริการมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถให้บริการแก่ประชาชนด้วย ความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และประชาชนพึงพอใจ⁹ ซึ่งนายกเทศมนตรีเมืองได้ให้กล่าวถึงการขั้นตอนมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ว่า”

5) หลักสำนึกรับผิดชอบ การดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินของเทศบาลเมืองลพบุรี ถือว่าเป็นสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจต่อปัญหาสาธารณะ ของเทศบาลเมืองลพบุรี อย่างมาเพราะปัญหาเรื่องของความไม่ปลอดภัยของไฟฟ้าให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยในทรัพย์สินนั้นเป็นปัญหาที่ใหญ่มากเมื่อกกล่าวถึงการดำเนินโครงการด้วยเช่นกัน เมืองการก่อสร้างความเดือนร้อนให้ประชาชนในพื้นที่หรือละแวกใกล้เคียง เทศบาลเมืองลพบุรีต้องแสดงความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาให้เร็วที่สุด

6) ความคุ้มค่า ในการจัดทำโครงการสร้างไฟฟ้าลงใต้ดิน เทศบาลเมืองลพบุรีได้จัดทำประชาพิจารณ์เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการดำเนินโครงการด้วย เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ใช้อย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์ ซึ่งทรัพยากรในที่นี้คือ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการนั้นเป็นส่วนของการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลเมืองลพบุรีที่นำมาใช้อย่างคุ้มค่า และเป็นประโยชน์แก่ประชาชนให้มากที่สุด เช่นเดียวกับการนำมาใช้ในโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ที่นอกจากจะเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องของสายไฟฟ้า แล้วยังครอบคลุมไปถึงเรื่องภูมิทัศน์ และการท่องเที่ยวของจังหวัดอีกด้วย

⁹ จำเริญ สละชีพ, “คำแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรี,” <http://www.lopburimun.com> (สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2560).

กล่าวโดยสรุปว่า การเริ่มต้นของโครงการสร้างไฟฟ้าลงใต้ดิน ได้เกิดจากปัญหาการใช้ไฟฟ้าของประชาชนเป็นหลักในการดำเนินโครงการเพื่อแก้ปัญหาเพื่อให้ประชาชนให้ได้รับประโยชน์สูงสุดตามหลัก การบริหารจัดการที่ดี ทั้ง 6 ประการที่ได้กล่าวมาข้างต้น อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการที่ดีจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลยถ้าขาดการร่วมมือจากประชาชนเจ้าของพื้นที่ เพราะการดำเนินการทุกประการ มีผลกระทบกับประชาชนในพื้นที่และนอกพื้นที่ด้านลบ และด้านบวก ซึ่งจะกล่าวได้ว่ากระบวนการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินจะไม่สามารถดำเนินได้เลยถ้าขาดการบริหารจัดการที่ดีจากเทศบาลเมืองลพบุรี

4.1.2 ผลการศึกษาด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ สิ่งสำคัญในการผลักดันให้นโยบายได้รับการรับรู้ เข้าใจ ยอมรับและสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ปฏิบัติตามนโยบายและผู้ได้รับ การรับรู้ เข้าใจ ยอมรับและสร้างทัศนคติที่ดีต่อ ผู้ปฏิบัติตามนโยบายและผู้ได้รับผลจากนโยบาย อันจะเป็นเครื่องมือที่ทำให้นโยบายประสบความสำเร็จในที่สุด ในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ผู้มอบและผู้รับนโยบายจะต้องมีความชัดเจนเรื่ององค์ประกอบของนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้รับนโยบายจะต้องเข้าใจและสามารถแปลความหมายของนโยบายได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจากโดยทั่วไปนโยบายอาจจะมีลักษณะที่ขาดความชัดเจนในตัวเองอยู่บ้าง กล่าวคือ นโยบายส่วนหนึ่งมีลักษณะเป็นเชิงอุดมการณ์ นโยบายบางครั้งผู้กำหนดทำให้มีความชัดเจนมากขึ้น คือมีลักษณะเป็นเชิงทางเลือก และนโยบายที่ดีจะมีความชัดเจนถึงขั้นที่บอกแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนด้วย คือมีลักษณะเป็นเชิงมาตรการ ในเรื่ององค์ประกอบของนโยบายนี้จะช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้มอบนโยบายตระหนักถึงความชัดเจนในนโยบาย ที่ตนกำหนดขึ้น อันจะทำให้ผู้รับนโยบายเกิดความเข้าใจชัดเจนง่ายต่อการรับนำไปตีความและจัดทำเป็นนโยบายรอง และแผนปฏิบัติได้ง่ายขึ้นในขณะเดียวกันก็จะช่วยให้ผู้รับนโยบายสามารถแยกแยะส่วนสำคัญของนโยบายและแปลความหมายได้ถูกต้องชัดเจนง่ายขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายใหญ่ให้เป็นนโยบายย่อยก็ดี การแปลงนโยบายให้เป็นแผนปฏิบัติที่ดีจะต้องจัดวัตถุประสงค์แนวทางดำเนินการและกลไกให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

ผู้วิจัย มีความเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองลพบุรี เมื่อมีการกำหนดการวางแผนนโยบายและกำหนดแนวทางการดำเนินการแล้วนั้นสิ่งต่อไปคือการนำนโยบายที่ได้ไปปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ของที่ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกล่าวในส่วนของความสามารถในการผลักดันในการทำงานและการกระตุ้นของเจ้าหน้าที่และทีมงานในการขับเคลื่อนนโยบายให้สำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์การนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและเกี่ยวกับระดับผู้ปฏิบัติงานและโครงการการบริหาร ผู้วิจัยมีเห็นว่าปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวนั้นสามารถวัดได้จากการนำนโยบายไปปฏิบัติได้เช่นกัน

ด้านผู้บริหาร ได้กล่าวถึงการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ในข้างต้น การดำเนินการในการปฏิบัติของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน เมื่อได้รับการอนุมัติการจัดทำแล้ว ทางเทศบาลเมืองลพบุรีได้มีการประชุมคณะทำงานทุกภาคส่วนเพื่อมอบหมายภารกิจ เนื่องจากเป็นโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่ใหญ่และส่วนเกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขนิเวศของประชาชนในพื้นที่เช่น ประปา ไฟฟ้า การจราจร สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทางเทศบาลเมืองลพบุรีจึงต้องมีการวางแผนการดำเนินการอย่างรัดกุมเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ และประชาชนที่ต้องสัญจรไปมา ระหว่างถนนที่มีการดำเนินโครงการ และการดำเนินโครงการต้องไปไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ด้วย เช่นการออกแบบการวางสายไฟฟ้า ต้องไปหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง โดยทั้งนี้การวางแผนและการออกแบบการนำสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ต้องมีการเชื่อมโยงกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นผู้ออกแบบและควบคุมงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เพื่อความปลอดภัยของประชาชน และในส่วนนี้เทศบาลเมืองลพบุรีก็ได้มีการประสานงานร่วมกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคตลอดการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ตั้งแต่ขั้นต้น และการทำงานที่ต้องมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทร่วมกัน สิ่งที่ต้องทำเป็นอันดับแรกคือการผลักดันให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานไปในทิศทางเดียวกัน ตามแผนงานที่วางไว้ “ในส่วนการปฏิบัติงาน และการควบคุมให้งานออกมาสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ นั้นต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนในการดำเนินการให้สำเร็จและออกมาตามวัตถุประสงค์การประชุมและติดตามงานเป็นสิ่งที่ต้องทำตลอดเพื่อรับทราบอุปสรรคและปัญหาในการทำงานเพื่อให้การแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว”¹⁰

โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรีก็ได้บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) ของเทศบาลเมืองลพบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2556 ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน โดยแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสามารถรองรับการขยายตัวของเมืองในระยะยาวได้ ซึ่งเทศบาลเมืองลพบุรีได้ยึดเป็นแนวทางในการบริหารงาน เพื่อก้าวไปสู่เมืองแห่งน่าอยู่ อย่างยั่งยืน ตามพันธกิจหลักของเทศบาลเมืองลพบุรี 3 ประการคือ 1) สร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานให้พอเพียงต่อการขยายตัวของเมือง 2) พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม 3) บริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ 4) จัดการศึกษาตามความพร้อม ความเหมาะสมของประชาชนในท้องถิ่น โดยได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา 5) บริหารจัดการ โดยยึดหลักความเป็นธรรมโปร่งใส ความประหยัด ความมีประสิทธิภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพี่น้องประชาชน

¹⁰ จำเริญ สละชีพ, สัมภาษณ์โดย วราห์วรรธน์ ทองเชื้อ, เทศบาลเมืองลพบุรี, 23 ธันวาคม 2559.

ด้านเจ้าหน้าที่ กล่าวว่า การปฏิบัติงานนั้นเราปฏิบัติตามภารกิจและที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นหลัก บางครั้งการทำงานก็มีผลกระทบต่อประชาชนบางเช่นการขุดเจาะเพื่อวางท่อและสายไฟฟ้าที่จำเป็นต้องทำให้ช่วงของกลางคืน เพื่อหลีกเลี่ยงการสัญจรของประชาชนให้สะดวกขึ้นแต่พนักงานก็ต้องยอมปรับเปลี่ยนการทำงานเป็นกลางคืน ทั้งนี้การทำงานดังกล่าวมีการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่นการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค หรือบริษัททีโอที ที่ต้องนำสายไฟฟ้าลงท่อ ก็สามารถประสานงานกันด้วยดี ตามที่ได้รับมอบหมาย ในส่วนของการรับผิดชอบ หรือปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายก็ เพื่อลดปัญหาในการทำงาน แต่ในบางครั้งก็มีปัญหาในด้านการทำงานแต่ก็สามารถผ่านไปได้ด้วยดี หรือแม้กระทั่งบางครั้งประชาชนก็บางส่วนที่ไม่เข้าใจในรายละเอียดของการทำงานก็มีเข้ามาต่อว่าถึงการดำเนินโครงการบ้าง แต่ มีการอธิบายและทำความเข้าใจได้ในหน้างาน บางครั้งอาจจะต้องรายงานกับผู้บริหารเพื่อให้เข้าใจปัญหาในการทำงาน เพื่อให้การดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย “เนื่องจากต้องมีการขุดเจาะพื้นที่เพื่อวางท่อย่อยสายไฟฟ้าต้องกระทำตอนช่วงกลางคืน ซึ่งจะเป็นเวลาที่พักผ่อนของชาวบ้านในละแวกที่ทำการก่อสร้างก็จะมีเสียงรบกวนประชาชนไปบ้างซึ่งบางครั้งก็รับการต่อว่าจากชาวบ้านที่อยู่ในละแวกนั้นเข้ามาต่อว่า แต่ก็อธิบายและบอกว่าการกำหนดการเจาะใช้เวลาเท่าไร ก็ไม่ปัญหา”

ด้านประชาชน กล่าวถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองลพบุรี ว่ามีเชื่อมั่นในการดำเนินโครงการของเทศบาลเพราะทีมงานของเทศบาลได้สามารถกำกับดูแลการดำเนินนโยบายได้อย่างไม่มีปัญหา เนื่องจากทีมผู้บริหารของเทศบาลเมืองลพบุรี และทีมช่างของเทศบาลเมืองลพบุรี ได้มีการวางแผนการทำงานเป็นอย่างดี ซึ่งเห็นได้จากการทำงานในปรับปรุงงานการก่อสร้างสาธารณูปโภคในเขตชุมชนเทศบาลเมืองลพบุรีที่ผ่านมา แต่การดำเนินนโยบายครั้งนี้จะเป็นเรื่องใหญ่หน่อยสำหรับเทศบาลที่ถือว่าเป็นโครงการระดับเทศ อาจจะต้องมีทีมงานเชี่ยวชาญมาคอยให้คำปรึกษาและควบคุมในการทำงานด้วยเพื่อจะได้ไม่มีปัญหาในการทำงานที่เมื่อมีการดำเนินการเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพราะการซ่อมแซมในโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินต้องมีความละเอียดและต้องกระทบกับวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน

จากการผลการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นในส่วนของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าการดำเนินโครงการสาธารณะจะมีความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยการวางแผนที่ดีและและยังถ้ามีการดำเนินการในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ด้วยแล้วต้องกำหนดหน้าที่และขั้นตอนในการปฏิบัติอย่างรัดกุมและเจ้าหน้าที่ต้องทำงานไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการบริหารโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี

ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ เทศบาลเมืองลพบุรีมีการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ “ลพบุรีเมืองสะอาด น่าอยู่ ประชาชนมีความรู้คู่คุณธรรม” โดยกลยุทธ์ของผู้บริหารเทศบาลเมืองได้มีการสั่งการและผลักดันให้ขับเคลื่อนให้ด้วยกลยุทธ์นั้น ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสอดคล้องกับของการ

บริหารตามหลักของทฤษฎี 7s McKinsey ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านกลยุทธ์ ด้านโครงสร้าง ด้านระบบงาน ด้านค่านิยม ด้านพนักงาน ด้านผู้นำ และด้านทักษะ มาเป็นแนวทางในการศึกษาในส่วนของกรรณนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองลพบุรี ดังนี้

ด้านกลยุทธ์ การดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี ได้มีการปฏิบัติตามแผนพัฒนาสามปี ที่วางไว้ซึ่งการกำหนดแผนสามปีของเทศบาลเมืองลพบุรีในภาพรวมแล้วนั้นก็ปฏิบัติไปเพื่อลดปัญหาความเดือนร้อนและเพื่อความปลอดภัยในทรัพย์สินของประชาชน ที่ได้มีข้อร้องเรียนในเรื่องปัญหาของความเดือนร้อนที่เกิดขึ้น โดยมีการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ “ลพบุรีเมืองสะอาด น่าอยู่ ประชาชนมีความรู้คู่คุณธรรม” ซึ่งโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรีก็ได้บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) ของเทศบาลเมืองลพบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2556

ด้านโครงสร้าง ในภาพรวมของเทศบาลเมืองลพบุรีมีการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ และสายการบังคับบัญชาจากผู้บริหารเป็นลำดับขั้นในการสั่งการในการดำเนินการก่อสร้างตามแบบแผนที่กำหนดไว้และให้ตรงการออกแบบจากวิศวกร และมีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานในสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของสังคม ตามในยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน โดยแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสามารถรองรับการขยายตัวของเมืองในระยะยาวได้

ด้านระบบงาน ถือว่าสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินอีกหนึ่งประการ เนื่องจากเทศบาลเมืองลพบุรีต้องมีการติดต่อประสานงาน ตลอดจนต้องมีการสั่งการในการกิจต่าง ๆ ที่มีการแก้ไข หรือ ปรับเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ นั้นจะมีความรวดเร็วและให้ทันต่อการปฏิบัติงานของบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ก่อสร้างได้ทราบถึงข้อมูลในการปฏิบัติงานได้ตรงวัตถุประสงค์ของเทศบาล โดยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้นในการรับสารจากต้นทางโดยตรง และยังเป็นการสื่อสารกับประชาชนให้เกิดความเข้าใจในการทำงานด้วยเช่นกัน

ด้านค่านิยม ด้วยงานบริหารโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินเป็นโครงการสาธารณะในการบริการประชาชนเพื่อลดความเดือนร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ และเป็นงานที่มีการร่วมมือกันหลายฝ่ายในเทศบาลเมืองลพบุรี รวมไปถึงต้องมีการประสานกับหน่วยงานภายนอกด้วยเช่นกัน ดังนั้นในการที่จะกำหนดทิศทางให้บุคคลกรของเทศบาลเมืองลพบุรีมีแนวคิดเหมือนกัน คือ การมุ่งบริการประชาชน และร่วมกันดำเนินโครงการให้สำเร็จไปตามแผนที่วางไว้นั้นสิ่งหนึ่งที่ต้องสร้างก็คือ ค่านิยมในการทำงาน ไม่วางจะเป็นในเรื่องของความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง หรือความสามัคคีของทีมทำงาน รวมไปถึงการให้บริการประชาชนเพราะการทำงานดังกล่าวอาจจะมีผลกระทบกระทั้งกับกับประชาชน ในเรื่องของความไม่สะดวกต่าง ๆ ระหว่างที่มีการก่อสร้าง ทั้งนี้การสร้างค่านิยมให้

คณะทำงานมีแนวคิดไปในแนวทางเดียวกันก็ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการก่อสร้างและดำเนินโครงการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ตามพันธกิจหลักเทศบาลเมืองลพบุรี

ด้านพนักงาน เป็นด้านที่มีสำคัญต่อการนำนโยบายที่ได้รับมอบหมายไปปฏิบัติตามภารกิจที่ได้วางไว้ และเป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนการทำงานให้บรรลุความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ของเทศบาลเมืองลพบุรีการบริหารด้านทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรของเทศบาลเมืองลพบุรีให้นโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จ ต้องมีการสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติ เพราะระหว่างการทำงานย่อมมีปัญหา เกิดขึ้นได้ทุกที ทุกเวลา ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความท้อถอยในการทำงาน แต่ทั้งนี้เทศบาลเมืองลพบุรีได้มีการจัดการด้านการจูงใจและสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานอยู่เสมอ ผู้บริหารมีการเอาใจใส่ในการทำงาน เข้าลงพื้นที่ปฏิบัติงานจริงเพื่อรับทราบปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานโดยตรง และอยู่เป็นกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานในขณะที่มีการทำงาน

ด้านผู้นำ การขับเคลื่อนโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จะไม่สามารถลงมือปฏิบัติหรือเกิดขึ้นได้เลยหากขาดผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ในการบริหารบ้านเมืองที่ขาดความจริงใจต่อประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการดำเนินงานโครงการสาธารณะต้องอาศัยผู้นำที่มีใจรักงานบริการ มีจิตสำนึกต่อบ้านเกิด ในการผลักดันในโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินเกิดขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จากความเดือดร้อนของประชาชน ตามข้อร้องเรียน และผู้บริหารเทศบาลเมืองลพบุรี ถือว่าเป็นผู้นำที่มีเนื้องานการบริหารงานท้องถิ่นที่มีความใส่ใจ ทั้งในส่วนของภาคประชาชน และในหน่วยงานของเทศบาลเมืองลพบุรีเอง ซึ่งเรียกว่า “จิตใจธรรมภิบาล” คือบริหารงานด้วยความโปร่งใส และมีความรับผิดชอบสูง

ด้านทักษะ ที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติและให้เกิดความสำเร็จของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ของเทศบาลเมืองลพบุรี จากที่ศึกษาพบว่า ทักษะสำคัญคือความสามารถในการบริหารจัดการของบุคคลกรและทักษะทีมงานที่มีความสามารถในการทำงานอย่างเต็มกำลังสามารถ เพราะการนำนโยบายจากผู้บริหารเทศบาลเมืองลพบุรีมาทำให้เกิดผล สำเร็จตามวัตถุประสงค์จริง ในทางปฏิบัตินั้นถือว่ายากและต้องมีความละเอียดรอบคอบทั้งในเรื่องของการบริหารงานคลัง บริหารงบประมาณ รวมไปถึงบริหารแรงงานที่จะทำให้งานหรือนโยบายที่ได้รับมอบหมาย หรือสั่งการจากคณะผู้บริหาร สำเร็จตามเป้าประสงค์ของโครงการและสามารถแก้ปัญหาของประชาชนได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยของกล่าวถึงทักษะในด้านการบริหารงานของทุกภาคส่วนของเทศบาลเมืองลพบุรี ว่ามีความแข็งแกร่งและความชำนาญในการปฏิบัติงานของข้าราชการและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองลพบุรี ผู้บริหารเทศบาลได้มีการสั่งการ ในการดำเนินโครงการแล้วนั้นประการแรกที่จะสามารถทำให้โครงการขับเคลื่อนนั้นต้องอาศัยบุคคลากรภายในเทศบาลไม่ว่าจะเป็นทีมช่างผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง ทีมอำนวยการที่จะต้องประสานงานติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างได้รับนโยบายที่ครบถ้วนและเป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อจะขับเคลื่อนโครงการให้สำเร็จตามกำหนดระยะเวลาที่ว่าไวตามแผนงานที่ได้มีการประชุมและจะต้องเกี่ยวข้องกับ

ผู้รับผิดชอบโครงการหลัก ไม่ว่าจะเป็นส่วนของเทศบาลเมืองลพบุรี กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ,บริษัท ทีโอที จำกัด ,ประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งได้มีการทำงานร่วมมือกัน ทำนโยบายในการบริหารโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินเกิดความสำเร็จ

4.1.3 ผลการศึกษาด้านการมีภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อกระบวนการทำงาน เพื่อให้บรรลุประสิทธิภาพ ขององค์กร แล้ว ผู้บริหารยังต้องให้ความสนใจต่อบุคลากรในองค์กรด้วย ภาวะผู้นำนั้นถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับผู้นำในการที่จะนำพา องค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นหน้าที่ของผู้นำที่จะต้องให้ความมั่นใจ เพื่อการยอมรับ ของคนในองค์กร อันจะนำไปสู่ความไม่ไว้วางใจระหว่างกัน ผู้นำจะต้องมุ่งเน้นเรื่องของการสื่อสาร ให้ความชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การสื่อสารที่ดีนั้นถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการสร้างพันธสัญญา (commitment) และทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกัน (cooperation) ในที่สุด”

ผู้วิจัย มีความคิดเห็นในด้านการมีภาวะผู้นำ ของผู้นำโครงการสาธารณะที่สำเร็จได้นั้น ต้องไม่เป็นเพียงแต่นักบริหารที่สามารถทำให้งานประสบความสำเร็จได้เท่านั้น แต่ต้องเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมีศักยภาพและการพัฒนาและทันกับกระแสโลกาวิวัฒน์ที่มีการพัฒนาอย่างไร ซิดจำกัด ทั้งต้องเป็นผู้กล้าคิด กล้าเปลี่ยนแปลง และมีทัศนคติที่ดีในการดำเนินงาน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเสียสละ

ผู้บริหาร นายกเทศบาลนายจำเริญ สละชีพ นายกเทศมนตรีเมืองลพบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จบการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการบริหาร การศึกษา ปี 2553 เกิดวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2502 ปัจจุบันอายุ 58 ปี เดิมเริ่มต้นเส้นทางของ ผู้นำจากเป็นผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน โดยมีประสบการณ์ในการดูแลทุกข์สุขของชาวบ้านมานานกว่า 20 ปี และถือว่าเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในวงการเมืองการปกครองมาตั้งแต่อายุเพียง 20 ปี โดยเริ่มต้นในฐานะผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งประสบการณ์และมีคุณลักษณะของภาวะผู้นำสูง สามารถจูงใจให้ผู้อื่น ค่อยตาม และปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ทั้งมีวิสัยทัศน์ และสามารถสื่อวิสัยทัศน์ในการดำเนินงาน ได้อย่างชัดเจน การมีภาวะผู้นำ นั้นถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารองค์กร เพราะบทบาทของผู้นำ ไม่เป็นแต่เพียงนักบริหารที่สามารถขับเคลื่อนงานประสบความสำเร็จได้ แต่ผู้นำต้องเป็นผู้กำหนด ทิศทางและนำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลง ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์ได้ โดยลักษณะของผู้นำที่ดีควรมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานไม่ว่าจะ ในเรื่องของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้ทักษะ มีความรับผิดชอบและ สามารถสร้างแรงจูงใจใน การทำงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยความสามารถ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง และ รับผิดชอบในการตัดสินใจ สามารถแก้ปัญหา นำพาองค์กรให้บรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ ทำวิเคราะห์คุณสมบัติของผู้นำเทศบาลเมืองลพบุรี นายจำเริญ สละชีพ จากการสัมภาษณ์ของ

ประชาชน และข้าราชการ ในเทศบาลเมืองลพบุรี “ผมเห็นความสำคัญของปัญหาพี่น้องในพื้นที่ และผมได้รับการวางใจให้เป็นผู้ใหญ่บ้าน และกำนันคอยดูแลทุกข์สุขของชาวบ้านด้วยความเต็มใจมาตลอด 20 ปี”¹¹

ด้านเจ้าหน้าที่ ได้กล่าวถึงปัญหาในการทำงานด้านการประสานกับประชาชนในส่วนงานที่ข้อบกพร่องในการชี้แจงเรื่องของการขุดเจาะเพื่อวางสายเคเบิลลงใต้ดิน ที่ต้องมีการเจาะผ่านหน้าบ้านของประชาชนในพื้นที่ ที่มีการทำการค้าในขณะนั้น จึงทำให้ประชาชนเสียหายได้จากการขายในพื้นที่ จึงเกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างประชาชนกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ ในหน่วยงาน เมื่อประชาชนเกิดความไม่เข้าใจ ในการประสานงานและมีปัญหาเกิดขึ้น ผู้บริหารเทศบาลเมืองลพบุรีก็ได้มีคำสั่งให้ ทีมงานประสานลงพื้นที่โดยเร่งด่วนเพื่อดำเนินการและทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวแต่ผลการเจรจาแล้วยังไม่เป็นไม่ผล เมื่อได้รับรายงานจากคณะทำงานดังกล่าว

ผู้บริหารเทศบาลเมืองลพบุรีได้ดำเนินการลงพื้นที่ด้วยตนเอง และทำการชี้แจงถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขดังกล่าว และรับปากถึงการดำเนินงานในการขุดเจาะให้ไปได้ได้เร็วที่สุด เพื่อจะได้ให้ประชาชนกลับมาใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการให้ได้โดยเร็วที่สุด

ขอชื่นชมกับการบริหารงานของท่านนายกเทศมนตรี ที่ท่านเป็นขับเคลื่อนการทำงานของทีมงานให้มีพลังและแรงใจเพื่อช่วยให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากโครงการดี ๆ เพราะช่วงที่มีการก่อสร้างโครงการสร้างไฟฟ้าในช่วงนั้นประชาชนก็ได้รับปัญหาและผลกระทบอยู่ไม่น้อยเหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจราจรเรื่องฝุ่น คิววันต่าง ๆ แต่ทางเทศบาลก็ได้เข้ามาสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ ยิ่งตัวนายกเทศมนตรีก็ได้เดินทางมาคํมงานด้วยตนเองตลอด¹²

การดำเนินการครั้งนี้ถือว่าการทำหน้าที่ ภาวะผู้นำที่ผู้วิจัยเห็นว่าการทำงานดังกล่าวถือว่าการแก้ไขปัญหาตามแนว ทฤษฎีการมีภาวะผู้นำแบบ ผู้นำแบบประชาธิปไตย ผู้นำจะให้ความสำคัญกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามากกว่า และจะไม่เน้นถึงการใช้อำนาจหน้าที่ หรือก่อให้เกิดความเกรงกลัวในตัวผู้บังคับบัญชา หากแต่จะเปิดโอกาสให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีโอกาสแสดงความคิดเห็นและพูดคุยด้วยในการปฏิบัติงานบริหารของผู้นำชนิดนี้มักจะเป็นไปในทำนองที่ว่าสิ่งต่าง ๆ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคน รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

¹¹ จำเริญ สละชีพ, สัมภาษณ์โดย วราห์วรรธน์ ทองเชื้อ, เทศบาลเมืองลพบุรี, 23 ธันวาคม 2559.

¹² สมพร ยานิ่งเกตุ, สัมภาษณ์โดย วราห์วรรธน์ ทองเชื้อ, เทศบาลเมืองลพบุรี, 23 ธันวาคม 2559.

ปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนโครงการฯ ที่สำคัญอย่างยิ่งไม่ว่าโครงการนั้นจะเป็นโครงการเล็ก หรือโครงการใหญ่ การขับเคลื่อนโครงการฯ มีความจำเป็นอย่างยิ่งของการบริหารงานที่ดีคือผู้บริหาร ต้องยึดหลักธรรมาภิบาลและต้องทำตามหลักกฎหมายความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การดำเนินโครงการสามารถพัฒนาและปรับปรุงท้องถิ่น ซึ่งจุดประสงค์ก็เพื่อให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์จากโครงการอย่างสูงสุด

โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์รูปแบบการเป็นผู้นำของผู้บริหารเทศบาลเมืองลพบุรี ตามลักษณะของการเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leader) มีลักษณะดังนี้คือ ผู้นำจะให้ความสำคัญกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามากกว่า และจะไม่เน้นถึงการใช้อำนาจหน้าที่ หรือก่อให้เกิดความเกรงกลัวในตัวผู้บังคับบัญชา หากแต่จะเปิดโอกาสให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีโอกาสแสดงความคิดเห็นและพูดคุยด้วย ในการปฏิบัติงานบริหารของผู้ว่าฯ นั้นมักจะจะเป็นไปในทำนองที่ว่า สิ่งต่าง ๆ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคน รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จึงมักให้โอกาสทุกฝ่ายเข้ามาร่วมพิจารณา ซึ่งอาจจะกระทำโดยมีการประชุมหรือจัดตั้งคณะกรรมการ เป็นต้น ซึ่งในการบริหารจัดการโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ซึ่งบ่อยครั้งมีการเกิดปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน เริ่มต้นผู้บริหารเทศบาลเมืองลพบุรีจะให้สิทธิในการตัดสินใจในการแก้ปัญหากับผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงก่อน เพราะถือว่าเป็นการให้ความสำคัญในการตัดสินใจและเคารพการตัดสินใจของผู้มีหน้าที่ตรงนั้นจนกว่าจะมีปัญหาที่เกินความรับผิดชอบ ผู้บริหารก็จะเข้ามาช่วยให้คำแนะนำและแก้ไขในส่วนที่เพิ่มเติมจากประสบการณ์ หรือจากการปรึกษาหารือกับผู้ที่มีความรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ ให้สามารถดำเนินโครงการต่อได้จนสำเร็จ

4.1.4 ผลการศึกษาด้านการการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม (Participation) ตามพจนานุกรมอังกฤษฉบับอ็อกฟอร์ด ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “เป็นการมีส่วนร่วม (ร่วมกับคนอื่น) ในการกระทำบางอย่างหรือบางเรื่อง” คำว่า การมีส่วนร่วม โดยมากมักจะใช้ในความหมายตรงข้ามกับคำว่า “การเมินเฉย (Apathy)” ฉะนั้น คำว่าการมีส่วนร่วมตามความหมายข้างต้น จึงหมายถึง การที่บุคคลกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าจะเขาจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นโดยตรงก็ได้ แต่การมีทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ห่วงใย ก็เพียงพอแล้วที่จะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมได้ และยังได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือ ขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน ที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจและสังคมหรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจ มติชน ไม่ว่าจะ

ทางตรงหรือทางอ้อม หรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสถานภาพทางสังคมในกลุ่มชุมชน¹³

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ารูปแบบของการมีส่วนร่วมในโครงการ สายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี มีส่วนร่วมในการทั้งแบบโดยตรงอย่างเป็นทางการและไม่เป็น ทางการ ตั้งแต่การก่อการเริ่มต้นโครงการ คือเป็นผู้ร้องเรียนและขับเคลื่อนโครงการทั้งเสนอโครงการ ผ่านประชาคมของเทศบาลเมืองลพบุรี ในส่วนของปัญหาความเดือนร้อน จากนั้นเทศบาลเมืองลพบุรี ก็ได้เป็นผู้กำหนดโครงการในการแก้ไขปัญหา จนถึงขั้นการดำเนินการประชาชนก็มีส่วนร่วมในการ เป็นหูเป็นตาในการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ เมื่อมีปัญหาสิ่งผิดปกติใด ก็สามารถสอบถามหรือ ร้องเรียนไปยังเทศบาลเมืองลพบุรีได้ ซึ่งประชาชนก็ได้รับรู้และมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ตลอดจนเสร็จสิ้นโครงการ

ด้านผู้บริหารเทศบาลเมืองลพบุรีได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ว่าใน การดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน คือการดำเนินโครงการและขับเคลื่อนโดยพลังประชาชน และ ประชาชนมีส่วนร่วมกับโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินมาตลอดระยะเวลา และหนึ่งในความสำเร็จของ โครงการก็คือภาคประชาชนที่มีส่วนร่วม ตั้งแต่การริเริ่มโครงการ เพื่อตอบสนองความต้องการของ ประชาชนที่ได้รับความเดือนร้อน ได้มีการร้องเรียนมายังเทศบาลเมืองลพบุรี จากนั้นเทศบาลได้ลง พื้นที่เพื่อสอบถามและรับฟังความเห็นต่อความเดือนร้อน และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ผ่านการจัดทำประชาคมของเทศบาลเมืองลพบุรี ที่ประชาชนเสนอต้องการ โดยที่เทศบาลเมืองลพบุรี ก็ได้้นำพิจารณาและเสนอข้อร้องเรียนแก่คณะกรรมการในการคัดเลือกโครงการเพื่อประกอบการ ตัดสินใจในการดำเนินโครงการ จากนั้นก็ได้จัดทำประชาพิจารณ์ในการดำเนินโครงการ รับฟังความ คิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการถึงความต้องการ เพื่อขับเคลื่อนให้แผนพัฒนาท้องถิ่น เช่นเดียวกับการขับเคลื่อนโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ซึ่งก็เป็นอีกโครงการที่ขับเคลื่อนโดยภาค ประชาชนเอง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน

ด้านเจ้าหน้าที่ ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินว่า การก่อเริ่ม โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินได้มีลงพื้นที่ของทีมกองช่างของเทศบาลเมืองลพบุรีเพื่อทำความเข้าใจและ พุดคุยถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ระหว่างที่ดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน โดยให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมเกือบทุกขั้นตอนในการดำเนินงานได้ เพราะการดำเนินงานนั้นจะต้องดำเนินการถึงหน้า บ้านประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ จะได้รับความไม่สะดวกในการค้าขาย และไม่สะดวกในการเข้าออก ทั้งนี้

¹³ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ด้านการบริการจัดหางาน* (กรุงเทพฯ: กองแผนงานและสารสนเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวง แรงงาน, 2550), 1.

ทีมช่าง ก็ต้องเป็นผู้ปฏิบัติใกล้ชิดกับประชาชนมาก อาจจะไม่เข้าใจไม่ต้องการบ้าง สามารถเข้ามาสอบถามหรือ บอกกล่าวได้ อันนี้ก็จะแสดงให้เห็นถึงความจริงใจในการทำงานและสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใสในการทำงานด้วยเช่นกัน

ด้านประชาชน ได้กล่าวถึงการเปิดให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการของเทศบาลเมืองลพบุรีว่า เทศบาลเมืองลพบุรีได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการโดยจัดให้มีการประชุมประชาคม และร่วมกันวางแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมีการประชุมประชาคมประจำเดือนทุกเดือน พร้อมทั้งสามารถร้องเรียน หรือเสนอแนะข้อมูลต่าง ๆ ให้กับผู้นำชุมชน หรือเทศบาลได้โดยตรงเลย และรู้สึกยินดีที่ทางเทศบาลได้เล็งเห็นถึงความเดือนร้อนในส่วนการเรื่องไฟฟ้าและ เรื่องปัญหาจากประชากรลิง ทำให้รู้สึกว่าได้ถูกทอดทิ้ง และถือว่าเรายังเป็นเจ้าของผู้ขับเคลื่อนโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน กับจังหวัดด้วยซ้ำ โดยเริ่มต้นจากการร้องเรียนของภาคประชาชนที่เสนอให้เทศบาลเมืองลพบุรีได้ เข้ามาดูแลในเรื่องไฟฟ้าและสามารถทำให้โครงการสำเร็จได้ นับว่าเป็นสิ่งที่สร้างความพอใจให้กับพวกเราชาวลพบุรีเป็นอย่างมาก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การเมือง กับโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาปัจจัยทำให้เกิดความสำเร็จ ในการทำโครงการสาธารณะให้ประสบความสำเร็จ โดยมี การศึกษาด้วยกัน 3 ส่วนคือ

1. ศึกษาถึงกระบวนการดำเนินงานของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน
2. ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน
3. ศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหาร โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน

เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยการศึกษาจากเอกสาร และสัมภาษณ์ เพื่อให้ทราบถึง กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบของการบริหารงานโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี จาก เอกสาร หลักฐาน แบบสอบถาม สัมภาษณ์ โดยแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลนำไปวิเคราะห์ ซึ่งสามารถ สรุปผลการศึกษาวิจัยได้ดังนี้คือ

- 5.1 สรุปผลการศึกษาวิจัย
- 5.2 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษาวิจัย

5.1.1 ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน

จากผลการวิจัย กระบวนการดำเนินงานโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี ของ เทศบาลเมืองลพบุรี หากกล่าวในแง่ของหลักการก็จะเห็นได้ว่า ด้านกระบวนการดำเนินงานนั้น สอดคล้องกับหลักนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process) โดยเริ่มการก่อตัวนโยบาย (Policy Formation จากภาคประชาชนเป็นผู้ระบุปัญหา ให้ผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายเป็นผู้รับรู้ถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ที่มีความเดือดร้อน เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบาย การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) ซึ่งในด้านการรับรู้ปัญหาจึงสำคัญมากในการกระบวนการนโยบาย ซึ่งถือว่าเป็น ขั้นตอนแรกของกระบวนการนโยบายสาธารณะ และเป็นขั้นต้นพื้นฐานที่สำคัญ เพื่อใช้ในการสร้างนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจาก การก่อตัวของปัญหาที่เกิดขึ้นจากชุมชนแล้วทุกคนรับรู้ และทุกคนยอมรับว่าเป็นปัญหา ที่จะต้องนำไปสู่ กระบวนการแก้ไขปัญหา โดยระบุปัญหาและความเดือดร้อนในสังคม ให้กับผู้นำ หรือผู้มีอำนาจ (ผู้ กำหนดนโยบาย) ให้ทราบถึงปัญหาและตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ว่ามีผลกระทบมากมายแค่ไหนกับ

ประชาชน เมื่อผู้กำหนดนโยบายรับรู้ถึงปัญหา จึงได้ลงพื้นที่สำรวจ และหาเหตุผลเพื่อ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีการนำปัญหาสู่ที่ประชุม เพื่อทำการตัดสินใจ ไปกำหนดนโยบายให้มีการแก้ไข เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และประเมินผลนโยบายผ่านความร่วมมือ สำหรับกรณีของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินนี้ก็เช่นกัน ถือว่าเป็นกระบวนการนโยบายสาธารณะ แบบ ตามหลักการกระบวนการรับข้อร้องเรียนแล้วหน่วยงานรัฐตอบสนองต่อข้อร้องเรียนนั้น และถือนำมาปฏิบัติด้วยความจริงจัง โดยมีการพูดคุยปรึกษาหารือเพื่อจัดปัญหาที่เกิดจากข้อร้องเรียนนี้ ในแง่ของนโยบายสาธารณะ คือ การรับรู้ปัญหาร่วมกัน

หากมองในมิติของการเมือง ผู้วิจัยเห็นว่า ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ทุกขั้นตอนล้วนแล้วแต่เป็นการเมืองทั้งสิ้น ซึ่งเป็นไปตามความเห็นของ “พัชรี สิริโรส” โดยเริ่มตั้งแต่การระบุปัญหาและนิยามปัญหาถือว่าเป็นขั้นแรกของกระบวนการนโยบาย และเป็นขั้นตอนพื้นฐานของเกมการต่อสู้เพื่อแสวงหาทางเลือกนโยบาย เพื่อใช้ในการสร้างนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย เมื่อพูดถึงการระบุปัญหาและการนิยามปัญหา จำเป็นอย่างยิ่งที่เราต้องพูดถึงความสำคัญของการรับรู้เสียก่อน กล่าวคือ เมื่อมีบางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้นในสังคม บุคคลต่างๆ อาจจะมีการรับรู้ต่อเหตุการณ์นั้นแตกต่างกันไปแล้วแต่ประสบการณ์ภูมิหลังของแต่ละคน จุดสำคัญอยู่ที่ว่าเมื่อไรก็ตาม บุคคลที่ถูกกระทบจากเหตุการณ์เห็นว่าต้องทำอะไรสักอย่างหนึ่ง ผู้กำหนดนโยบายจะต้องสำนึกในจุดนี้และแสดงให้พวกเขาเห็นว่ารัฐเองก็มองเห็นปัญหานั้น มิฉะนั้นรัฐบาลก็อาจจะมีปัญหาในการรักษาความชอบธรรม การรับรู้จึงสำคัญมากในกระบวนการนโยบาย เพราะเป็นตัวกำหนดความหมายของคำว่า “อะไรคือปัญหา”¹

โดยผู้วิจัยเห็นว่ามิติการเมืองในด้านการรับรู้ปัญหานั้นสอดคล้องกับ กระบวนการดำเนินโครงการสร้างไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี เพราะการรับรู้ถึงปัญหาหมายถึงตระหนักในสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะในพื้นที่การก่อสร้างโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี ถึงแม้จะมีปัญหามานานแล้วก็ตาม แต่การรับรู้ และตระหนักถึงปัญหาของคนในพื้นที่มีไม่เท่ากัน และในพื้นที่อื่นก็มีปัญหาอื่นมากมายเช่นเดียวกัน แต่หากจะแตกต่างกันไปในเหตุการณ์ แต่เทศบาลเมืองลพบุรีกลับเลือกปัญหานี้ขึ้นมาแก้ไข และตอบสนองให้ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวได้รับการแก้ไขก่อนโดยที่พื้นที่อื่น ที่มีความเดือนร้อนโดยไม่มี การต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่อื่นในเขตเทศบาลเลย จากคำสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ก็จะเห็นตึงามและสนับสนุนในการการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ให้เสร็จสิ้น ซึ่งทั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า การรับรู้ต่อเหตุการณ์ หรือรับรู้ต่อปัญหา ของถนนปรารค์สามยอด นั้นเป็นการรับรู้ถึงเหตุการณ์ของคนจำนวนมาก และเป็นการรับรู้ถึงปัญหาระดับจังหวัด ซึ่งรวมไปถึง

¹ พชรี สิริโรส, *พลวัตนโยบายสาธารณะ จากรัฐ เอกชน สู่ประชาชน*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2557), 5.

ภาพลักษณ์ของจังหวัดลพบุรีด้วย เพราะพื้นที่ดำเนินการนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดลพบุรี ซึ่งผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวนี้ไม่ได้มีเพียงประชาชนในชุมชนที่มีปัญหาเรื่องสายไฟฟ้าดับเท่านั้น แต่ยังถือว่าเป็นปัญหาของชาวจังหวัดลพบุรีที่เป็นเจ้าบ้านในการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดลพบุรี จึงว่าเป็นผลดีกับจังหวัดลพบุรีที่มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ด้วยในคราวเดียวกัน

อีกหนึ่งประการที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ มิติทางการเมืองของการริเริ่ม กระบวนการดำเนินงานโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินจังหวัดลพบุรี ของเทศบาลเมืองลพบุรี ประเด็นที่ทำให้การตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชน (Responsive-ness) บริเวณถนนปรangkสามยอด ได้รับพิจารณาก่อนก็คือก็ไปไปตาม ประเด็นปัญหาที่ปลอดภัย ในทางรัฐศาสตร์ คือสามารถประสานกลุ่มคนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนรวมในการตัดสินใจได้ (Co-potation) เช่น หัวหน้าชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชน เข้าร่วมเป็นการขยายการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย ทั้งยังสามารถรักษาและสร้างฐานคะแนนเสียงของที่ผู้บริหารด้วยเช่นเดียวกัน เพราะการตอบสนองต่อปัญหาของประชาชนทั้งในระดับจังหวัดที่มีการรับรู้และเห็นพ้องกันนั้นย่อม มีความศรัทธาและไวต่อความรู้สึก อันเป็นการสร้างเสริมความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ หรือผู้บริหารว่ามีความชอบธรรมในการแก้ปัญหาให้กับชุมชน ย่อมได้รับการยอมรับและอาจทำให้เป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งครั้งต่อไป แต่ทั้งนี้ในการกระบวนการดำเนินงานของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี ของเทศบาลเมืองลพบุรี จะเป็นไปด้วยมิติทางการเมืองในด้านไหนก็ตาม ประชาชนในพื้นที่ก็ยังสามารถเข้ามาตรวจสอบความโปร่งใสในโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ของเทศบาลเมืองลพบุรี ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างความปลอดภัยให้กับเทศบาลเมืองลพบุรีได้อีกหนึ่งประการ

5.1.2 ด้านปัญหาและอุปสรรคในการการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่มาจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) การนำนโยบายไปปฏิบัติ ของเทศบาลเมืองลพบุรีเนื่องการทำงานในโครงการสาธารณะในด้านนี้ยังเป็นเรื่องใหม่ในการดำเนินการและทางเทศบาลเองก็ยังไม่เคยผ่านโครงการที่มีความละเอียดอ่อนแบบนี้มาก่อน เนื่องจากระบบต่าง ๆ ในการดำเนินงานทางไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นผู้ออกแบบ ซึ่งต้องมีความชำนาญเฉพาะด้านในการก่อสร้างจริง ๆ แต่ด้วยงบประมาณในการก่อสร้างมีข้อจำกัด จึงทำให้เทศบาลเมืองต้องบริหารจัดการในส่วนของการก่อสร้างและดำเนินการด้วยตนเองในงบประมาณที่จำกัดจึงต้องใช้ความสามารถของบุคลากรภายในเป็นผู้ดำเนินการเองแต่ยังให้ผู้เชี่ยวชาญจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นผู้ออกแบบแล้วควบคุมการดำเนินงาน ฉะนั้นสิ่งที่ทำให้ปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นนอกจากจะเป็นในด้านของการจัดจ้างบุคลากรเข้ามาดำเนินการก่อสร้างโครงการ ซึ่งระหว่างการดำเนินการได้มีการละทิ้งหน้าที่ จากการดำเนินการซึ่งทำให้การดำเนินการเกิดความชะงัก และ

ล่าช้าซึ่งทำให้ผู้บริหารโครงการต้องปรับแผนการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินโครงการสามารถดำเนินไปต่อและเสียหายน้อยที่สุด โดยดำเนินการให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สิ่งสำคัญที่ทำให้โครงการเกิดอุปสรรคในการทำโครงการนี้ก็คือ เรื่องของงบประมาณในกาก่อสร้าง ฉะนั้นเรื่องของการบริหารที่ดินนั้น ก็เป็นอีกหนึ่งเรื่องที่ทำนายประสิทธิภาพการทำงานของเทศบาลเมืองลพบุรี อีกประการสำคัญเลยที่เดียวสำหรับการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อยและโครงการสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

5.1.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหาร โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน

จากผลการวิจัย โครงการสร้างไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี พบว่าปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้โครงการประสบความสำเร็จได้นั้น บทเรียนที่สำคัญที่สุดก็คือ กระบวนการทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเทศบาลเมืองลพบุรี มิได้แค่ให้ประชาชนเข้ามาส่วนร่วมแค่ในส่วนของการร้องเรียนปัญหาเบื้องต้น แต่มากกว่านั้นคือการมีการรับฟัง หรือ แคจัดประชุมแบบเวทีสาธารณะเท่านั้น ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ และทำต่ออย่างเนื่องตลอดโครงการและทำให้ประชาชน รู้และเข้าใจ ในโครงการอย่างชัดเจนเพื่อลดผลกระทบให้การดำเนินโครงการให้น้อยที่สุด และข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยช่วยกันหาทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับส่วนรวม และ ภาครัฐเองต้องเข้าใจว่าการให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล และกระบวนการอย่างเต็มที่จึงจะทำให้เกิดการยอมรับและประนีประนอม และหาทางออกที่สมานฉันท์สำหรับชุมชน ขณะเดียวกันการที่ภาครัฐได้เรียนรู้ค่านิยมและความเชื่อของชุมชน จะช่วยให้หน่วยงานได้วางแผนและออกแบบเพื่อประสานความรู้เหล่านั้นไปใช้ในโครงการอื่นจะเป็นการลดการกระทบต่อชุมชนให้น้อยที่สุด ทำให้โครงการบริการสาธารณะอื่นจะประสบความสำเร็จได้เร็ว และง่ายขึ้นด้วยเช่นกันเพราะเมื่อการขัดแย้งลดลง การโครงการก็จะเร็วขึ้นเช่นกัน

อีกปัจจัยที่มีความสำคัญไม่แพ้กันในการก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหารโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี คือปัจจัยทางการเมืองที่เป็นตัวขับเคลื่อนงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งปัจจัยทางการเมืองในมุมมองที่กล่าวถึงนี้ นอกจากการมีส่วนร่วมของประชาชนแล้วนั้นผู้วิจัยยังมองไปถึงการดำเนินนโยบาย และการบริหารของนักการเมืองด้วยเช่นกัน เพราะถ้าเอ่ยถึงกระบวนการทางการเมืองแล้วนั้นถ้านักการเมืองจะมองเห็นปัญหาที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนแล้ว นำปัญหาดังกล่าวมาแก้ไข เพื่อสนองความต้องการของประชาชน และยังเป็นการรักษาฐานคะแนนเสียงเดิมของตนเองในพื้นที่ด้วย ถ้าในมุมมองของผู้วิจัยแล้วนักการเมืองมีความชอบธรรมในเพราะนักการเมืองก็ต้องการคะแนนเสียงของตนเองอยู่แล้วแต่ถ้าการดำเนินการนั้นยังเป็นไปตามความชอบธรรมและดำเนินการไปเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้องยุติธรรมแล้วการดำเนินการของนักการเมืองก็เป็นเรื่องที่ไม่น่าเสียหาย และเป็นที่ยอมรับได้ในสังคมปัจจุบัน

มิติในการเมือง สำหรับกรณีของโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินจังหวัดลพบุรี เป็นไปตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ แบบทฤษฎีการตอบสนองปัญหาของประชาชน (Responsive) ตามหลักการกระบวนการรับข้อร้องเรียนแล้วหน่วยงานรัฐตอบสนองต่อข้อร้องเรียนนั้น และถือนำมาปฏิบัติด้วยความจริงจัง โดยมีการพูดคุยปรึกษาหารือเพื่อจัดปัญหาที่เกิดจากข้อร้องเรียนนี้ ในแง่ของนโยบายสาธารณะ คือ การรับรู้ปัญหาร่วมกัน จากการขับเคลื่อนการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ให้ไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งการดำเนินงานของโครงการสาธารณะทุกองค์ควรต้องมีการดำเนินการตามโครงการคือ การบริหารจัดการที่ดี เนื่องจากการดำเนินโครงการสาธารณะนั้นเป็นการดำเนินโครงการสาธารณะที่มีขนาดใหญ่และ ต้องมีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากมายทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ ซึ่งถ้าไม่มีการบริหารจัดการที่ดีหรือไม่การประสานงานที่ดีแล้วนั้น อาจจะทำให้โครงการไม่สามารถสำเร็จได้ หรืออาจจะสำเร็จได้ล่าช้า ฉะนั้นการบริหารจัดการก็ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอีกหนึ่งอย่างที่ทำให้โครงการสามารถประสบความสำเร็จได้ดังวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ และการบริหารงานที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ บริหารงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ บริหารบ้านเมืองหรือโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ไปในทางที่ถูกคั่นรองคลองธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ได้บังคับบัญชา หรือประชาชน และดำเนินตนให้สมกับที่ประชาชนได้เลือกเข้ามาทำหน้าที่ ทั้งนี้การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีแบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้นั้นก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยในด้านบทบาทของผู้นำในการสร้างความร่วมมือเป็นสำคัญ คือ การเป็นผู้ชักนำให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมแนวทางเดียวกัน เพื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ให้บรรลุผลและสำเร็จ

จากการจัดการโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี แสดงให้เห็นถึงหลักสำคัญแห่งความสำเร็จของโครงการนั้น อยู่ที่ความลงตัวทางการเมืองของความร่วมมือระหว่างภาครัฐคือเทศบาลเมืองลพบุรี กับภาคประชาชนในพื้นที่ รวมไปถึงทุกหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้อง และทุกฝ่ายที่มีความเห็นถึงปัญหาร่วมกัน และได้มีความเห็นพ้องในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นทั้งในด้านความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจในพื้นที่ของการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน ให้สำเร็จได้นั้นนอกจากทฤษฎีการตอบสนองปัญหาของประชาชน (Responsive) ของเทศบาลเมืองลพบุรี จากนโยบายสาธารณะผ่านหลักการทำงานของบริหารจัดการที่ดี รวมไปถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างถูกต้องโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้แล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดในการดำเนินโครงการให้สำเร็จ นั้นการมิติทางการเมืองที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว ก็เป็นแรงผลักดันสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการให้เกิดความสำเร็จ และยังเป็นปัจจัยในการสนับสนุนให้โครงการมีความยั่งยืนอีกด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากที่กล่าวมาทั้งหมด โครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี จะเห็นถึงมิติทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการให้ประสบความสำเร็จ จากความร่วมมือของภาคประชาชนที่ได้ให้ความสนใจ ทั้งเป็นแรงสนับสนุน และมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการ โดยเริ่มต้นแต่การก่อตัวของปัญหา ตลอดไปถึงการกำหนดนโยบายเพื่อตอบสนองปัญหาที่ตนเองต้องการและพึงพอใจที่สุด และการนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองลพบุรีเอง ที่สะท้อนให้เห็นถึงการขับเคลื่อนนโยบายทางการเมืองที่เปิดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมนำเสนอความเห็นต่อกระบวนการกำหนดนโยบาย เพราะถ้าหากเทศบาลเมืองลพบุรีไม่สามารถเชื่อมโยงกับการเปิดพื้นที่การมีส่วนร่วมของประชาชนได้แล้ว เทศบาลเมืองลพบุรีก็อาจไม่สามารถดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินได้สำเร็จ และสามารถส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและฐานคะแนนเสียง และความชอบธรรมของเทศบาลเมืองลพบุรี

การดำเนินนโยบายสาธารณะให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องไม่เพียงแต่มองแค่โครงการนั้นประสบความสำเร็จแล้วแต่ระหว่างทางในการดำเนินโครงการนั้นยังถือว่าเป็นบทเรียนสำคัญในการวิเคราะห์ถึงความความสำเร็จ นอกจากนี้เราจะได้บทเรียนของความร่วมมือประชาชนแล้ว แต่เราจะพบว่ากระบวนการในการดำเนินการ ที่ทำให้ปัญหาและเกิดข้อร้องเรียน ซึ่งจะอยู่ในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เกิดจาก การวางแผนที่ไม่เป็นตามที่ระบุไว้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย หรือเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการ จึงส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ การใช้ชีวิตประจำวัน รวมไปถึงการสัญจรไปมาระหว่างที่มีการดำเนินโครงการ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้พบการร้องเรียนมากมายจากประชาชน แต่ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่เทศบาลควรตระหนักและเห็นความสำคัญ และต้องรับผิดชอบในการทำงานต่อไป ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเทศบาลเมืองลพบุรีควรให้ความสำคัญและปรับปรุงการทำงานดังนี้ 1.) จะต้องมีการแจ้งเตือนให้ประชาชนรับทราบอย่างชัดเจนถึงระยะเวลาในการดำเนินการ อย่างทั่วถึงในการดำเนินงานในเรื่องนี้ 2.) ควรมีการพัฒนาและให้ความรู้ในเรื่องของรายละเอียดในการดำเนินงาน ของเจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น เพื่อการปฏิบัติได้รวดเร็วมากขึ้น 3.) ควรมีการแจ้งและประชาสัมพันธ์ ถึงการดำเนินการเป็นระยะ ให้ประชาชนเข้ามารับทราบในรายละเอียดของการดำเนินงานเป็นระยะ และเพื่อให้เทศบาลเมืองได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานของประชาชนกับผู้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที ทั้งนี้ถ้าหน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการในส่วนนี้ได้ ก็จะสามารถพูดได้ถึงความสำเร็จอย่างเต็มภาคภูมิเลยทีเดียว แต่ทั้งนี้ปัญหาต่าง ๆ ที่ได้เกิดขึ้นก็ถือว่าเป็นบทเรียนที่ดี ที่จะทำให้เทศบาลเมืองลพบุรีสามารถรับมือกับการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าครั้งต่อไปได้ดีกว่าเดิมอย่างแน่นอน

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาลด้านการ
บริการจัดหางาน. กรุงเทพฯ: กองแผนงานและสารสนเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวง
แรงงาน, 2550.
- พัชรี สีโรรส. พลวัตนโยบายสาธารณะ จากรัฐ เอกชน สู่ประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2557.

บทความวารสาร

- สุเมธ แสงนันทนวล. “ต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเทศไทย”
วารสารสถาบันพระปกเกล้า, ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2556, 63.

วิทยานิพนธ์

- ประหยัด มาลาศร. “ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอลาดยาว
จังหวัดนครสวรรค์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, (พระพุทธศาสนา), มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2556.
- พู่ใหญ่ริน วสิกรัตน์. “นโยบายและการบริหารงานของนายกเทศมนตรี กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลบาง
เสร้.” การศึกษาอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการการเมืองการปกครอง คณะ
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554.
- รัตนา เพ็ชรสูงเนิน. “คุณลักษณะของผู้นำเทศบาลที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการ การ
บ้านเมืองที่ดี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.
- อนุชา เชื้ออ้อ. “ถอดบทเรียนความสำเร็จในการบริหารงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล
โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี.” การค้นคว้าอิสระปริญญา
โทมหาบัณฑิต, สาธารณสุขศาสตร์ (บริหารสาธารณสุข) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, 2552.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กิตติ บุณนาค. “การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ: การศึกษาวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์ในธุรกิจโรงแรม.” ภาคนิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2536. <https://repository.nida.ac.th/handle/662723737/905> (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2559).
- การไฟฟ้านครหลวง. “แผนการเปลี่ยนระบบสายอากาศเป็นสายใต้ดิน พ.ศ.2551-2556.” http://www.mea.or.th/upload/download/file_de7f51450b0c028d741a8570df35d706.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2559).
- ความหมายของภาวะผู้นำ. www.bkkthon.ac.th/news_sources/1015/ความหมายของภาวะผู้นำ.docx (สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2559).
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. “มติคณะกรรมการสำนักงาน.” <file:///F:/PDF%20ตัวอย่างงานวิจัย/มติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ.htm> (สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2560).
- จำเริญ สละชีพ. “คำแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรี.” <http://www.lopburimun.com> (สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2560).
- เทศบาลเมืองลพบุรี. “ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลเมืองลพบุรี.” <http://www.lopburimun.com> (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2560).
- เทศบาลเมืองลพบุรี. “รายงานติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล 3 ปี (พ.ศ.2556-2558) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558.” <http://www.lopburimun.com> (สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2560).
- เทศบาลเมืองลพบุรี. “ประกาศรายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘).” <http://www.lopburimun.com> (สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2560).
- ณรงค์ บุญสายขวัญ. “การตอบสนองของประชาชนและภาคราชการต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538. <http://www.thaithesis.org/detail.php?id=53413> (สืบค้นเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2559).
- ถวิลวดี บุรีกุล. “ธรรมาภิบาล: หลักการเพื่อการบริหารรัฐกิจแนวใหม่.” <http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2559).
- แนวคิดภาวะผู้นำ. www.klaengvec.ac.th/32042014/บทที่%2021.docx . (สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2559).

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. <http://prp.trf.or.th/trf-policy-brief/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2559).

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน Policy Brief, <http://prp.trf.or.th/trf-policybrief/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2559).

แผนพัฒนาประเทศฉบับที่ 1 – 10. http://www.nesdb.go.th/main.php?filename=develop_issue (สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2559).

มูทิตา วรกุลยากุล. “ความสำเร็จในการบริหารงานของเทศบาลนครรังสิตฯ.”

วารสารวิทยบริการ ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มีนาคม ๒๕๕๖, 144. file:///C:/Users/user/Downloads/174-353-1-PB.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2559).

มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด สำนักงาน ก.พ. “บทความนี้นำมาเผยแพร่เพื่อใช้เป็นหลักในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน สังคมและประเทศชาติ.”

<https://www.google.co.th/search?q> (สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2559).

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 <http://www.ratchakittha.soc.go.th/DATA/PDF/2540/A/055/1.PDF> (สืบค้นเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2559).

ลิงลพบุรี. “ปัญหาประชากรลึงลดจำนวนอย่างรวดเร็ว.” <http://lmf-lpoburi.com/index.php/2013-07-18-11-21-48> (สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2560).

วรเดช จันทรศร. *การนำนโยบายไปปฏิบัติ* (คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540) <https://www.gotoknow.org/posts/448023> (สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2559).

วรเดช จันทรศร. *การนำนโยบายไปปฏิบัติ* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กราฟิคฟอรัมแมท, 2540). [https://www.gotoknow.org/posts/448023%20\(15](https://www.gotoknow.org/posts/448023%20(15) (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2559).

วรเดช จันทรศร และลิขิต ธีรเวคิน. *การนำนโยบายไปปฏิบัติในระบบราชการไทย* (กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2530). [https://www.gotoknow.org/posts/448023%20\(15](https://www.gotoknow.org/posts/448023%20(15) (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2559).

สุรศักดิ์ ชะมารัมย์. “แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่กับการปฏิรูประบบราชการ.” http://www.esbuy.net/_files_school/00000875/document/00000875_0_20150126-220155.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2559).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. “การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ.” แหล่งที่มา :http://www.opdc.go.th/special.php?spc_id=4&content_id=153 (16 กันยายน 2557) (สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2559).

อรทัย ก๊กผล. *Best practices* ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชน (นนทบุรี: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า, 2546). <http://prp.trf.or.th/trf-policy-brief> (สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2559).

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และจังหวัดพิษณุโลก. “ถอดจากบทเรียนในการบริหารจัดการของ ซึ่งได้รับรางวัลการบริหารจัดการดีเด่นในหลายโครงการ,” <http://prp.trf.or.th/trf-policy-brief> (สืบค้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2559).

สัมภาษณ์

กฤษดา สุพรรณ. สัมภาษณ์โดย วรหวัชรรัตน์ ทองเชื้อ. เทศบาลเมืองลพบุรี, 25 ธันวาคม 2559.

จำเริญ สละชีพ. สัมภาษณ์โดย วรหวัชรรัตน์ ทองเชื้อ, เทศบาลเมืองลพบุรี, 23 ธันวาคม 2559.

ผู้ประกอบการร้านค้าบริเวณพื้นที่ดำเนินโครงการฯ. สัมภาษณ์โดย วรหวัชรรัตน์ ทองเชื้อเทศบาลเมืองลพบุรี, 20 ธันวาคม 2559.

สมพร ยานิ่งเกตุ. สัมภาษณ์โดย วรหวัชรรัตน์ ทองเชื้อ, เทศบาลเมืองลพบุรี, 23 ธันวาคม 2559.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

การบริหารโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ให้สัมภาษณ์.....เพศ.....อายุ.....
อาชีพ/ตำแหน่งปัจจุบัน.....สถานที่ทำงาน.....
วันที่สัมภาษณ์.....สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นในการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี

1.) คำถามเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ

1. ท่านคิดว่าโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินที่ นายกเทศมนตรีลพบุรี ได้ดำเนินการนั้นมี
ความสำคัญ/มีประโยชน์กับจังหวัดลพบุรีหรือไม่
2. ท่านทราบถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน หรือไม่/
เพราะอะไร
3. ท่านคิดว่าการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินมีความพร้อมในเรื่องทรัพยากร
มากน้อยแค่ไหน เพราะเหตุใด (เครื่องมือ/งบประมาณ/ทรัพยากรบุคคล)
4. ท่านคิดว่าปัจจัยสำคัญในการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดินให้สำเร็จได้นั้น
เกิดจากอะไร เพราะเหตุใด
5. ท่านคิดว่าดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ ควรปรับปรุง หรือแก้ไขข้อบกพร่อง
เรื่องใด เพราะเหตุใด

2.) คำถามเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลเมืองลพบุรี

1. จากที่ท่านได้ร่วมงานกับเทศบาลเมืองลพบุรี ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการ
บริหารงานของเทศบาล (การสั่งการ/การมอบหมาย/การติดตาม/ตรวจสอบ/ประเมิน/ควบคุมงาน/
ประสานงาน)
2. ท่านมีความเห็นอย่างไรกับเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลเมืองลพบุรี กับ
หน่วยงานภายนอก เช่น ชุมชน เทศบาลอื่น รัฐวิสาหกิจ
3. ท่านมีความเห็นอย่างไรกับความสัมพันธ์ของ เทศบาลเมืองลพบุรี กับ
ผู้ใต้บังคับบัญชา ชุมชน ประชาชน
4. ท่านมีข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานของเทศบาลเมืองลพบุรี อย่างไร/ควรมีการ
ปรับปรุงการบริหารด้านใดบ้าง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์

ที่ ศธ 0516.14/0154

คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ท่าพระจันทร์ กทม.10200

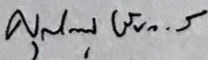
๒๕ มกราคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล
เรียน นายกเทศบาลเมืองลพบุรี

ด้วย นางสาว วราห์วรัตน์ ทองเชื้อ นักศึกษาโครงการปริญญาโทสาขาวิชาการเมืองการปกครอง
สำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขทะเบียน 5803011179 ได้จดทะเบียนเรียน
ลักษณะวิชา ร.ม.702 การค้นคว้าอิสระ ประจำปีการศึกษา 1/2559 โดยมีหัวข้อเรื่อง “การเมือง กับ โครงการ
สายไฟฟ้าลงใต้ดิน จังหวัดลพบุรี” นักศึกษามีความประสงค์ขอเข้าสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล หัวข้อดังกล่าวเพื่อ
ประกอบการทำรายงานในวิชา ซึ่งทางโครงการฯ เห็นว่าข้อมูลนี้ก็ยังประโยชน์เพื่อการศึกษาต่อไปในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาววราห์วรัตน์ ทองเชื้อ ได้เข้า
สัมภาษณ์และเก็บข้อมูลในประเด็นดังกล่าวด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัยวาลัย)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์

โครงการปริญญาโทสาขาวิชาการเมืองการปกครองฯ
โทร.02-613-2335, โทรสาร 02-226-1028
นางสาว วราห์วรัตน์ ทองเชื้อ 080-2192443

สัมภาษณ์นายจำเริญ สละชีพ นายกเทศมนตรีจังหวัดลพบุรี

สัมภาษณ์นายกฤษดา สุพรรณม์ นายช่างโยธาเทศบาลเมืองลพบุรี

สัมภาษณ์ประชาชน จังหวัดลพบุรี

พื้นที่มีการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน

พื้นที่หลังการดำเนินโครงการสายไฟฟ้าลงใต้ดิน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาววราห์วรรณ ทองเชื้อ
วันเดือนปีเกิด	12 กันยายน 2524
วุฒิการศึกษา	บัณฑิตวิชาชีพรู้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร) บริหารธุรกิจบัณฑิต (มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี) รัฐศาสตร์บัณฑิต (มหาวิทยาลัยรามคำแหง) กำลังศึกษา นิติศาสตร์บัณฑิต (มหาวิทยาลัยรามคำแหง)
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้จัดการศูนย์แนะแนวการศึกษาต่อ
สถานที่ทำงาน	ศูนย์แนะแนวการศึกษาต่อ ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

